

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MAY 28

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 21 (5528)

2011. gada 28. maijs – 3. jūnijs

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis JURIS MEŽINSKIS saņem Latvijas valsts apbalvojumu



Foto: Raits Eglītis

Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs ALAs valdes priekšsēdim pasniedz Triju Zvaigžņu ordeni

Latvijas Valsts prezidenta Valža Zatlera vārdā Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs 13. maijā Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdim Jurim Mežinskim pasniedza Latvijas Republikas valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni.

Svinīgā ceremonija notika Milvokos, Viskonsinas pavalstī, Amerikas latviešu apvienības 60. kongresā, kurā piedalījās Latvijas tieslietu ministrs Aigars Štokenbergs un daudzi ASV latviešu organizāciju pārstāvji.

Latvijas vēstniecība ASV apsveic Juri Mežinski ar saņemto apbalvojumu un cer, ka arī turpmāk sadarbība būs abpusēji cieša.

Juris Mežinskis vadījis Amerikas latviešu apvienību laikā, kad kopīgi ar vēstniecību īstenoti daudzi projekti – pārvietojamās pasu darbstacijas nogādāšana Amerikas latviešu centros, Saeimas vēlēšanu organizēšana ASV 2010. gada oktobrī un citi. ALA atbalstījusi arī citas vēstniecības iniciatīvas.

ALAs 60. kongresā Juris Mežinskis atkārtoti puda Amerikas latviešu cerību, ka Saeima pēc iespējas drīz lems par dubultpavalstniecību, lai daudzi svešumā dzīvojošie latvieši varētu saglabāt saikni ar Latviju.

Latvijas vēstniecība
Vašingtonā



ALAs PAZIŅOJUMS LATVIJAS VALDĪBAI UN SABIEDRĪBAI

Amerikas latviešu apvienība atbalsta Valda Zatlera atkārtotu ievēlšanu Valsts prezidenta amatā

Amerikas latviešu apvienības augstākā pārvaldes orgāna - 60. jubilejas kongresa delegāti Milvokos, Viskonsinā, 2011. gada 15. maijā, pārstāvot gandrīz 100 latviešu organizācijas no visas ASV, pieņēma rezolūciju, izsakot stingru ASV latviešu atbalstu Valsts prezidentam Valdim Zatleram:

„Uzskatot Valdi Zatleru par labāko garantu Latvijas Valsts stabilitātei un atbalstu Latvijas valdības sekmīgai darbībai šajā pēckrīzes laikā, ALAs 60. kongress izsaka vienprātīgu atbalstu Valda Zatlera atkārtotai ievēlēšanai Latvijas Valsts prezidenta amatā.”

Kaut arī daļēji asimilējušies savās mītnu zemēs, ASV latvieši tomēr vēlas, cik ilgi vien iespējams saglabāt savu latvisko identitāti, uzturēt saikni ar Latviju un būt nodēriģi Latvijas valstij. Sadarbībā ar ALA un Pasaules brīvo latviešu apvienību (PBLA) Latvijas valdība ir izmantojusi ārzemju latviešu politisko atbalstu, mūsu saimnieciskos un

ekonomiskos kontaktus, kā arī iespējas latviešu valodas un kultūras populārizēšanai. Arī pateicoties ārzemju latviešu centieniem un atbalstam, Latvija ir piltiesīga locekle ANO, NATO un Eiropas Savienībā.

Viena no ALAs pašreizējām prioritātēm šajā kritiskajā pēckrīzes laikā ir palīdzēt Latvijai tās ekonomiskajā attīstībā, veicinot sakarus starp Latvijas un ASV uzņēmējiem. Diemžēl mēs daudz laika pavadām, spodrinot Latvijas tēlu, jo Rietumos tomēr vēl pastāv uzskats, ka Latvijā valda naudas, ne likuma vara.

Ekonomiskā situācija Latvijā pakāpeniski uzlabojas, pateicoties prezidenta V. Zatlera un premjera Valda Dombrovska principiālajai un noteiktajai rīcībai. Lai krīzi pilnībā pārvarētu un lai mūsu valsts varētu nostāties uz ekonomiskās augšupejas takas, rietumvalstu ieguldījumi ir ļoti svarīgi. ASV uzņēmējiem un investoriem ir svarīga valsts politiskā stabilitāte. To Latvijai sniedz Valsts prezidents un stabila, rīcībspējīga valdība.

Valdis Zatlers seko prezidentu

Gunta Ulmaņa un Vairas Viķes Freibergas iemītajās pēdās. ASV valdība uzskata savu stratēģisko partnervalstu prezidentus par izcili kompetentiem valsts darbiniekiem. To mēs zinām, jo esam bijuši klāt daudzās tikšanās starp Latvijas un ASV pārstāvjiem, uzturam ciešus kontaktus ar ASV politiskajām aprindām un sabiedrību.

ALA atbalsta prezidenta V. Zatlera ievēlšanu Valsts prezidenta amatā uz otro termiņu ne tikai tāpēc, ka viņš šajos četros gados ir „ieaudzis” amatā un paveicis daudz Latvijas labā, bet arī tāpēc, ka mēs zinām, ka viņam likums, morāle un ētiska NAV sveši jēdzieni. Mēs esam pārliecināti, ka Valdis Zatlers godam kalpos Latvijai un mūsu valsts nākotnei arī nākamajos četrus gadus!

Rokvillē, 2011. gada 18. maijā

Dr. Juris Mežinskis
ALAs valdes priekšsēdis
Jānis Kukainis

ALAs
informācijas nozares vadītājs



Foto: Emīls Elstīns

ALAs 60. kongresā ievēlētie valdes locekļi. Sēž no kreisās: kasiere Vaira Rozentāle, Kultūras nozares vadītāja Iveta Felzenberga, valdes priekšsēdis Juris Mežinskis, Izglītības nozares vadītāja Anita Bataraga, Kultūras fonda priekšsēde Sarma Liepiņa Muižniece; stāv: Biedru un līdzekļu nozares vadītājs Andris Ramāns, Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis, Rīcības komisijas priekšsēdis Ēriks Krūmiņš, Sporta nozares vadītājs Visvaris Ģīga, Revīzijas komisijas locekļi Roberts Šverns, Mārcis Jansons, Valdis Kārklis

Viens mērķis visus saista ALAs 60. kongress Milvokos no 13. līdz 15. maijam

Milvokos 1962. gadā no 18. līdz 20. maijam notika 11. ALAs kongress, tajā piedalījās 91 delegāts, Amerikas latviešu apvienībā tolaik bija 6946 biedri.

60. kongresā piedalījās 82 delegāti ar 84 mandātiem no 16 ASV pavalstīm (20 delegātu vairāk nekā pērn, kongresā Sanfrancisko). ALAs apvienībā patlaban ir mazāk nekā 5200 biedru.

Kongresu ar celsmīgu svētbrīdi ievadīja mācītāja Lauma Zušēvica. Viņa atgādināja, ka pirms 60 gadiem drosmīgi vīri un sievietes dibināja Amerikas latviešu apvienību, jo negribēja samierināties ar padomju okupācijas važām un bija pārliecināti, ka kopā, vienā organizācijā varēs daudz darīt, lai šīs važas nokratītu. Prāveste L. Zusēvica pieminēja Esteres grāmatā Bibēlē aprakstīto Mordochaju, kas uzdrošinājās protestēt pret ķēniņu Ahasveru, ne-

licās un nezemojās viņa priekšā, bet domāja un gādāja par savas tautas labklājību.

L. Zusēvica citēja rakstnieces Zentas Mauriņas vārdus, ka katram cilvēkam, lai dzīvotu pilnvērtīgu dzīvi, ir vajadzīgs kāds sapnis. Ikviens, arī vārdā nenosaukts, var būt izraudzīts darboties, panākt ko cēlu un īpašu. Viņa aicināja atcerēties notikumus 1991. gadā, kad visi latvieši savās mītnes zemēs izjuta ciešas piederības saites un kvēli lūdzās, lai okupētā dzimtene atgūtu neatkarību.

ALAs 60. kongresa delegātus apsveica Rīcības komitejas priekšsēdis Ēriks Krūmiņš, aicinot justies kā mājās siera ražotāju pavalsts pilsētā Milvokos pie Mičigenas ezera, kas ir gandrīz tikpat liels kā Baltijas jūra, un aicināja nodziedāt ASV himnu.

(Turpināts 6. lpp)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā

Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.usmājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,

e-pasts: ligita@laiks.us

Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štaubers: tālr.: 514-639-8722,e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,

Lachine, QC, H8S 2H1

Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,

5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us

Jaunā Gaita 265

Vai nebūs mums tieksme kā bitēm iet spietot,
pērkot sev lietas bez mēra es varu.
Bet to pašu olekti negribam lietot,
kam sakars ne tik daudz ar miesu kā garu.

Sakarnieks tāds mums žurnāls jau gadiem
par svētību visiem, kā draugiem, tā radiem.
Ar rūpīgiem autoriem stāv tas uz vakti,
nolikts mums priekšā kā svece ar dakti.

Jūnija numurs mūs uzlūdz uz deju
ar zīnīgu autoru prozu un dzeju,
ar krāsainu gleznu piedevu sātām.
Vai ir vēl kāds devums, kas visiem pa prātam?

J
aunās Gaitas līdzgaitnieks
abonētājs Anglijā



LASĪTĀJU BALSIS

Cienījamais Gravenieka kungs!

Sirsniņš paldies par Jūsu izjus-
to un informatīvo rakstu par
Kurzemes cietoksni!

Mans tēvs Rūdolfs Stalbovs
piedalījās šajās kaujās. Boļševiki
viņu sagūstīja un aizsūtīja uz
Krievijas/Somijas robežu rakt
kanālus...

Mans tēvs vienmēr ļoti bēdējās
par to, ka pasaules presē, chroni-

kās un literatūrā tik maz, parei-
zāk, nemaz netiek pieminētas un
aprakstītas Kurzemes katla kau-
jas. Diemžēl viņam šie piedzīvo-
jumi bija tik sāpīgi, ka viņš daudz
mums par kaujām nestāstīja,
nemaz nerunājot par gūstu.

Sirsniņš paldies, ka Jūs šai temai
esat pievērsies un neļaujāt zust
aizmirstībā šo kauju varoņiem!

Ieva Nagel
Vācijā

**VAI VĒLATIES
SLUDINĀJUMU
KRĀSĀS?**

**Pastāstiet mums
par sevi un savu
nodarbošanos!
LAIKA lappusēs
varat apsveikt
savus draugus un
kollēgas!**

Laikraksts *Laiks*
(pielikums *JAUNO
LAIKS*) piedāvā jums
iespēju ievietot
KRĀSAINU sludinājumu
**2011. gada
Jāņu numurā.**

Visi krāsainie sludinājumi
tik ievietoti īpašā
lappusē,
un sludinājuma cena būs
par 30% augstāka.
Laipni lūdzam KRĀSAINO,
pilnīgi gatavo („Camera
Ready“) sludinājumu
līdz **10. jūnijam** nosūtīt
tieši uz Rīgas redakciju.

Par tehniskiem jautājumiem
rakstīt Madarai –
redakcija@laiks.us

Vispār. info:
DIĀNA SIMMONS RUDŽĪTE:
596 Middlesex Ave., Metuchen,
NJ 08840, USA.,
Tālr.: 732-549-0445,
e-pasts: LaiksDSR@aol.com.

Kļūdas labojums

Drukas velniņš izstrādājis
negantu joku – *Laika* Nr. 20
rakstā par Žoržu Siksnu izlaists
svarīgs burts vārdā **komponists**.
No sirds atvainojamies maestra
Raimondam Paulam, raksta
autoram Jānim Bibelniekam un
lasītājiem!

Red.

ABONĒJIET LAIKRAKSTU **LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$42,-
6 mēnešiem US \$75,-
1 gadam US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanadā 1 gadam US \$225,-

pusgadam US \$120,-

Latvijā 1 gadam US \$220,-

pusgadam US \$115,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$280,-

pusgadam US \$150,-

Abonenti **bez maksas** saņems sešus "**Jauno Laiks**" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"**Jauno Laiks**" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu

(rakstot čeku uz "Laiks – Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts *Laiks* 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic **3–4 nedēļu laikā**.

LAIKU varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā
Lietojiet www.laiks.us



LATVIJA – 2011

Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīgu

ar SAS un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām

* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā

* Latvijas "Extravaganza Tour"

VYTIS TOURS

40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

Web site: www.vytistours.com



Riga Ven Travel Inc.

CEĻOJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!

Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: RigaVen@aol.com

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL A. JANSONS

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

Māra Briežkalna kvinteta koncerts Filadelfijā

Filadelfijas brīvo latvju biedrībā (FBLB) 14. maijā koncertēja Latvijas ievērojamākais džeza kvintets, ko dibinājis un vada Māris Briežkalns. Pirms ierašanās Filadelfijā Rīgas mūziķiem bija divi koncerti Vašingtonā – *Twins* džeza klubā un Latvijas vēstniecībā, kurās darbinieki bija koncertturnejas rīkotāji.

M. Briežkalna kvintets patlaban ir viens no ievērojamākajiem džeza ansambļiem Latvijā. Mūziķi kocertējuši daudzviet pasaulē: džeza festivālos Pori (Somijā), Toronto, Montrealā, Otavā (Kanadā), Kauņā, Pēterburgā, Prāgā, Ankarā (Turcijā), Venēcijā (Italiā) un citur.

Māris Briežkalns ir bundzinieks, perkusionists un producers. Viņš vada Latvijas Radio (LR) skaņu ierakstu studiju un daudzus gadus bijis LR *Big Band* bundzinieks. Māris vadījis meistarklases Norvēģijā, Vācijā, Lielbritānijā un citur, kā arī apmāca jaunos bundziniekus Latvijas Mūzikas akadēmijā. Saksofonists Gints Pabērzs spēlēja Rīgas saksofonistu kvartetā un starptautiski pazīstamajā džeza grupā *Time after Time*. 2006. gadā viņš saņēma Lielo mūzikas balvu.

Andris Grunte ir viens no labākajiem latviešu džeza mūziķu kontrabasistiem. Pianists Viktors Ritovs izceļas ar savu klavier spēles tehniku gan klasiskajā, gan džeza mūzikas žanrā. G. Pabērzs, A. Grunte un V. Ritovs ir mācībspēki Mūzikas akadēmijā, Rīgā. Populārs un pazīstams pat aiz Latvijas robežām ir dziedātājs Intars Busulis, starptautiskajā *2004 Sony Jazz Stage* viņš ieguva pirmo vietu. I. Busulis koncertējis ar jauniešu džeza

orķestri Kanadā, Vācijā, Dānijā, Zviedrijā un citās valstīs.

Māris Briežkalns, iepazīstinot publiku ar saviem „staltajiem briežiem” piebilda, ka visi ir tēvi. „Ja jums patīk, kā spēlējam, skaļi aplaudējiet, ja nepatīk, tad aplaudējiet vēl skaļāk,” viņš ieteica. Pēc katra skaņdarba skatītāji mūziķus sumināja, un patīkšanu no nepatīkšanas bija grūti atšķirt.



Pianists Viktors Ritovs

Koncerta sākumā, atskanot Ginta saksofona pirmajam taktim, klausītājiem ne uz mirkli neradās šaubas, ka dzird Emīla Dārziņa „Melancholisko valsī”. Taču mūziķu interpretācijā pazīstamais skaņdarbs skanēja pavisam citādi, nekā to esam pieraduši dzirdēt. Interesanti bija klausīties Arvida Žilinska dziesmu bērniem „Zvirbuļu kauja” ar Pēteru Sila vārdiem, ko dziedāja Intars Busulis. Viņš izteiksmīgi un emocionāli attēloja mazo putniņu čir-čir. Arī citas A. Žilinska sacerētās melodijas bērniem skanēja nepierasti, bet savdabīgi. E.

Dārziņa, A. Žilinska, J. Mediņa un R. Paula skaņdarbi, kuŗi latviešiem ir ļabi pazīstami, kvinteta atskaņojumā šķita īpaši krāsaini, pazīstamās, bet sen nedzirdētās melodijas atdzīvojās. Šķiet, klausītāju simpatijas visvairāk izpelnījās saksofonists Gints Pabērzs un pianists Viktors Ritovs. Viktors meistarīgi spēlēja divus tautinstrumentus vienlaikus, pas-

pējot uzsmidīt gan citiem ansambļa dalībniekiem, gan klausītājiem. Ar A. Žilinska „Labu nakti” (Alfrēda Krūkļa vārdi) mūziķi lika saprast, ka koncerts izskanējis, tomēr pēc ilgām aplausiem viņi nospēlēja vēl dažus skaņdarbus, un pēcāk laiks ritēja draudzīgās sarunās ar viņa glāzi rokās.

Latviešu džeza mūziķi Amerikā viesojās pirmo reizi, un viņiem bija izdevība muzicēt arī Ņujorkā pasaules klases džeza Mekā *The Blue Note* klubā. Varam būt gandarīti, ka Māra Briežkalna kvintets populārizēja latviešu džeza



No kreisās: kontrabasists Andris Grunte, bundzinieks Māris Briežkalns, Intars Busulis (viņš ne tikai dziedāja, bet arī spēlēja trombonu), saksofoniests Gints Pabērzs



Foto: Laima Dzene

Mūziķi kopā ar Filadelfijas latviešiem no kreisās: Fildelfijas brīvo latvju biedrības priekšsēdis Marks Liepa, Laris Krēsliņš, Aida Bērziņa, Viktors Ritovs, Tija Vilciņa, Rīta Vilciņa, Gints Pabērzs, Jolanta Mockus, Intars Busulis, Valdis Bašēns, Andris Grunte; priekšā Māris Briežkalns

mūziku un Latvijas vārds atkal skanēja Amerikā. Džeza mūzikas cienītājus savilņoja un pārsteidza Latvijas klasiskās mūzikas džeza apdares un Rīgas mūziķu profesionālitate.

Rīgā no 30. jūnija līdz 2. jūlijam notiks festivāla „Rīgas ritmi” vasaras koncerti, sīkāka informācija: www.rigasritmi.lv Džeza

un etniskās mūzikas cienītājiem būs iespēja dzirdēt pasaulē atzītus talantus un iepazīt jaunus māksliniekus. Pirms došanās uz Latviju ieteicams ielūkoties mājaslapā www.greetingsfromlatvia.lv, kur var uzzināt par interesantāko, kas ik mēnesi notiek Rīgā un Latvijā.

Laima Dzene

Pats Toronto, darbi Rīgā!



Māksliniekam Ērikam Dzenim 28. maijā 86. dzimšanas diena. Mākslinieka vārds sevišķi Kanadas latviešu sabiedrībā un mākslas aprindās ir lieliski zināms. Bez viņa, šķiet, nevar notikt neviens mākslas sarikojums Toronto. Viņš ir arī viens no visvecākajiem māksliniekiem, kuŗš joprojām aktīvi darbojas, kaut arī tik pamatīga gadu nasta kamiešos sagādā arī pa likstai. No mākslinieku vienības „Latvis” dibinātājiem viņš vienīgais ir palicis ierindā. Par to vien Ērikam Dzenim izsakāma atzinība.

Mākslinieks ir arī viens no tiem, kuŗš, rūpējoties par citiem,



sevi piemirst. Tādēļ bija liels prieks pagājušā gada nogalē, kad viņš paziņoja – Rīgā gaidāma viņa darbu izstāde. „Beidzot!” – toreiz gribējās iesaukties, atceroties, ka uz iepriekšējiem uzaiņājumiem un mudinājumiem viņš nebija atsaucies. Un – kā par brīnumu – tik tiešām laikā, kad Rīgā noritēja 16. Starptautiskais Baltijas baleta festivāls, Latvijas Nacionālā Mākslas mūzeja Mazajā zālē atklāja Ērika Dzeņa zīmējumu izstādi „Balets”, pašam autoram klāt neesot.

Izcilās profesionālitates dēļ savulaik viņam tika dota iespēja



pedalities baleta mēģinājumos Toronto un Ņujorkā un skicēt baleta zvaigznes. Zīmējumi un pēc tam pasteli darinātie darbi bija tik slavējami, ka tauta viņu nodēvēja par „Baleta Dzeni”, lai atšķirtu no otra Dzeņa „Latvi” – Eduarda, ko iesauca par „Zirgu Dzeni”.

Mākslinieks Ēriks Dzenis baletdejojātājus tvēris, gan trenējoties, gan atpūtas brīžos, gan arī mēģinājumos un izrādēs. Viņa zīmulis pa papīru maršē droši un pārliecinoši, mēģinot satvert dejojātāju augumus un locekļus kustībā. Roku žestos un kāju stāvokli liekas vēl palicis auguma siltums un kustības vibrācijas, taču pats galvenais – Ēriks Dzenis pratis atklāt viņu psiholoģiju, emocijas, arī savstarpējās attiecī-

bas. Līdz ar to zīmējums ir dzīvs, pilns iekšējas enerģijas, tā strāvo kā no baleta primas, tā no paša autora.

Rīgas izstāde ir šo skīču sako-pojums, galvenokārt no 1970.-1980. gadiem, kas atrodas mākslinieka īpašumā. Gatavie darbi, domājams, aizceļojuši pie modeļiem un mākslas cienītājiem. Tas arī sagādā vilšanos. Vismaz man, jo ir nācies redzēt Ērika Dzeņa darbus kā oriģinālos, tā labās reprodukcijās. Saprotams, ka to sameklēšana, noirēšana, apdrošināšana un pārsūtīšana uz Latviju prasa milzīgu naudu, kādas ne pašam Ērikam Dzenim, nedz arī mūzejam šobrīd nav. Žēl, ka Latvijas skatītāji neiepazīst viņa mākslu krietni vien pilnīgāk un pārliecinošāk. No

nopietnākiem darbiem uz Rīgu atceļojis tikai Rūdolfa Nurijeva portrets, kas izstādē nodēvēts par „Dejotāju”. Tas arī dod lielisku priekšstatu par Ērika Dzeņa augsto pilotāžu portreta mākslā – tvert ne tikai fizisko formu, bet atklāt modeļa garīgo un pārdzīvojamu pasauli, šajā gadījumā mēģinājumos iegūto sviedru, garīgā pacēluma un iedvesmas brīža sajaukumu. Tādā brīdī top Mākslas brīnums.

Pēdējā tikšanās reizē Ēriks Dzenis atzinās, ka viņam visā mūžā nav bijušas personalizādes, šī ir pirmā, turklāt Latvijā. Ar to lai izskan suminājums mākslinieka dzimšanas dienā.

Cienā un aprīnā
Māris Brancis

„Visiem spēkiem turies/ pie laika palodas, starp zemi un debesīm/ darini valodu”

Dzejniecei Baibai Bičolei – 80

„Man ir svarīgi, lai pasaule manā dzejā būtu sataustāma, pasmaržojama, nogaršojama – sajūtama kā viela,” atzinusi dzejniece Baiba Bičole, kuņai 29. maijā svinama apaļa jubileja – astoņdesmit. Viņa dzimusi Rīgā 1931. gadā, baltu filologu Jāņa un Līvijas Bičolu ģimenē. Bērības gadi aizritēja Pārdaugavā, no kuņas atmiņās patvērušās sniegotas ziemas, pieneņu pļavas, augļu pilni dārzi, Opera un grāmatu veikali. Atmiņā braucieni pie tēva vecākiem Biržu pagasta Biķerniekos vai mātes radiem uz Jelgavas apriņķi. Bērības atmiņās palikuši epizodi – grāmatu pilnais dzīvoklis, tēva un mātes baltu filoloģijas studiju biedri, tēvs, kas ieradies savu skolēnu darbu kalnos vai citos rakstu darbos; māte, kas raksta dzejoļus, recenzijas, lasa korrektūras. Agri iepazīta rakstu pasaule notur savā burvībā vēl tagad, pirmā lasāmviela ir dainas – „... avots, no kuņas mēs visi esam smēluši un smelsim.” No bērības laika, kas aizvadīts Latvijā, un skolas gaitām Rīgā un Biržu skolā, atmiņā patvērusies arī miļā pilsēta Rīga. 1944. gada vasarā cauri Vidzemei un Kurzemei no Sēlijas pajūgos kopā ar ģimeni Baiba Bičole trīspadsmit gadu vecumā dodas bēgļu gaitās, “novembra tumsā aiz mums paliek Liepāja, Latvija, mans bērns laiks”, tālākās gaitas ved uz Vāciju. Amerikā Baiba Bičole ar vecākiem iebrauc astoņpadsmit gadu vecumā 1950. gada decembrī, Ziemsvētkos viņa pirmo reizi ir Ņujorkā, tomēr ceļš tālāk ved uz Baltimoru Merilendā. Tas bija grūts laiks, jo vecāku izglītībai jaunajā zemē nebija nozīmes. „Es gribēju turpināt mācības, kas arī nebija iespējams, ja tev nav naudas. Mēs bijām izrauti no savas sabiedriskās šķiras, un vienīgais, kas mums palīdzēja uzturēt garu – mēs atrādām domubiedrus, cilvēkus ar līdzīgu kultūras un inteliģences limeni latviešu sabiedrībā.” „Pašportretos” Baiba Bičole stāsta: “Darbs, vakaros mācības, naktī grāmatas, gribas iet arī uz koncertiem, mūzejiem, latviešu sanāksšanām, tanis aktīvi līdzdarbojoties – beidzot sāk gaišā dienas laikā ķēmi rādīties. Pirms pilna laika studiju uzsākšanas jāatvelk elpa. Tajā laikā uzsāku pāri soļošanu, iegūdam Ilmāra Rumpētera uzvārdu un savam gleznu priekam dzīvu nesēju. Ja pirms tam “Ulubele” un “Rakstos” kādi nieki iespiesti, tad šis notikums manī pasprūdi istas pantu gāzmas. Bet tas jau tikai ievavs, līdz maizes cepšanai nemaz netieku, atskrienot mazajam Alvilam, pēc uzsākot strādāt, atbalstot Ilmāra mākslas studijas. Ap 1958. gadu, ļāvusies jauniem palieņiem, par jaunu satveros ar rakstāmi. Tā pastarpām Arvila, Ritas un Arta audzināšanai radušies arī dzejoļi. Ir bijis jāraksta, bet – tik daudz vēl neapzinātu ceļu, krāsu, un skaņu! Varbūt par šodienā varēs runāt rit?”

Pirmās dzejas publikācijas publicētas jauniešu žurnālā “Raksti” 1953. gadā ASV. Pēteris Ērmanis, Vācijā iepazīties ar šo izdevumu, recenzijā atzīmējis divus jaunus dzejniekus – Olafu Stumbru (februārī būtu bijuši astoņdesmit) un Baibu Bičoli, „kuņai mazas, savādās glezninās vizošas dziesmiņas”. Pamazām Baiba Bičole iesaistās latviešu literārajā aktivitātē Ņujorkā un ap to, 50. gadu beigās sāk piedalīties plašākos literāros sarīkojumos, publicējas arī žurnālā „Jaunā Gaita”, „Mēs” un citos izdevumos, līdz pienāk laika dzejas krājumiem. Par viņas dzeju Inta Ezergaile, atzīmējot smalko formas izjūtu, rakstījusi: „...dzeja, kas var suverēni spēlēties ar vārdiem, ar skaņām un tā atvērt mūsu ausis, acis un prātu pavisam jauniem un pārsteidzošiem domu gājieniem un lēcieniem”

1966. gadā iznāk Baibas Bičoles pirmais dzejas krājums „Atrita” (Z. Lazdas balva). Debiju atzinīgi novērtē kritiķis Jānis Rudzītis, norādot uz jaunām skaņām, jaunu iztēli, reizē gleznainību un koncentrētību, “Bičoles liriskais talants pārsteidz ar drosmi, kāda tai bijusi, tuvojoties kaislas erotikas motīviem. Bet tāpat viņas talants var atklāties balādiski rēgainā līroepikā. [...] Esam sastapušies ar izsmalcinātu modernu dzejnieci.” Gundars Pļavkalns uzsvēra Baibas Bičoles sensibilitāti, domāšanu tēlos, “ļoti raksturīgi Bičolei ir dabas pārdzīvojumi ar dziļas un intīmas iejušanās nokrāsu. Šeit varbūt kāda radniecība ar senajām dabas pielūgšanas reliģijām, auglības kultiem.” Tā ir pilnbrieda, auglības dzejas (sazēlu, sulas briest, pumpuri riešas un plešas, jāatsien saites, jāatrauj vīles etc.), izteikta saplūsmē ar dabu un dabas ritmiem un sievietes būtību un sūtību; tā ir jutēkliska un reizē ļoti personiska dzeja, pasaule, kas domāta diviem, kuņai mil. Dzejā ir krāsas, skaņas, spilgtas ainas, kustība. Tur ir visas dzīve, kaut trešajā ciklā izzogas nemiers, bažas, šau-



Laika izdevēji un redakcija no sirds sveic Tevi, Baiba, nozīmīgajā jubilejā! Lai turas dzīvešpārs un radošs gars!

Baiba Bičole

Pēc Jāņu nakts

Uz pēdējā
Dzēriena glāzēm
Atbalstāties,
Pirms nonirstam
Pēdējās dziesmas
Ūdeņos gausos,
Puszaļi, pusvītuši
Iepeldam
Miglotā ritā,
Dažs sapinies lapās,
Dažs savās kājās
vai citās.

Ar pēdējiem vainagiem
Sakeļam sauli
Un spraužam sev matos
Līdz nākamiem Jāņiem.

No krājuma „Atrita” (1966)

nešana, nezūdamības apliecinājums – „Miļais, / esi zemes lode, / man izplatījumā bezgalības bail”. Krājuma „Burot” (1976) dzejoļi uzbur spilgtas redzes gleznas un dzirdes asociācijas, vārdos ieslēpto maģiju un valodas zuzēšanu, viļņošanu starp ikdienas sajūtām un pāri ikdienai. Šajā krājumā ienāk veltījumi tēvam, dzeja kļūst par sava veida mīklām, kas minamas vai atminamas, ienāk sava veida burvība, pat burvestības un izteikta latvisko sakņu meklēšana – parādās trijdekšņi, trizūļi, žuborota gaisma, sprigūļi, rijas logi, sentēvu zvaigznāji etc.; izteikta māju meklēšanas sajūta, tiesa – šaubu un meklējumu ceļš vēl nav galā – „Vārdi ieritinās atpakaļ mēlē, / pulksteņa tikšķi skrubinās ausīs, / Stundu velēnām saknes / līdz pašai zemes serdei, / un es atkal velku svītras, / minusus, krustus”. Dzejniece Guna Ikona šo dzeju nosaukusi par vitālu, zemei aizrautīgi piesaistītu dzeju, ar spēcīgu auglības spēka noslēpumu, kas kā dzejas centrs ir varens dzīvības dzinulis; senvārdi un novadu valodai raksturīgie izteicieni pavisam organiski apvienoti ar laikmetīgo dzīves izjūtu un formu. Kritiķis Jānis Andrupis kā augstāko vērtību atzinis psiholoģisku veselumu ar dzīvību centrā; “cilvēks šajā dzīves izjūtā nav atrāvies ārpusē vai ieslēdzies vientulībā, bet organiski iesaistīts kosmiskās norisēs. Viņam ir arī dziļas saknes savas tautas dzīves senajos slāņos, un tieši no senīguma izaug tā jaunā balss, ar ko Baibas Bičoles dzeja raksturīga. Būdam jauna un izteikti savdabīga, šī dzeja paveģ apvāršņus, kas ir tuvi un pazīstami. Tajā it kā ar raketes lidojumu pārspēts liels attālums starp tautasdziesmu pasauli un tagadni”.

Krājums „Griežos” (1981)

noskaņās iezīmē maiņas, pārmaiņas, kustību, un šo kustību iezīmē arī lidojums, dziļuma meklēšana, nevis sastingšana, jo jādodas tālāk. Saglabāties tas pats latviskais skatījums – „valoda šmukst, švikst, / šalc, šķeterējas.

Kopš 1985. gada Baiba Bičole raksta tikai angļu valodā, jo spēcīga ir apjauta, ka trimda, dzīvošana trimdā veicina noslēgšanos no pasaules; 1991. gadā dzejas izlase „Atgriežos” izdota Latvijā ar meitas zīmētām ilustrācijām un Andra Krieviņa fotogrāfijām, tur veltījumi Rīgai, latviskas ainas un pārdomas par dzīves likoļiem. Tomēr arī vēlākos gados dzejas publikācijas parādās latviešu periodikā. Aizritējuši jau divdesmit gadi kopš izlases „Atgriežos”. Šķiet, pienācis laiks jaunam krājumam. „Es nekonsultēju dzeju, man nav metodiskas pieejas. Rakstu tieši tā, kāda esmu, un dzeja parāda nevis manu „lirisko varoni”, tā atklāj tikai manu personību”.

Baiba Bičole ir ne tikai dzejniece, bet ilgu gadus arī korektore un redaktore laikrakstā *Laiks*. Darbs žurnālistikā aizsākās 1987. gada janvārī – „sākumā lasīdama korektūras, vēlāk rediģējama manuskriptus, reizēm atvietodama redaktoru Ilvaru Spilneru viņa prombūtnes laikā, darbu apguvu pamazām. Skatījos, klausījos un dariju, un darīdama mācījos. Galvenokārt un pirmkārt esmu dzejniece, kurai tagad tomēr jādarbojas arī ar politiku, socioloģiskiem jautājumiem, ekonomiskiem apskatiem, utt.”, kur būtisks bija objektīvs skatījums uz dzīvi un procesiem; vēlme izvairīties no asām pretīšķībām, tomēr nenoklusējot patiesību; kopš 1993. gada laikraksta redaktore, kopš 2001. gada ASV austrumkrasta korespondente. Tāpat Baiba Bičole ir skolotāja – vasaras skolā Beverinā un Ņujorkas Jonkeru vidusskolā. 2001. gadā Baiba Bičole saņēma Ērika Raistera piemiņas fonda balvu – „par ilgstošu un sekmīgu darbību – radot jaunu latviešu valodas izmantojumu dzejā, ar dainu valodas spēku; pildot redaktora pienākumus, un izglābjot *Laiku* no strupceļa; un – skolotājas darbā iešķīlot cieņu pret latviešu valodu un literatūru trimdas jauniešos.”

1984. gadā žurnālā *Karogs* 3. numurā publicēta Baibas Bičoles dzejas kopa. Baiba Bičole viesojas Latvijā, Rīgā, Liepājā, tēva dzimtajā pusē. Un domā par atgriešanos. Viņa pazīst arī vientulību. Viņai tuva gan pilsēta – Rīga, Ņujorka, gan daba – jūra, pļavas, mākoņi, mežs un dabas mošanās un pilnesības laiks. „Pilsēta – tā ir dzīvība, kas radusies no cilvēka izdomātā. Lauki – dabas spēks, ko dod zeme. Lauki var radīt mieru. Pilsētā mani, jā, saista šī nervozitāte, radošais miers. Cilvēka daba pilsētā izpaužas savādāk”.

Laika plūdums reizēm šķiet netverams, jau turpat deviņi gadi aizritējuši kopš mūsu satikšanās Jūsmājās, Dzejniec, 2002. gada rudenī. Atminoties jauko sastapšanos, sūtu Jums sirsniņus sveicienus no Rīgas, kas runā visādās mēlēs un visādās spēles spēlēs, tomēr „paliec pati, Rīga – mana sakne, / mana sirds, mana puķe, / Rīga”.

Inguna Daukste-Silasproģe

LAIKA LASĀMVIELA

Indra Gubiņa

Tagad es ceļošu Stāsts

(Turpinājums)

Priekšnamā kaktiņā gulēja melns suns, labradorietis, bet pat neierējās mani, svešu cilvēku, ieraugot. Suns esot vecs, paguris, staigājot lēni, tāpat kā saimnieks. Iegājām istabā, un man pārsteigumā nudien – palika mute vaļā. Tā nebija parastā, šeit tik bieži redzētā dzīvojamā telpa. Sienas izskatījās kā no gaišiem balķiem veidotas, mēbeles arī gaiša koka, vienkāršas, pa starpām koši spilveni un uz grīdas svītroti celiņi. Viss likās no cita laika, pasaku grāmatās vai brīvdabas muzejos redzēts, tomēr saskanīgs, tīrs un kārtīgs. Vienīgi par pašreizējo gadsimtu liecināja televīzijas aparāts. Vīrs tā pie sienas manu skatu piesaistīja glīti ierāmēta liela fotogrāfija – ezers, priedes, klints. Uzreiz nevarēja pateikt, vai tas Kanadas ziemeļu vai kāda Somijas ezera uzņēmums. Istabas vidū kā centrs stāvēja galds ar sarkanu izrakstītu uzklāju, uz tā skaista māla krūze ar plaukstošiem bērza zariem. Dzeltenās bārbaliņas it kā smaidīja pretim un atgādināja nesen uz Lieldienām no Latvijas saņemtu kartīti. Visā telpā mita izteikts miers un spodrība. Vai vecais vīrs pats to prata ieturēt?

„Brīdi piesēdēt, paciemosimies. Pie manis tagad reti kāds iegriežas. Mana laika draugi un paziņas gandrīz visi jau pārcelušies uz mūža mājām, tikai es te vēl klimstu.” Viņš pamāja pret platu, ar košu segu pārklātu solu ar lieliem spilveniem aizmugurē. Apsēdzamās pret tiem it ērti atspiedos un skatījos fotogrāfijā vīrs televīzijas aparāta. Durvis no priekšnama bija palikušas pavērtas un pa tām lēnām iečāpoja melnais suns. Pienācis klāt, viņš brīdi stāvēja un skatījās mani tādām gudrām acīm. Noglāstīju viņa galvu, pakasīju aiz auss, un suns uzlika ķepu man uz ceļa. Tas bija tāds tikams brīdis. Gaiši brūnās koka sienas, plaukstošie bērza zari, mierīgais suns un nu jau kafijas smarža radīja sen nebaudītu mājīguma izjūtu. Pēkšņi man likās, ka te smaržo pēc manas bērniības, pēc kādiem seniem stāstiem, kaut nekad neesmu tādā istabā dzīvojusī. Te valdīja saskaņa, kārtība un miers. Aiz loga plauka pavasaris un viegli liņāja.

Tad mēs dzērām kafiju pie galda ar bērza zariem vāzē. Vecais vīrs ar redzamu baudu piekoda manis atvesto maizi. Es apjautājos par fotogrāfijas ezeru. Kuopio. No turienes viņa ģimene pārcēlusies uz Kanadu, kad viņam bijuši toreiz vienpadsmit gadu. Esot arī no šejienes vairākkārt tur pabijis.

Varēja redzēt, ka par Somiju vecais vīrs runāja ar prieku un lepnumu.

Tā mēs dzērām kafiju, viņš lēnām ēda rupjmaizi ar sieru, runājāmies gan par dzīvi Kanadā, gan Eiropā, un lietutiņš ārpusē mitējās. Uzzināju, ka viņam ir divi dēli, viens strādā Amerikā, otrs Kalgarijā, abi ļoti tālu. Mazbērni arī izkaisījušies pa

dažādām vietām. Vecākais dēls Kalgarijā, aicinot tēvu pie sevis, bet viņam žēl šķirties no šīs mājas. Paši cēluši, tik daudzi gadi te nodzīvoti, tomēr vecums liekot apsvērt dažādas iespējamības. Es gan piebildu, ka viņš nemaz tik vecs neliekas. Jā, jā, vīrs atsmēja, bet deviņdesmitais gads jau aizvadīts, un katrs aizgājušais ar savu smagumu iegūlies kaulos. Kamēr vēl būšot suns, viņš nekur nebūšot, pat ne ciemos pie dēliem, kaut viņi abi tēvu aicinot katrus Ziemsvētkus.

Nez kāpēc es viņam sāku stāstīt, ka tagad, kad mani bērni savās dzīvēs un ārpusmājas darbs beidzies, esmu nolēmusi ceļot, gribu apskatīt gan Kanadu, gan Ameriku, gan citas vietas pasaulē. Kad bija jāaudzina, jāskolo bērni, sevišķi pēc tam, kad paliku bez vīra, darbs un māja bija mana dzīve. Tā klusāk, vairāk kā pati pie sevis piemetināju, ka māja gan arī tagad paņem manu laiku, enerģiju un līdzekļus un ka vienam cilvēkam tā ir par lielu.

Lai pārdo dot un iegādājoties mazu vietu, tad palikšot līdzekļi ceļošanai. Bet ja es gribot kur braukt, tad gan lai to darot tagad, drīz. Viņš zinot dažu labu, kas strādājuši, krājuši, braukšot pa siltām zemēm tad, kad pienāks pensijas gadi. Tomēr kad tie pienāk, arī vecums klāt, kas velk spēku un patiku no cilvēka ārā. Ja nu es ceļojot pa Eiropu, lai neaizmirstot Somiju, skaištos mežus, ezerus, klintis. Un ja es vēl te kādreiz garām braucot, lai iegriežos pacientoties. Viņš gan radis pie vientulības, tomēr kāds ciemiņš derot.

Atvadijos, noglāstīju vēl melno suni un braucu atpakaļ uz pilsētu.

Pagāja pavasaris, pagāja vasara, pirmā brīvā mana pensionāres vasara. Vēl nebiju izdomājusi, ko darīšu ar māju un nekur nebiju aizceļojusi, tik tāpat pabraukājusi tuvākajā apkārtnē, lai redzētu, kas notiek dabā, kā nozied, nobriest vai jau sāk nobirt vasaras

zaļums. Rudens jau zeltojās kokos, un tie reizēm mākoņainās dienās likās vēl kā saules apņemti. Mana draudzene Irma pēdējā laikā teicās esam ļoti nospiesta un nelaimīga. Patiesībā, gribot šķirties no vīra. To viņa bija jau vairākus gadus atkārtojusi, bet viena tomēr arī negribēja palikt. Viņai neesot neviena, pie kā piemesties. Tā kā vīrs arī tagad izbeidzis darbu, viņi cauru dienu un nakti kopā, un tā esot gatavā elle! Kas par dzīvošanu vai sadzīvošanu, ja viens ar otru nerunā, bet, ja runā, tad tikai pārmetumi vien. Ne kopā dzīvot, ne šķirties. Kur lai viņa iet, kur lai paliek? Nez vai viņa netēmēja uz manas mājas pusi? Nē, pie sevis es viņu neaicināju, tikai piedāvājos kādā jaukā dienā kopā izbraukt, izbaudīt rudens košumu, izvēdināt galvu un izdomāt

reiz līdz galam, – vai tiešām grib šķirties, vai vēl mēģināt sadzīvot. Es gan zināju, ka sadzīvot nu jau gadiem ilgi viņi neprot. Stūrgalvīgi un iecirtīgi abi.

Irma sāku mā no izbraukšanas atteicās, sabojāšot tikai garastāvokli arī man, un rudens skaištumu viņa nemaz vairs nespējot redzēt. Visa pasaule liekoties tikai melnā krāsā. Tomēr es aizbraucu pie viņas un, kā teikt, izrāvu no mājas, kur jau durvis atveļot, varēja sajūst negatīvu spriegumu. Lai gan tajā brīdī arī Irmas vīrs bija mājās, viņš pat nenāca ar mani sasvei-

cināties.

Braukājām bez noteikt mērķa, tāpat vien ārpus pilsētas. Irma vairāk klusēja, tomēr pa teikumam pameta, un es, savukārt pa brīžam pametu uz viņu acis un redzēju, ka pamazām seja viņai kļūst gaišāka, mierīgāka. Rudens zeltainums tajā atspoguļojās. Es nemaz nedomāju, kur mēs braukājam, tikai pēc laika atskārtu, ka, likumoju pa maziem, it kā redzētiem ceļiem un esmu nonākusi pavasarī iepazītā soma mājas tuvumā. Izstāstīju Irmai par savu pirmo maldīšanos šeit un ipatnējo, vienkāršo māju un cik labi es tajā toreiz jutots.

Nolēmu, ka tagad arī jāiegriežas paskatīties, kā vecajam vīram klājas, vai vēl ir turpat.

Domāts – darīts. Kad iebraucu viņa pagalmā, tūlīt redzēju viņu pie mājas saulītē uz sola sēžam ar melno suni pie kājām. Pirmā brīdī viņš mani nepazīna, bet kad atgādināju par maizes atvešanu pavasarī, viņš kļuva priecīgs. Neesot toreiz gan ticējis, ka es patiešām viņam, svešam cilvēkam vedīšot no pilsētas maizi, ne arī ka vēl kādreiz iegriezišoties. Iepazīstināju viņu ar Irmu, brīdi papļāpājam par laiku, par skaistajām rudens dienām un es apjautājos, kā sunim klājas.

„Grūti,” vecais vīrs nopūtās, „viņam tāpat kā man kājas vairs lāgā neklausas, bet vēl abi kaut kā turamies.” Pēc brīža viņš pieminēja: „Nedod Dievs, ka es pirmais aizeju!”

Neko daudz netikās iztaujāt par dzīvošanu vai par agrāk minēto pārcelšanos pie dēla uz Kalgariju, bet viņš pats sāka stāstīt, ka pamazām likvidējot iedzīvi. Kaimiņi viņu uzmanot, kāds katru dienu piezvanot vai atbraucot, tomēr, kad suns nomirs, viņš došoties pie dēla ģimenes. Mazbērni izauguši, vec-tēvu tikpat kā nepazīstot. Dēls un vedekla arī jau pensijā, solot viņu pieskatīt un apkopt. Pašam tad gan savas dzīves vairs nebūšot, toties būšot savējie, kas aizspiež acis.

Pēc mirkļa klusuma viņš iesmējās, ka varbūt arī rupjmaizes tur nebūšot. Tad apvaicājās, vai es savu lielu māju esot pārdevusi. Kad atteicu, ka vēl ne, viņš tā zinīgi māja ar galvu. No ierastas vietas grūti šķirties, bet - kas jādara, jādara!

Mēs drīz atvadijāmies un braucām atpakaļ uz pilsētu. Irma pa ceļam tā kā atdzīvojās, kļuva runīgāka un vienu brīdi mēģināja mani pārliecināt, ka mana vecā, lielā māja nemaz neesot jāpārdod. Es varot pieņemt tajā kādu irnieku. Viņa būtu pirmā, kas labprāt nāktu tur dzīvot. Nē, irniekus gan ne. Bet, kad es pajūsmoju par vecā vīra mājiņu, viņa ar lielu pārliecību noteica, ka manā vietā daudz negudrotu. Ja vieta un māja patik, iespēja ir, pirktu tūlī, jo te būtu miers un klusums. Man soma māja ne tikai patika, bet likās kā nolemtība. Tādā gadījumā, pēc draudzenes domām – nav ko gudrot, iespēja ir, tā tad – pērc nost! Tā doma un pavasarī izjustais mājas mājīgums iesēdās manī.

*

Var jau pieņemt visu kā sagādīšanos, tomēr domās allaž uzdzirkst jautājums: kāpēc tieši tādās it kā sagādīšanās reizēs notiek īpaši dzīves pagriezieni? Kāpēc tieši tas cilvēks jāsatiek, jāiepazīst un tieši viņš ietekmē tālākos notikumus? Nolemība, liktenis? Es nezinu, tikai zinu, ka cilvēks daudz ko izšķir pats. Es taču pati izvēlos ar ko draudzēties, kur braucu, ko daru, kādas grāmatas vai avīzes lasu. Varbūt tie tikai sīki tālākā skatījumā nenozīmīgi vilcieni dzīves rakstā, kamēr lielajos varētu būt zināma nolemība. Reizēm mēs tam

ticam, reizēm noliedzam, tomēr skaidri nezinām neviens.

Jā, avīzes. Parasti tajās neskatos māju pārdošanas sludinājumos, bet vienu sestdienu uz pavasara pusi sāku skatīties, tā cītīgi papētīt. Biju ar bērniem, kas, protams, nekādi bērni vairs nav, runājusi par mājas pārdošanu, par iespējamu dzīvokli vai mazāku māju. Pāris dzīvokļus pat apskatīju, tomēr kaut kas atturēja pieņemt lēmumu - pārcelties. Bet tajā sestdienā skats apstājās pie nelielā fotouzņēmuma un sludinājuma par pārdodamo māju, kuŗu uzreiz pazinu. Tā man zināmā soma vientuļā māja! Tātad suns nomiris, un vecais vīrs pārcelsies vai varbūt jau ir pie dēla Kalgarijā.

Labu brīdi sēdēju, skatījos mazajā uzņēmumā un gudroju: ja es patiešām to nopirktu, vai varētu dzīvot ārpus pilsētas viena? Vai es tiešām to gribu? Piezvanīju savam dēlam. Viņš iesmējās, ka nu gan jāprasot: mamm, vai tu prātīga! Viena kaut kādā mazā mājiņā projām no visa? No kāda visa? Te man arī jābrauc, ja kur gribu tikt. Gudroju atkal. Piezvanīju meitai. Arī viņa domāja, ka man nevajadzētu pilsētu atstāt. Domās atkal izsvēru dažādos par un pret, bet visu laiku smadzenēs kalās: piezvani aģentam, aizbrauc, apskaties, tad izšķiries. Tomēr tajā pašā laikā prāts stīvējās pats sev pretim, it kā teiktu man: nejūsmo, esi prātīga! Ko tad no tās mājas toreiz es redzēju? Dzīvojamo istabu, priekštelpu un virtuvi, kur viesmīlīgais vīrs man rādīja, ka bez elektriskās plīts viņam ir arī tāda kā vecos laikos, ar malku kurināma. Un pagrabstāvs nemaz neesot īsts pagrabs, tur vienā stūrī iebūvēta kārtīga sauna, esot ērta istaba ar kamīnu un plašu logu uz dārzu, jo tā puse izejot uz pakalniņa slīpumu. Vai tad toreiz es gāju skatīties viņa pagrabtelpu? Ne es redzēju kamīnu, lielo logu, ne saunu.

Protams, pārdo dot tagadējo māju, atliktu līdzekļi, varētu nopirkt to mazo māju uzkalniņā un ceļot kaut vai pa visu pasauli! Domāju, gudroju, aplēsu, un pat vēlreiz aizbraucu turp. Pie iebraucamā ceļa jau pa gabalu varēja redzēt pārdošanas plakātu. Mājā iekšā, protams, es netiku, bet apstaigāju tai apkārt. Kārtīgāk apskatīju garāžu, aiz kuŗas gar sienu zem glītas nojumītes vēl stāvēja sakrata paliela malkas grēda. Kaut kas savāds manī notika šajās malkas pagālēs skatoties. Likās, tās jau mani silda, it kā sauc, lūdzas: paliec te!

No uzkalniņa, kur ceļš liecās lejup, varēja redzēt koku pudurus un kaimiņmājas. Īsti nespēju izšķirt, cik māju tur bija: likās trīs diezgan cieši kopā. Ja es te dzīvotu, ja iepazītos ar tiem tur, es justos pavisam droša un nemaz ne vientuļa. Ja vecais vīrs te varēja iztikt, kāpēc lai es nevarētu?

Manī saviļņojās prieks un bailes reizē. Brīdi stāvēju un skatījos uz patālajām kaimiņmājām. Uzputa stiprāks vējš, iešalcās liepa un es dzirdēju, jā, es tiešām dzirdēju: pērc, pērc, pērc!

(Turpinājums sekos)

Indra Gubiņa

Bite

*Tālas vasaras,
dzeltenā akācijā iekērušās,
kā zelta straumes gar logu tek.
Dienas saule un dziesmas
tajās vēl šūpojas.
Bet ir taču nakts.*

*Starp aizkaru un stikla rūti,
vēlo soļu pamodināta,
apjukusi bite dūc.
Logs ir pavērts.
Lai meklē izeju!
Viņa var izlidot ārā.
Viņa var.*

*Pēkšņi kā bite es jūtos:
svešā vidē ar atsistiem spārniem.
Strops ir tik tuvu,
Bet tomēr turpu
nevaram aizlidot.
Pret dzelteni logu skatos:
deg manas vasaras tālās,
deg nežēlīgi un rūgti.
Kādēļ atmiņu pirksti
atkal tais ugunīs taustās?*

*Spējs klusums iegūlies istabā.
Bite ir ārā.*

(Gotlande, 1979)

Viens mērķis visus saista ALAs 60. kongress Milvokos no 13. līdz 15. maijam

(Turpināts no 1. lpp.)

Latvieši ir pateicīgi, jo šajā mītnes zemē varēja dzīvot, mācīties, strādāt un celt savu labklājību.

Dibināt Amerikas latviešu apvienību ierosināja diplomāts Jūlijs Feldmanis, tās galvenais mērķis bija – cīnīties par tēvzemes neatkarību.

ALAs valdes priekšsēdis Juris Mežinskis atgādināja, ka ALA 1951. gadā dibināta kā jumta organizācija, tās biedri brīvo laiku ziedoja sabiedriskam darbam, nemitīgi sapņojot par brīdi, kad varēs doties atpakaļ uz tēvzemi. Diemžēl trimda ieilga, daudziem, kuŗi vēlējās atgriezties, tas vairs nav iespējams, citi mītnes zemē laiduši pārāk dziļas saknes.



Prāveste Lauma Zuševica

Iepriekšējā gada laikā miruši vairāki ievērojami ALAs darbinieki, kuŗus kongresa delegāti pieminēja ar klusuma brīdi – Aristīdu Lambergu, Oļģertu Kārķliņu, Jāni Bebrī, Kārli Ritumu, Ingridu Stravinsku.

Kvēls cīnītājs par Latvijas neatkarību bija Aristīds Lambergs. Viņš nemitīgi aicināja informēt amatpersonas ASV par Latvijas okupāciju, rīkot protesta demonstrācijas. A. Lambergs panāca, ka uz Čatokvas konferenci Jūrmalā 1986. gadā aizbrauca ASV pārstāvji, kuŗi bija labi informēti par Baltiju, un diplomāts Džeks Metloks latviešu valodā no tribīnes pateica, ka ASV valdība vienmēr atzinusi – Latvija bija nelegāli okupēta valsts.

J. Mežinskis uzsvēra, ka ALA savu darbu var sekmīgi turpināt, jo bijuši dāsnī ziedojumi.

Okupācijas laikā ārzemju latvieši izvairījās no sadarbības ar Latvijas valdības pārstāvjiem, tagad latviešu sabiedrību un valodu ārzemēs izdosies saglabāt, ja būs ciešas saites ar Latviju. Latvija ir mūsu spēka avots.

Aizkustināja tautā iemīļotās dzejnieces, kongresa viesnās Māras Žalītes apsveikums. Viņa nolāsija trīs vēl okupācijas laikā sarakstītos dzejoļus, kuŗi toreiz tik ļoti iedvesmoja, radīja ticību, rosināja būt drosmīgākiem un aicināja mīlēt Latviju – „Tik un tā”, „Trīs zvaigznes” un „Man palīdzi”, kuŗā ir zīmīgi vārdi:

„Šo nepabeigto pasauli Dievs deva teikdams – zini vienu – kas tumšā naktī nojaukts tiek, tev atkal jāuzceļ pa dienu.”

Aicināts viesis kongresā bija arī Latvijas tieslietu ministrs Aigars Štokenbergs. Viņš node-

va sveicienus no 10. Saeimas, no politiskās apvienības „Vienotība”, kas ienesusi jaunu politisku kultūru Latvijā, kaut arī ir problēma – nespēja tikt vaļā no „draugu būšanas”. Viņš novērtēja Saeimas vērtīgos papildspēkus, agrākos ārzemju latviešus, deputātus Ojāru Kalniņu, Imantu Lieģi, Ati Lejiņu. Vēlēšanu rezultāts iepriecināja, kaut pusgadu pēc vēlēšanām tautā Saeimas vērtējums mazinājies, taču patlaban alternatīvas nav. Cerība ir jaunās paaudzes latvieši, kuŗi ASV ieguvuši labu izglītību, ar laiku papildinās Saeimas deputātu rindas. Tieslietu ministrs atzina, ka mūsu spēks ir taisnīgums. Vašingtonā viņš ticis ar amatpersonām un visur guvis apliecinājumu, ka ASV un Latvijas sadarbība ir izcila. A. Štokenbergs ieteica biežāk atcerēties panākto – mums ir sava valsts, Latvija uzņēma NATO, ES, tātad garantēta drošība. Atbildība ir jāuzņemas pašiem, jābūt godīgiem un centīgāk jāstrādā, tad arī ar laiku panāksim arvien vairāk.

PBLA valdes priekšsēdis Mārtiņš Sausiņš sveicināja no valdes locekļiem un darbiniekiem, pateicās ALAi par labo sadarbību un piebilda, ka satrauc Latvijas demogrāfiskais stāvoklis, iedzīvotāju izceļošana, draudi latviešu valodai, bet ir arī pozitīvas ziņas – Latvijā vēsturi mācīs kā atsevišķu priekšmetu, valdība, cerams, jau rudenī pieņems likumu par dubultpavalstniecību.



Bijušais ALAs valdes priekšsēdis Valdis Pavlovskis

Valdis Pavlovskis apsveica bijušo ALAs valdes priekšsēžu vārdā: „Kongresa delegātus vieno līdzīgi ideāli, vēlme strādāt un ziedot laiku un spēkus savai tautai un tēvzemei. Latvieši ieradās Amerikā, nebūt nejutoties sakauti un iznīcībai nolemti, bet gan ar apņēmību cīnīties par Latvijas neatkarību. Amerikas latviešu apvienību dibināja tālredzīgi latvieši, kuŗi saprata, ka latviešiem vajadzīga kopēja organizācija, lai īstenotu savus mērķus. ALA apvienoja tos, kuŗiem bija svarīgi saglabāt latvietību, radīja piederības sajūtu, ticību un cerību. ALA nekad neklusēja par mūsu tautai nodarīto netaisnību, ALA bija mūsu apspiestās tautas balss. Mēs sākam ar tukšām rokām, mums nebija nekas, viss bija jādara pašu spēkiem, bet mēs sekmīgi kopām savu kultūru,

turpinājām izglītēt jauno paaudzi. ALA šos 60 gadus darbojusies godam. Varam lepoties, jo pēc ilgajiem trimdas gadiem vēl esam latvieši. Mēs palīdzējām Latvijai atjaunot neatkarību, iestāties NATO, ir vēl citas spozas uzvaras, ko guvām tēvzemei un latviešu tautai. Kongresā šajās dienās dzirdētais liecinās par ALAs enerģiju un spēku. ALA ir laikmetīga organizācija, kas prot pielāgoties jaunām prasībām, ALAi vienmēr bijusi spējīga un gudra vadība. ALAs biedru darbs un atbalsts būs noteicošais, vai organizācija turpinās augt vai eksistēt līdz iznīkšanai. Līdz ar kongresu sākas jauns darba gads. Kongress vienmēr ir svarīgs notikums ASV latviešu sabiedriskā dzīvē, jo kongresā novērtējam paveikto un apspriežam nākotnes mērķus un uzdevumus. Meklēsim kopā ceļus un veidus, kā uzlabot ALAs darbu un spējas, lai varam droši raudzīties nākotnē.”

Daugavas Vanagu organizācijas ASV 61. delegātu sapulcē Gaŗezerē 1. maijā ievēlētais Centrālās valdes priekšsēdis Zigurds Rīders uzsvēra, ka DV un ALA strādāja plecu un pleca un mērķi bija kopīgi – neasimilēties, saglabāt latviešu valodu un kultūru. „Skumji un neticami, ka pēc 20 neatkarības gadiem Latvijas saimniecība ir tik dziļā krīzē. Diemžēl šoreiz nevar vainot krievus, latvieši paši sevi ievēda nelaimē. Vēl ir daudz kas darāms, lai uzlabotu tautas labklājību,” teica Z. Rīders un atkārtoja iepriekšējā kongresā teiktos vārdus: „Tēvu zemei grūti laiki, dēliem jāiet palīgā!”

Latvijas nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Andris Ķesteris nodeva sveicienu no Kanadas latviešu organizācijām. Viņš brīdināja, ka Latvijā sabiedrība atrodas smagā pārmaiņu posmā, jo daudziem jācīnās par izdzīvošanu. Latvijā jānodrošina latviešu valodas lietošana, skolās jāmaca gan Latvijas, gan trimdas vēsture un jāaizstāv Latvijas neatkarība, jo tā vienmēr būs apdraudēta. Savukārt ārzemēs svarīgi atbalstīt latviešu jauniešu centienus, iesaistīt jauniebraucējus.

ALJAs valdes priekšsēdis Markus Apelis, apveicot delegātus vēsturiskajā kongresā piebilda, ka ALJA darbojas gandrīz tikpat ilgi un tās biedri vienmēr gatavi sadarboties.

Milvoku latviešu Svētās Trīsvienības ev. lut. draudzes priekšniece Sandra Kalve novēlēja delegātiem labu veiksmi kongresa darbā, vienprātīgus lēmumus un pasnieza ALAi draudzes ziedojuma čekus.

XIII latviešu Dziesmu svētku Rīcības komitejas priekšsēdis Andris Kursietis aicināja visus nākamgad no 4. līdz 9. jūlijam ierasties Milvokos un laikus iepazīties ar svētku informāciju.

Latviešu palīdzības fonda priekšsēdis Gunārs Bērziņš pavēstīja, ka nākamgad arī viņa vadītajam fondam būs 60 gadu jubileja, un novēlēja ALAi ilgu mūžu, piebilstot, ka kopā varam daudz.

Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeja pārstāvis profesors Paulis Lazda pakavējās bērniības un jaunības atmiņās, kad laikrakstā „Laiks” lasījis Jāņa Širmaņa stāstu „Kriksis trimdā”, vienlaikus pievērsot uzmanību arī citiem vārdiem – Berija, Staļins, ziņai par ALAs dibināšanu. Berija un Staļins sen jau miruši un ellē sagaidīja Osamu bin Ladenu; tagad, nosūtot vēstuli uz citu pavalsti, uz aploknes jāuzlīmē ne vairs viena vai divu centu, bet gan 44 centu pastmarka, bet ALA vēl aizvien pastāv, tās mērķi ir cēli.

Rakstveida apsveikumu bija atsūtījusi Latviešu gaidu priekšniece vadītāja Nora Aivara.

Pēc apsveikumiem bija laiks sākt tiešo kongresa darbu, un par balsu skaitītājiem ar aklamāciju ievēlēja Dāvi Bērziņu, Tāli Felzenbergu, Aiju Kukaini, Marku Apeli, Rasmu Krauli. Tūlīt gan jāpiebilst, ka darbs viņiem bija vienīgi rezolūciju pieņemšanas laikā.

Pieņēma darba kārtu un ievēlēja kongresa vadību – par priekšsēdi Pēteri Blumbergu, vicepriekšsēžiem – Intu Rupneru, Franci Bauera, Līgu Jēkabsoni; sekretāriem – Baibu Liepiņu, Intu Lāčplēsi, Rutu Priedkalni-Zīmi.

Pagaidu mandātu komisijā ievēlēja Valdi Kārķli, Robertu Švernu, Mārci Jansonu; Nominācijas komisijā – Ivaru Petrovskis, Pēteri Blumbergu, Marku Apeli, Anitu Tēraudu, Andri Ramānu, Franci Bauera, Valdi Kārķli; Rezolūcijas komisijā – Jāni Dimantu, Intu Rupneru, Anitu Bataragu, Intu Dzelzgalvi, Aldi Simsonu.

Pēc īsa starpbrīža sākās nākamais darba posms, kuŗā ALAs valdes priekšsēdis Juris Mežinskis ziņoja par ALAs iepriekšējā gada darbu, pamatotī lepodamies, ka ar Centrālo vēlēšanu komisiju izdevās panākt vienošanos par pārvietojamās pasu darbstaicijas nogādāšanu septiņos latviešu centros un 10. Saeimas vēlēšanas iecirkņi bijuši 15 latviešu centros. Pirms vēlēšanām notika vēlēšanu iecirkņu vadītāju apmācību kursi. 10. Saeimas vēlēšanās piedalījās 70% vairāk balsotāju nekā iepriekšējās. Rēgulāri iznāk ALAs izdevums *Latvian Dimensions*.

ALA ziedoja 20 000 dolaru PBLA akcijai „Ejam balsot!” – daudzviet Latvijas laukos notika trīs tenoru koncerti, iedzīvotāji tika mudināti piedalīties 10. Saeimas vēlēšanās.

Izglītības nozares vadītāja Anita Bataraga uzsvēra, ka ļoti svarīgi ārzemju latviešu skolās sagādāt piemērotas grāmatas, lai bērni varētu sekmīgi mācīties latviešu valodu. ALAs ikgadējos eksāmenos ar labiem rezultātiem piedalījušās vairākas skolas. Jāturpina ALAs ceļojumi „Sveika, Latvija!”, jo bieži bērni, kuŗi tajos piedalījušies, izrāda lielu interesi par Latviju un iesaistās dažādos sabiedriskos darbos. Ne mazāk svarīgi ir „Heritage Latvia” braucieni bērniem, kuŗi latviski nerunā, un ceļojumi „Hello, Latvia!/Sveika, dzimtene!” pieaugušajiem.

Kultūras nozares vadītāja Iveta Felzenberga ir enerģijas pārpilna un pārliecināta, ka māksla glābs pasauli. Viņa pastāstīja, ka Kultūras nozare piešķir stipendijas,

rīkoja vadītāju meistarkursus jauniešiem, Mākslas dienas, ir vairāki jauni projekti.

„Sadarbība ar Latviju” nozares vadītājs Ēriks Krūmiņš ziņoja par ALAs palīdzības programām bērniem un bērniem no daudz bērnu ģimenēm, trūcīgām ģimenēm. Bērnu fondam pārsūtīts pusmiljons dolaru.

Kultūras fonda vadītāja Sarma Muižniece Liepiņa ziņoja, ka iepriekšējā darbības gadā piešķirta 25 000 dolaru dažādiem kultūras projektiem.

Latviešu institūta vadītājs Arvīds Bļodnieks aicināja arī turpmāk atbalstīt mazpulkus; Latvijā ir liela interese par „Latvju enciklopēdiju”, gadiem ritot, šī izdevuma nozīme arvien vairāk pieaug. Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka enciklopēdiju digitalizēs, to varēs lasīt tīmeklī.

Sporta nozares vadītājs Visvaris Ģiga pastāstīja, ka pērn notika ALAs meistarsacīkstes un būs arī šogad; sportisti gatavojas sacensībām Latvijā.

Biedru un līdzekļu vākšanas nozares vadītājs Andris Ramāns uzskatāmi parādīja biedru skaitu pa pavalstīm, viņam daudz palīdzējusi ALAs sekretāre Kaija Dankere. Galvenais – jādodomā, kā piesaistīt jaunus biedrus.



ALAs kasiere Vaira Rozentāle

Kasiere Vaira Rozentāle ziņoja par ALAs ienākumiem un izdevumiem. Izdevumi – Izglītības nozarei, jauniešu ceļojumiem uz Latviju, skautu un gaidu nometnei, Informācijas nozarei, Sporta nozarei, kongresa rīkošanai. Mārtiņa Duhma dibinātajā testamentāro noguldījuma fondā ir 35% no iecerētā, nauda ieguldīta. Ir vairāki ierobežoti fondi. ALA atbalstīja 2x2 nometni Malibu, tās dalībnieki aizrakstīja vēstuli Latvijas amatpersonām, lūdzot izskatīt likumu par dubultpavalstniecību. Jaunieši tikās arī ar valsts prezidentu Valdi Zātleru un aicināja paātrināt dubultpavalstniecības piešķiršanu. Kasiere pateicās biedriem un labvēļiem par ziedojumiem.

PBLA valdes priekšsēdis Mārtiņš Sausiņš stāstīja, ka pirms 10. Saeimas vēlēšanām Latvijas iedzīvotāju noskaņojums bijis drūms, aktivitāte niecīga. Tāpēc PBLA rīkoja Trīs tenoru koncertus, kuŗos iedzīvotāji tika uzmundrināti un aicināti balsot. Vēlēšanu rezultāti iepriecina, ministru prezidents Valdis Dombrovskis ieguvus populāritāti. Parakstīts sadarbības līgums ar Ārlietu ministriju.

(Turpināts 7. lpp.)

Window on Eurasia: Abkhazia Again 'Struggling for Independence' - But Now Perhaps 'From Russia,' Moscow Observer Says

Pols Goubls
(Paul Goble)



Stanton, May 19 – In the nearly two years since Russia recognized Abkhazia as an independent country, relations between Moscow and Sukhum have deteriorated with many in the former unhappy that they have to pay such a high price for geopolitics and many in the latter suspicious that Russia is a threat to Abkhaz independence, according to a Moscow observer. In yesterday's "Komsomolskaya Pravda," Vladimir Vorsobin, that paper's political observer, explained why "after recognition, ever more problems are appearing" in the Russian-Abkhazian relationship on such questions as resorts, religious administrations, property ownership and even the border between the two.

To the extent that and as long

as Abkhazian leaders viewed Tbilisi and Washington as the main problems, relations between Abkhazia and Russia were "simplified," with people in both of their capitals subordinating any disputes to the broader and more important geopolitical problems of relations with Georgia and the United States.

But "in recent months," this dynamic has changed. Tbilisi and Washington are less often viewed as credible opponents, and people in both Sukhum and Moscow are focusing on their own differences, differences made all the more troubling, Vorsobin says, because of the amount of money Russia is spending and the natural suspiciousness of the Abkhazians about outsiders.

The Abkhazians have become outraged by Russian cutbacks in support for sanatoria, and the Russians in turn have been upset by what they see as shady practices and even illegal actions by the Abkhazians – and by the

efforts of the Russian embassy in Sukhum to excuse the Abkhazians rather than defend Russian citizens.

Other issues have added to the tensions. The Moscow Patriarchate of the Russian Orthodox Church has been reluctant to see the Orthodox in Abkhazia become an independent church lest that undermine Moscow's claims in Ukraine and elsewhere but at the same time has acted in ways that seem intended to put the Abkhazian Orthodox under its domain.

Some Orthodox clergy in Abkhazia openly declare, the Moscow journalist says, that "the future of the Abkhazian church must be constructed not only on the basis of ties with the Russian church but also with other Orthodox churches, including the Greek and Serbian. There must be multi-polarity in the foreign policy of the Abkhazian church."

Just last Sunday, the Abkhazian Orthodox split, with part

agreeing to be subordinate to the Russian Orthodox Church and part rejecting that approach, such splitting the Orthodox "front" and exacerbating tensions between Russians and Abkhazians. (For details on this, see www.portal-credo.ru/site/?act=comment&id=1875).

Other areas where tensions are high concern property that the Russians claim but that the Abkhazians have seized, and what may surprise many even more over the border between Abkhazia and the Russian Federation. Vorsobin offers a map showing a portion of the northwest part of Abkhazia that Moscow wants transferred to it.

The Russian side makes two arguments. On the one hand, some of the villages in that region are overwhelmingly ethnic Russian. And on the other, this part of Abkhazia is very near the places where Moscow hopes to stage the 2014 Olympics. Having the territory under direct Russian control

would make that task easier.

But from the Abkhazian perspective, Russia's interest in part of Abkhazia's territory is seen as the effort of another outside power to seize Abkhazian lands. Indeed, the Moscow observer says, "hot heads" in Sukhum now accuse Moscow of evil intentions and "suggest that Moscow repent for expelling a half million Abkhazians to Turkey in the 19th century."

Out of geopolitical calculations, the Russian embassy in Sukhum has tried to keep all this out of the press, obviously without success, and Russian government officials have rejected Duma complaints about how much money Moscow is spending on the ungrateful Abkhazians. "The main thing," Russian officials say, "is geopolitics," not money.

That is "useful advice," Vorsobin says, but it is clear from his article that he does not expect many on either side of this deepening divide to take it for much longer.

Viens mērķis visus saista

ALAs 60. kongress Milvokos no 13. līdz 15. maijam

(Turpināts no 6. lpp.)

Sadarbība ar Ārlietu ministriju ir kopš neatkarības atjaunošanas, jūnijā paredzēta tikšanās ar ministrijas pārstāvjiem. Latvijai jāpiesaista savai valstij piederīgie, nevis jāatstāj, tāpēc PBLA cenšas paātrināt pavalstniecības likuma izskatīšanu Saeimā. Pirmais projekts par dubultpavalstniecību iesniedza Uldis Grava, tajā ir nepilnības, un likuma izskatīšana atlikta uz septembri.

Ziņas par PBLA tiek publicētas vairākos izdevumos pasaulē. M. Sausiņš ticis ar latviešiem Omskā, ielānots ceļojums uz Pēterburgu. Viņš vairākkārt rakstījis vēstules ministru prezidentam Valdim Dombrovskim un prezidentam Valdim Zatleram.

Par Apvienotās baltiešu komitejas (ABK jeb JBANC) darbu pastāstīja ALAs valdes priekšsēdis Juris Mežinskis. Apvienotā baltiešu komiteja dibināta, kad jau 15 gadu ilga „aukstais karš”. ABK sadarbojas ar latviešu, lietuviešu un igauņu lielākajām organizācijām un lemj kopīgi. Pērn izdevās panākt, ka Virdzīnijas pavalsts Bedfordas pilsētas parkā novāca Staļina krūšutēlu, ko tur novietoja dažas dienas pirms ikgadējām svinībām par godu sabiedroto spēku desantam Normandijas krastā 1944. gada 6. jūnijā. ABK šogad svinēja 50 gadu jubileju.

Par Latvijas brīvības fondu ziņoja Jānis Lucs. Fonds dibināts 1973. gadā, lai būtu līdzekļi PBLA. Fonda ziedu laiki bija no 1988. līdz 1992. gadam. Tagad budžets samazināts, jo PBLA pieprasa mazāk līdzekļu. Pērn, lai financētu PBLA darbu, bija jāpārdod ieguldījumi un jāaizņemas no ALAs. Gada beigās fondam bija 1,7 miljoni dolaru. Ienākumi svārstās atkarībā no

tirgus stāvokļa. Latvijas brīvības fonds PBLA varēs atbalstīt vēl apmēram sešus gadus.

Revīzijas komisijas loceklis Roberts Šverns ziņoja, ka piedalījies visās ALAs valdes sēdēs un finanču komisijas sanāksmēs. Valde sekmīgi strādājusi, lai pildītu lēmumus. ALAs, Latvijas brīvības fonda un PBLA grāmatvedība ir priekšzīmīgā kārtībā, darbinieki par ieguldīto darbu un laiku pelnījuši pateicību.



Foto: Raits Egliņš

Vītulu fonda valdes priekšsēdis Vilnis Vītols

Kongresa pirmās dienas pusdienu laikā uzrunu teica Vītulu fonda valdes priekšsēdis Vilnis Vītols. „Augstākas idejas dēļ strādāt 60 gadu bez jebkādas atbildības ir vairāk nekā apbrīnojami,” viņš sacīja savas uzrunas sākumā, apsveicot kongresa delegātus. V. Vītols jau ilgāku laiku dzīvo Latvijā, un viņa vērojumi nav optimistiski. Demografiskais stāvoklis ir kritisks, pensijas sistēma uz sabrukuma robežas, tāpēc nav citas izejas, kā paaugstināt pensionēšanas vecumu, jādibina privātie pensiju fondi kā tas,

piemēram, ir Čīlē un Singapūrā, jālaiž apgrozībā obligācijas ar 30 gadu ilgu dzēšanas termiņu. Jāsamazina nodokļu slogs, jālikvidē birokrātija. Izaugsme iespējama tikai uz eksporta rēķina, un pēdējā gada laikā Latvijā eksports audzis par 50%. Latvijā jādoma par integrāciju – par latviešu nav jāpiedzimst, par tādu var arī kļūt. Tiesa, daļa krievu Latvijā gausi apgūst latviešu valodu, varbūt cerot, ka Latviju atkal izdosies pievienot Krievijai. Taču Krievijas varenība ir pārspilēta, par to viegli pārliecināties, salīdzinot ar citu valsti rādītājiem.

V. Vītols apgalvoja, ka, par spīti visam, Latvijā pozitīvā ir daudz – gudrs prezidents, laba valdība, valsts atkopjas no krīzes, ir mazāks bezdarbs. Latvijas tēlam palīdz skaidrība, talantīgās operdziedātājas un, viņaprāt, Latviju varbūt patiešām var raksturot ar vārdiem *small, smart, stylish*.

ALAs kongresā bija atvēlēts laiks delegātu ziņojumiem, t. s. „brīvā mikrofonā” pusstundai vai sirds izklatīšanai, kad ikviens varēja dalīties domās, pateikties, reklamēt, aicināt ko darīt vai kur piedalīties.

ASV gaidu jendās pārstāve Rasma Kraule no Čikāgas pateicās par ALAs valdes ziedojumu skautiem un gaidām.

Kongresa vecākais delegāts, 91 gadu vecais Emils Elstiņš, Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības pārstāvis, teica sirsnīgu paldies par viņa fotografa darba atzišanu un atbalstu.

Klīvlāndes latviešu biedrības pārstāvis Francis Bauers nodeva 20 000 čeku no māsu Veras un Ludmilas Šteinbergu testamentā novēlējuma „Sadarbība ar Latviju” nozarei.

Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis teica, ka ALAs valde izsūtīja vēstules uz 20 000 adresēm ar jautājumu par dubultpavalstniecību un cik per-

sonu vēlas izņemt Latvijas pasi. Atbildes nepieciešamas, lai panāktu, ka Latvijas vēstniecībā Vašingtonā atrodas pastāvīga pārvietojamā pasu darbstacija.

Nujorkas latviešu ev. lut. draudzes pārstāvis Juris Bļodnieks pastāstīja par remontdarbiem Brāļu kapos Katskiļu kalnos, Latviešu organizāciju apvienības Minesotā pārstāve Maija Zaeska atgādināja, ka Gaŗezērā šovasar atkal būs 3x3 nometne. Dāvis Siksnāns atzina, ka 2x2 nometnē Malibu guvis neizdzēšamus, vienreizējus iespaidus, gūstot pārliecību „kopā esam, kopā būsim”.

PBLA valdes priekšsēdis Mārtiņš Sausiņš pateicās 2x2 nometnes dalībniekiem, kuri vāca parakstus, lai grozītu likumu par dubultpavalstniecību.

ALAs Sporta biroja kopas pārstāvis Mārtiņš Stāks apsveica Gaŗezera, kurā norit rosīga gatavošanās vasaras sezonai.



Foto: Emils Elstiņš

Latvijas tieslietu ministrs Aigars Štokenbergs

Vakariņu laikā uzrunu teica Latvijas tieslietu ministrs Aigars Štokenbergs un ALAs valdes priekšsēdim Jurim Mežinskim svinīgi pasniedza atvesto Latvijas valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni.

Pēc vakariņām delegātiem bija iespēja noskatīties divas filmas – Māras Pelēces pusotru stundu garo „Souvenirs: Healing After War”, kurā autore atklāj, kādas garīgas traumas izraisa jebkurš karš, un bij. Milvoku Sv. Jāņa draudzes mācītāja Oto Ādolfa Ziņģa meitas Māras Ziņģes 30 minūšu īsfilmu „Leaving Latvia” – par viņas vecāku dzīvi Tērvetē, bēgļu nometnē un ieceļošanu Amerikā, vienlaikus informējot par Latvijas sarežģīto vēsturi.

Kongresa nākamā dienā, 14. maijā, delegātiem bija iespēja iepazīties ar ALAs valdes kandidātiem, kuri katrs par sevi mazliet pastāstīja.

ALAs valdes priekšsēdis Juris Mežinskis bija ar mieru kandidēt ceturto gadu un solīja palīdzēt visās nozarēs, kur vien būs vajadzīgs.

ALAs vicepriekšsēde un Izglītības nozares vadītāja Anita Bataraga šajā amatā bijusi trīs gadus, viņai ir liela pieredze darbā latviešu skolā, un viņa teica, ka vēlas Izglītības nozari vadīt vēl kādu gadu.

Kasiere Vaira Rozentāle pērn ALAs kongresā nevarēja ierasties. Viņa dzimusi Saldū, no bēgļu nometnes Vācijā 1949. gadā ieceļojusi ASV, viņas ģimene vispirms strādājusi farmā Aijovā, kur Vaira iemācījies vadīt traktorū. Viņa bijusi mācībspēks universitātē, tagad ir pensionāre un piekritusi vienu gadu būt ALAs kasiere. V. Rozentāle atzina, ka pēdējie 11 mēneši bijuši interesanti gan valdei, gan pašai, pateicās par uzticību un piekrita kandidēt atkārtoti, ja nav citu kandidātu, kuri būtu rindā kasiere amatam.

Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis apgalvoja, ka kandidē šim amatam pēdējo gadu, jo laiks darbus valdē pārņemt jaunākiem cilvēkiem.

(Turpināts 16. lpp.)

To der zināt!

Briesmīgās ērces, odi, vēdergraizes... Kā tikt galā ar šīm ligām, ciemojoties Latvijā? Un ko vēl izdarīt savas veselības un labsajūtas labā?

Saruna ar veselības klinikas *Premium Medical* vadītāju **Signi Dauškani-Plataci**

Vispirms jau par to, kas satrauc visvairāk, - ērcu encefalītu, kuŗa draudus piedzīvojis ne viens vien, no tālām zemēm Latvijā ieradies. „Encefalīta lietu” sarežģī tas, ka, piemēram, Amerikā šī slimība nav raksturīga, un līdz ar to nav viegli pieejamu vakcinu. *Laiks* sazinājās ar praktizējošiem ārstiem ASV un Kanadā. Viņi sniedza šādu informāciju.

Encefalīta slimību Amerikas kontinentā sauc *tick borne encephalitis* un tai ir trīs tipi. To, kas raksturīgs Latvijai, dēvē par *European tick borne encephalitis*, un vakcinu pret to ražo Austrijas firma *Baxter* un Vācijas firma *Chiron*. Vakcīnas var saņemt tikai tā sauktajā „ceļojumu klīnikā”. Aptiekās divas devas maksā USD 90, - gab., taču jāreķinās, ka ne visur tās dabūjamas, aptiekām tās jāpasūtina. Ja mītnes zemē pirmo nav izdevies dabūt, visu „procedūru” var veikt Latvijā, arī klīnikā *Premium Medical*.

Kā skaidroja Signe, ar ērcu encefalīta vīrusu inficētas ērces sastopamas mežos un krūmājos. Taču inficētās ērces dzīvo arī, piemēram, pilsētas parkos, piemājas dārzā, tās var pārņēst mājdzīvnieki. Efektīvākais veids, lai izsargātos no saslimšanas ar ērcu encefalītu, ir vakcinācija. Injicējot ērcu encefalīta vakcīnu, organisma imūnā sistēma izstrādā aizsargvielas pret vīrusu, kas, piesūcoties inficētajai ērcei, pasargā no saslimšanas. Vakcinācija pret ērcu encefalītu laikā, kad ērces jau ir aktīvas, notiek pēc šādas shēmas:

1. deva
2. deva: divas līdz trīs nedēļas pēc 1. potes
3. deva: 5 līdz 12 mēneši pēc 2. potes

Ir iespējama arī ātrā imūnizācijas shēma, kad otrā pote tiek veikta pēc 7 dienām, bet trešā 21. dienā.

Jau pēc divām vakcīnas devām cilvēks uz vienu gadu iegūst aizsardzību pret ērcu encefalītu.

Signe skaidro, ka pēc pirmās vakcīnas devas 5 līdz 7 dienas jāievēro t. s. saudzējošais režīms, proti, nevajadzētu iet laukos un mežos, jo šais dienās inficēšanās briesmas ir vislielākās.

Ja nu gadījumā vakcīna nav saņemta, bet ērce piesūkusies, steidzīgi jānododas uz **Latvijas Infektoloģijas centru Rīgā, Linzera ielā 3, tālr. 67014595 vai jāzvina uz 113**. Gadījumā, ja iekodusi čūska vai suns, arī nekavējoties jāmeklē medīķu palīdzība. Infektoloģijas centrā jūs varat saņemt arī tās pretpotes, kas vajadzīgas, ja esat nolēmuši doties uz eksotiskām zemēm, kur jūs var apdraudēt, piemēram, malarija vai dzeltenais drudzis, *Premium Medical* pieejamas dažādas vakcīnas gan pieaugušajiem, gan bērniem, un tās iespējams saņemt komfortablos apstākļos, apmeklējot injekciju kabinetu klīnikā un neliekoties slimnīcas gultā. Iepriekš sazinieties ar kliniku **pa tālruni +371 66011160** un saskaņojiet apmeklējuma laikus. Lūgums gan paņemt līdzi savu „potēšanas pasi”, ja tāda ir

Klīnikā *Premium Medical* jums sniegs palīdzību arī tad, ja ciemošanās laikā gadījušies gremošanas traucējumi, akūta saaukstēšanās, kakla sāpes u.c. Tāpat varat izmantot iespēju un 2-3 dienu laikā veikt kārtīgu **veselības „Check-up”**. Šo klīnikas *Premium Medical* izstrādāto un



Signe Dauškane-Plataci un Zaiga Philips Alksne

veiksmīgi īstenoto katram klientam individuāli pielāgojamo preventīvās medicīnas programmu iecienījuši arī tūristi un darījumucilvēki no Skandināvijas valstīm. Klīnika piedāvā vispārējo veselības pārbaudi, sirds veselības pārbaudi, fiziskās veselības pārbaudi, smēķētāja veselības pārbaudi, metabolās (vielmaiņas) veselības pārbaudi un vēža skrīningu. Pāris gadu laikā šo profilakses programmu veikuši vairāk nekā 600 klientu un ir bijuši nopietnas kaites to sākumstadijā, kas taču nodrošina veiksmīgu atlabšanu.

Ko vēl var izdarīt savas veselības un labsajūtas labā, viesojoties Latvijā?

Nav jau noslēpums, ka Latvijā var saņemt Rietumu pasaules standartiem atbilstīgu medicīnisko apkalpi par zemākām cenām nekā, piemēram, Amerikā. Kāpēc to neizmanto? Piemēram, ķermeņa masāžas, botoksa injekcijas, zobārsta un higiēnista pakalpojumus.

Arī radikālākos gadījumos, piemēram, ja jāveic gūžas, prostatas, žultsakmeņu, vēnu operācija, to varat izdarīt nule labiekārtotajā Siguldas slimnīcā, kas ir

Premium Medical sadarbības partnere, vai Jūrmalā. Tur ir arī rehabilitācijas iespējas un – „dzimtās mājas sienas arī palīdz”, proti, skaistā Latvijas dabas vide.

Jūs esat atbraukuši uz Latviju kopā ar saviem bērniem un viņiem gadījies sakert slimību?

Premium Medical nodrošina plašu pakalpojumu klāstu un speciālistu konsultācijas gan pieaugušajiem gan bērniem. Klīnikā 23 ārstu kabinetos konsultē un izmeklējumus veic dažādu medicīnas nozaru speciālisti - internisti un ģimenes ārsti, LORi, ginekologi, chirurģi, urologi, kardiologi, dermatologi, endokrinologi, neurologi, fizioterapeuti, osteopats, psihoterapeuti, uztura speciālists, pediatri, u.c. Klīnikā iespējams arī nodot visu veidu analīzes, kā arī veikt nepieciešamos papildizmeklējumus - ultrasonoskopijas gan pieaugušajiem, gan bērniem, 4-dimensiju ultrasonoskopiju grūtniecības laikā, kardioloģiskos izmeklējumus, rentģenu, kā arī citus. Pie *Premium Medical* „šūpuļa” stāvējusi pazīstamā Amerikas latviešu pediatre Zaiga Philips Alksne, un bērnu aprūpe šai klīnikā notiek pēc viņas izstrādātās kārtības. Svarīgi ir arī tas, ka jūs

bērns ar ārstu varēs sazināties angļiski, ja tas vajadzīgs, gandrīz visi klīnikas speciālisti runā arī angļu valodā.

Vai *Premium Medical* ir populāra Latvijā?

Premium Medical ir vienīgā premium klases klīnika Latvijā, kas sniedz plaša spektra ambulatoros un stacionāros medicīnas pakalpojumus, nodrošinot augstu kvalitātes un servisa līmeni. Klīnikā ir klasiskā stilā veidots izsmalcināts un komfortabls interjers, valda medicīnas iestādei neraksturīga mierīga un patīkama gaisotne, vienmēr tiek ievērota konfidencialitāte, te ir patiešām atsaucīgs un laipns personāls. Tas klientiem ļauj justies kā gaidītiem viesiem. Klīnika attiecības ar klientu veido uz uzticamības, ekskluzivitātes, kvalitātes, augsta servisa līmeņa un komforta pamata. Un tas to padara par patiešām iecienītu un populāru ārstēšanās vietu. Par to, ka mūsu klīnika kļūst arvien respektablāka, liecina tas, ka vairāki uzņēmumi noslēguši tā sauktos korporatīvos līgumus par savu darbinieku veselības *check-up*. Tas taču nozīmē, ka nopietni uzņēmēji novērtē veselības un profilakses nozīmi. *Premium Medical* lepojas ar to, ka te strādā ārsti, kas ir augstas raudzes speciālisti savā laukā. Un vēl ar to, ka jau 2009. gadā esam atzīti par klientam draudzīgāko privāto medicīnas iestādi Latvijā, bet šogad martā kļuvām par visuzslavētāko uzņēmumu medicīnas un skaistumkopšanas jomā akcijā „Uzslavē labu servisu 2011”.

Par visu pakalpojumu klāstu un cenām skatiet mūsu mājaslapā – www.premiummedical.lv (angliski: www.premium-medical.com)

e-pasts: info@premiummedical.lv
Mūsu adrese: Rīgā, Dunties ielā 11, LV-1013.

Ar **Signi Dauškani-Plataci** tikās **Ligita Kovtuna**

DINEJBALLE NOMETNĒ

Ir cilvēki, kam vārdam „dinejballe” ir pavisam noteikta nozīme ar atmiņā saglabātām, droši vien pilgtām atmiņām. Atmiņās ir uztraukums par ielūgumu uz balli, klauvējieni pie mītnes durvīm, mežmalā salasītas puķes un korekti pasniegts elkonis gājienam uz ēdamzāli, kur svinīgā gaisotnē paēstas vakariņas, ko apkalpo vadītāji. Seko rotaļas un dejošana sariķojumu zālē.

Šo cilvēku pulkā ir ikviens, kas apmeklējis Ņujorkas ev. lut. draudzes vasaras nometni Katskiļos. Dinejballe ir ik vasaras neatņemama sastāvdaļa, ko, saprotams, gaida ar satraukumu un pat bažām – vai spēšu uzlūgt meiteni uz vakariņām tā, kā vadītāji to mācījuši, vai būs paņemta līdzi „pareizā” kleita, kur nu vēl pieklājīga sēdēšana pie galda ar citiem bērniem nevis jau pierastiem mītnes līdzaudžiem. Balles sākumā notiek visai formāla uzlūgšana uz deju un pārinieka aizvešana uz savu vietu pēc dejas – viss iepriekš draudzīgi ierādīts un mācīts ar vadītāju demonstrējumiem un paskaidrojumiem. Labs vingrinājums nopietnākiem un svinīgākiem gadījumiem, kas

vēlāk dzīvē stāvēs priekšā, vai ne?

Šīs vasaras sākumā, 18. jūnijā, visi agrākie un tagadējie Katskiļu nometnieki un nometnes labvēļi aicināti uz īpašu dinejballi, proti, jaunās ēdamzāles atklāšanu. Šoreiz nebūs jāraizējas par klauvējieni pie mītnes durvīm un ielūgumu. Toties svētku sajūtu gan visi aicināti vest līdzi, jo par ko priecāties ir gana. Kā jau agrāk ziņots, ar intensīvu un pašizlīdzīgu darbu Ņujorkas ev. lut. draudzes locekļi gādājuši, ka nometnē uzcelta jauna ēdamzāle. Ēdamzāle būs gatava šovasar un nosvinēt šo panākumu ar dinejballi šķiet gluži saprotami.

Viesi var ierasties jau piektdienas vakarā, 17. jūnijā, *Melnajā lācī* būs iespēja paēst vakariņas un baudīt kādu atspirdzinājumu mierīgā gaisotnē, ko papildinās „dzīvā” ģitarmūzika. Oficiālā programma sāksies ar Zariņa zāles iesvētīšanu sestdienas rītā. Jaunā ēdamzāle guvusi savu vārdu, pateicoties kādreizējā mācītāja Zariņa ģimenes devīgam ziedojumam sava tēva piemiņai. Sestdien būs iespēja mierīgi ciemoties, papriecāties un

piedzīvot nometnes iemīlotās nodarbības. Pusdienas *Melnajā lācī* būs piknika stilā. Sportisti varēs veidot komandas un piedalīties volejbola turnīrā. Būs īpašas, bērniem plānotas nodarbības dažādām vecuma grupām, sākot ar Īkšķīšiem līdz vecākiem nometniekiem. Vakara viesi būs aicināti uz dinejballi ar vakariņām jaunās ēdamzāles galvenajā zālē. Par deju mūziku gādās Katskiļu kalnos saliedētie *Lužeri*. Svētdien pēc brokastīm būs dievkalpojums kalna svētnīcā.

Pieteikšanās ēdamzāles atklāšanas nogalei sāksies maijā, kad pieteikšanās lapas varēs atrast gan draudzes mājaslapā (www.nydraudze.org), gan tiks piesū-

tītas pa pastu. Pieteikšanos kārtos Nora Aivara: aivari@verison.net. Būs iespēja pieteikties visai nogalei vai arī tikai dinejballei. Naktsmājas, ieskaitot gultas vietas mītnēs, jāsarunā atvēršāki, sazinoties ar Janīnu Brīģi: 518- 589-9932.

Ēdamzāles atklāšanas svētkos varēsim pārliecināties par lielo darbu, kas jau padarīts. Kā bieži notiek, kad veic lielus darbus, paši pēdējie soli nereti dod mazāku gandarijumu un prasa lielāku piepūli. Ir svarīgi nolikt darba rīkus savās vietās, saslaucīt pēdējos grūžus. Paliek vēl pēdējais nopietnais darbs – jāpabeidz samaksāt par ēdamzāles celšanu. Vēl ir jāsarunā do līdzekļi, lai nomaksātu hipotē-

ku un atliktu naudu, kas aizdota no draudzes iekšējiem fondiem. Jo ātrāk padarīsim šo pēdējo darbu, jo ātrāk varēsim mierīgu prātu atkal un atkal atgriezties nometnē baudīt skaisto dabu, svaigo gaisu un draudzes kristīgo un latvisko ģimēni.

Aicinām ikvienu atbalstīt šo projektu ar ziedojumiem. Tiem, kas jau ir ziedojuši, sakām paldies, bet aicinām arī papildināt savu devumu. Ir vairāki veidi, kā pieteikt atbalstu. Var pieteikt vienreizēju summas ziedojumu, kā arī testamentārus novēlējumu. Tiem, kam automātisks ikmēneša maksājums būtu visērtākais ziedojuma veids, to iespējams izdarīt elektroniski. Informācija atrodama draudzes mājaslapā www.nydraudze.org, uzklikšķinot uz Katskiļu nākotnes nodrošināšanas fonda līdzekļu vākšanas akcijas apaļā zīmola kreisajā pusē. Protams, ziedojumu var sūtīt arī pa pastu uz draudzes kanceleju: 4 Rīga Lane, Melville, NY 11747. Sīkāku informāciju var gūt, sazinoties ar Mārtiņu Zālīti tel: 201-847-8905 vai Michael Israels, tel: 212-579-8400.

Gaidām jaunās Zariņa zāles iesvētīšanā jūnijā!

K. Putene



Pošamies uz Dinejballi!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidentam radies konkurents

Pēc 23. maijā notikušās *Zaļo* un Zemnieku savienības (ZZS) kopīgās valdes un frakcijas sēdes, kurā nospriests, ka ZZS frakcija savu kandidātu augstajam amatam nevirzīs, pieci ZZS Saeimas frakcijas deputāti - Jānis Vucāns, Iveta Grigule, Aivars Dronka, Kārlis Seržants un Staņislavs Šķesters - tomēr nolēmuši Valsts prezidenta amatam virzīt eksbankieri, Saeimas deputātu **Andri Bērziņu** (ZZS).

ZZS frakcijas priekšsēdis Augusts Brigmanis aģentūrai LETA jau iepriekš bija atzinis, ka ZZS frakcijā nav vienprātīga atbalsta Valža Zatlera pārvēlēšanai valsts prezidenta amatā, tāpēc frakcijai prezidenta vēlēšanās būs brīvais balsojums. Viņš pats, kā iepriekš solījis, balsošot par Zatleru.

Valsts prezidenta amatam virzītais Andris Bērziņš iecerējis šonedēļ nākt klajā ar nelielu savu programmu.

"Tie būs īsi izvilkumi no tā, kas es tās lietas redzu. Man ir pa nozarēm sarakstītas, saukšm tās par izjūtām, bet tās jādabū tādā formā, lai saprastu ne tikai es, bet arī citi," sacīja Bērziņš. Šo dokumentu sagatavot viņam solījuši palīdzēt ZZS deputāti, kas viņu izvirzīja Valsts prezidenta amatam. Lai izvirzītajiem jautājumiem būtu atskaites punkts. Bērziņš savās izpaušmēs nemainīšoties - būšot konkrēts un lietišķs.

Par iespējamo atbalstu savai kandidātūrai Bērziņš runājot ar vairāku frakciju deputātiem, bet rezultātus esot grūti prognozēt. "Biznesā es uzreiz varētu prognozēt savas izredzes, bet politiķiem vārdi, domas un rīcība ir trīs dažādas lietas," teica Bērziņš.

Intervijā LNT, LTV un Latvijas Radio 24. maijā Andris Bērziņš par galveno uzdevumu Valsts prezidenta amatā atzina Latvijas un tās iedzīvotāju labklājības uzlabošanu. „Jāpanāk līdzsvarota attīstība cilvēkam, ģimenei un valstij, nevis otrādi secībā.”

Bērziņš atzina, ka prezidenta ieguldījums būs vērtējams tad, kad uzlabosies labklājība, - tad šo mērķi būs sasniedzis ne tikai prezidents, bet visi.

Komentējot valsts prezidenta kandidātu izvirzīšanas procesu, Bērziņš norādīja, ka viņam nesot pieņemamas politiskās aizkulišu spēles. Ja Valsts prezidenta vēlēšanu procesā jūtīšot ko nelielumu, viņš esot gatavs par to runāt publiski un no turpmākas kandidēšanas atteikties.

Ārlietu ministrs Austrijā

Ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis Vīnē tikās ar Austrijas vicekancleru un ārlietu ministru Michaelu Špindelgeru. Abas amatpersonas novērtēja Latvijas un Austrijas divpusējās attiecības un to padziļināšanas perspektīvas ekonomikā, poli-

tikā, kultūrā un izglītībā. Tika pārspriesti abām valstīm un visai Eiropai būtiski jautājumi - attiecības ar Austrumu partnerības valstīm un Krieviju, ES Kopējās energopolitikas attīstība, Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) aspekti, makroreģionālās stratēģijas Eiropā, nākamā ES Finanču perspektīva pēc 2013. gada.

Ģirts Valdis Kristovskis īpaši aicināja atbalstīt Latvijas pozīciju par taisnīgu līdzekļu sadalījumu mūsu valstij tik svarīgajā KLP un kohēzijas politikā nākamās Finanču perspektīvas kontekstā. Tika skarts arī jautājums par Latvijas un Austrijas savstarpējo atbalstu starptautiskajās organizācijās.

Urbanovičs Ķīnā

Politiskās apvienības *Saskaņas centrs* Saeimas frakcijas priekšsēdis Jānis Urbanovičs Ķīnā piedalījies otrajā Ķīnas-Eiropas politisko partiju forumā. Tā tematī bija ekonomiskās un sociālās attīstības virzība Ķīnā un Eiropā tuvāko 5 - 20 gadu laikā, saskarsmes punkti starp Eiropu un Ķīnu: stratēģijas un jaunas sadarbības iespējas, kā arī mūsdienīgu situācija un nākotnes perspektīvas Ķīnas-Eiropas tirdzniecībā un ekonomiskajā sadarbībā.

Vizītes gaitā Urbanovičs parakstīja Memorandu par sadarbību starp Ķīnas Komunistisko partiju un Latvijas Sociāldemokrātisko partiju *Saskaņa*. Memorandā minēts, ka starppartiju sakari ir svarīga sastāvdaļa Ķīnas un Latvijas attiecībās. Tie veicina draudzību starp abu valstu tautām un abu tautu labklājības attīstību.

Satversmes tiesas (ST) priekšsēdis Gunārs Kūtris,

vērtējot Valsts prezidenta Konstitucionālo tiesību komisijas (KTK) sagatavotos un viņa iesniegtos Satversmes grozījumus, kas paredz arī diskusiju par tautas vēlēto prezidentu, intervijā laikrakstam *Neatkarīgā uzsvē*: projekta virzītāju mērķi ir saprotami, un "valstij šajā jomā kaut kas ir jāmaina".

"Vienmēr, kad likumā, īpaši valsts pamatlikumā, izdara kādus grozījumus, ir jābūt skaidram, kāpēc tas vajadzīgs," skaidro Kūtris, norādot, ka tagad tā esot. "Ja sabiedrība redz, ka veids, kādā tiek virzīti valsts prezidenti, nozīmēs vienīgi kārtējo politisko kompromisu starp noteiktām partijām, tad sabiedrība grib redzēt prezidentu, kurš nav kompromiss starp politiskām partijām, bet ir tautas vēlēts un cienīts cilvēks," teic ST priekšsēdis.

ST priekšsēdis piekrit, ka varētu būt tautas vēlēts prezidents ar konkrētu pilnvaru paplašinājumu. "Vienīgais, ko teicu arī juristu konferencē, - formulē-

Okupācijas mūzeja miljonais apmeklētājs - jaunietis no Krievijas

Latvijas Okupācijas mūzejs 23. maijā ap pusdienlaiku sagaidīja savu miljono apmeklētāju. Tas bija 25 gadus vecais jurispudences doktorands **Vladimirs Michailovs** no Krievijas galvaspilsētas Maskavas.

Goda viesi uzrunāja mūzeja direktore Gundega Michele, uzdāvāja viņam mūzeja grāmatu par Latvijas okupācijas laika vēsturi un mūzeja suvenīrus. Pēc apsveikuma vārdiem gāds Kārlis Krēķis izrādīja viesim ekspozīciju.

Pirmie apmeklētāji Latvijas Okupācijas mūzejā ieradās 1993. gada 1. jūlijā, mūzeja atklāšanas laikā. Kopš 2005. gada vidējais viesu skaits gadā ir pārsniedzis 100 000 cilvēku. Lielākā daļa no tiem ir Rietumu valstu tūristi. Aizvien biežāk mūzeju apmeklē arī tūristi no Krievijas. Otrā lielākā apmeklētāju grupa ir Latvijas un ārvalstu skolēni un studenti.

Miljonais apmeklētājs stāstīja, ka mūzeja ēku nejausi ieraudzījis, ejot cauri Vecrīgai. Viņš bijis atceļā no Izraēlas uz Maskavu un dažās stundās starp lidojumiem nolēmis apskatīt Rīgu, kur līdz šim neesot bijis. Vladimiru ieinteresējis mūzeja nosaukums, un viņš devies iekšā. Pēc ekspozīcijas apskates maskavietis atzina, ka bijis ļoti interesanti. „Bija ļoti labi novadīta ekskursija. Ne mirkli nebija garlaicīgi, kā tas mūzejos dažreiz gadās,” sacīja V. Michailovs. Jaunā informācija liekot apdomāt, kā veidojusies Padomju Savienība, kā tājā iekļāvusies padomju republikas un kādu iemeslu pēc tās no PSRS atdalījušās. Maskavietis sa-

jums ir nedaudz par plašu, tas varētu būt atbilstīgāks Satversmes lakonismam,” norāda Kūtris.

Ar ASV vēstniecības atbalstu

ASV vēstniecība Latvijā paziņojusi, ka ar ASV vēstniecības Latvijā atbalstu šogad tiks atjaunotas desmit Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) stacijas. Renovācijas darbi izmaksās 1,7 miljonus dolāru (835 000 latu).

Šobrīd renovācijas darbi ir pabeigti Madonas ugunsdzēsības un glābšanas stacijā, kas tika atklāta 17. maijā. Rekonstruētās telpas atklāja, klātesot ASV vēstnieci Latvijā Džūdītai Gārberei, vēstniecības un ASV Bruņoto spēku pārstāvim.

Atjaunota ir arī Limbažu stacija, un šovasar ir plānots sākt renovācijas darbus vēl astoņās VUGD stacijās - Aizkrauklē, Gulbenē, Strenčos, Ventspilī, Līvānos, Liepājā, Valkā un Keīpenē. Projektu izmaksas tiek segtas no ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecības Eiropā Civilās sadarbības programmas, un ASV Armijas inženieru korpuss ir atbildīgs par projekta īstenošanu.

Pēteris Karlsons
(Turpinājums 8. lpp.)



Okupācijas mūzeja direktore Gundega Michele sagaida miljono apmeklētāju - Vladimiru Michailovu no Krievijas

ņēma brīvbiļeti mūzeja apmeklējumam uz visu mūžu.

Tūlīt pēc 1 000 000. apmeklētāja mūzeja durvis vēra arī 1000 001. viesis. Austrālijā dzīvojošais igauņis **Hellarts Peters Pabo** mūzejā iegriezās pēc aizkustinošas viesošānās savā dzimtenē un tikšanās ar jauniegūtiem radniekiem. Viņa dzīvesstāsts savukārt ir tieši saistīts ar Baltijas valstu okupāciju un līdzinās daudziem, kurus stāsta un rāda Latvijas Okupācijas mūzejs. Hellarta māte ar viņu un viņa māsu 1944. gadā devusies bēgļu gaitās, bet tēvs, kas dienējis armijā, palicis Igaunijā. Pēc bēgļu noņemšanas Vācijā viņi pārcēlušies uz Austrāliju. Visu mūžu viņš bijis

pārliecināts, ka tēvs dzimtenē ir gājis bojā. Taču pagājušā gadā uzzinājis, ka tēvs tomēr palicis dzīvs, pēc gadiem apprecējies otrreiz un Igaunijā šobrīd dzīvo tēva bērni no otrās ģimenes.

Latvijas Okupācijas mūzeja darbinieki ir gandarīti, ka mūzeja viesi augsti novērtē mūzejā redzēto, un arī turpmāk uzrunās gan tos cilvēkus, kuri līdz šim nav interesējušies par Latvijas un Austrumeiropas reģiona neseno vēsturi, gan arī tos, kas vēsturi zina paši pēc savas pieredzes.

Inese Krieviņa,
Latvijas Okupācijas mūzeja sabiedrisko lietu vadītāja

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubiliāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Pusaudzis Alperovičs nenokļuva Šķēdes kāpās

NEPARASTA GRĀMATA



Pirmskaŗa Latvijā žīdu kopiena nebija viengabalaina: Daugavpilī, Ludzā, Krāslavā, Preiļos mīta t.s. *litvaki* (Latgale taŗu ilgu laiku ietilpa Polijas un Lietuvas kopvalstī), viņu sarunas valoda bija jidišs. Turpretim Liepājā, Kuldīgā, Grobiņā, Aizputē dzīvoja t.s. *kurlenderi*, kuŗi runāja vāciski ar “baltisku” pieskaŗu. Liepājā tādā ģimenē 1926. gadā piedzima Eduards (Edja) Alperovičs. Ierauts holokausta virpuli, pusaudzis zaudēja tēvu, brāli un 24 radniekus. Pašam ar māti izdevās izsprukt no nāves, kas tos 1941. gada decembrī gaidīja Šķēdes kāpās, un patiešām brīnumainā kārtā izdzīvot Liepājā – latviešu vidū, zem Lielvācijas varas.

Šo sava mūŗa posmu Eduards Alperovičs, nu būdams izcils emeritēts amerikāņu zinātnieks Edvards Andersss, atainojis grāmatā *Latviešu vidū holokausta laikā*, kuŗu izdevis apgāds *Jumava* un kuŗas atvēršana notiks Okupācijas mūŗejā 13. jūnijā un Ebrēju mūŗejā 4. jūlijā.

Prof. Andersss labi atceras un saprot latviešu valodu, kuŗā brīvi runāja kopš bērnības, bet rakstīt pēc ilgajiem Amerikā pavadiņiem gadiem jau ir grūti. Viņš autorizējis Pēteru Bolšaiša adekvāto un rūpīgi rediģēto tulkojumu no angļu valodas.

Ienākot Lielvācijas armijai, Eduarda Alperoviča māte Ērika – klausot vīra padomam – uzdevās par vācu izcelsmes atradeni, kas uzaugusi žīdu ģimenē, un tātad Eduards saskaņā ar bēdīgi slavenajiem Nirnbergas likumiem

ir “tikai” pusžīds jeb *Mischling ersten Grades*.

Attiecīgā izziņa, ko greznoja zīmogs ar “putniņu” (*Hoheitszeichen*), kādu laiku paglāba puisī no nošaušanas, kas vietumis tika maskēta ar terminu *Sonderbehandlung*.

Un kas te būtu īpaši atzīmējams: Alperoviču ģimene Liepājā bija pazīstama, taŗu latvieši, kuŗi zināja, cieta klusu un nelaimīgos nenodeva.

Tieši tas, ka Eduards Alperovičs brīnumaini nejausību rezultātā dzīvoja ārpus geto žoga, ļāva viņam novērot un vērtēt apkārtējo militārpersonu, kārtībnieku un civiliedzīvotāju – vācu un latviešu attieksmi un izturēšanos.

Eduardam kopš mazotnes nebija aizspriedumu pret latviešiem. Būdams tajos trīsarpus vācu okupācijas gados kā tramdīts

medijums un vislaik, var teikt, uz naŗa asmens, viņš pārliecinājās, ka latviešu un arī vācu vidū līdzās zvērīnātiem antisemītiem un nacistu pielidējiem sastopami arī krietni, saprotoši, augstsirdīgi un izpalīdzīgi ļaudis, uz kuŗiem attiecināms vārdiņš *a mentsh*, kas jidišā skan tik sirsnīgi...

Edvarda Andersa grāmatas pirmā daļa ir autobiografiska un aptver autora dzīves posmu 1926 – 1949, t.i., līdz nokļūšanai Savienotajās Valstīs. Te ārkārtīgi interesants ir stāsts par to, kā Eduards un Ērika kopā ar 2000 citiem bēgļiem 1944. gada 15. oktobrī nokļuva uz vācu kuŗģa, kam izdevās izvairīties no padomju lidmašīnām. Eduards nojauta, ka tad, ja viņš sagaidītu sarkan-zvaigzņotos “atbrīvotājus”, viņam droši vien draudētu gulags.

Latviešu darbība Otrā pasaules

kaŗa laikā: objektīvs vērtējums. Šāds nosaukums dots grāmatas otrajai daļai, un te nu es varu pilnīgi piekrist prof. Jāņa Straŗņa viedoklim grāmatas pēcvārdā, uzsvērot autora ļoti diferencētos un niansētos spriedumus par Arāja komandu, policijas bataljoniem un Latviešu leģionu.

Edvards Andersss **noraida** abpusējus **aizspriedumus** par nācijas **kollektīvo vainu**.

Tieši šī Edvarda Andersa stāja un nostāja spilgti izpauŗas viņa grāmatā, kas pelnījusi jo plašu izplatību.

Franks Gordons

Edvarda Andersa grāmatas izdevumu angļu valodā *Amidst Latvians During the Holocaust* iespējams pasūtīnāt caur apgādu www.stores.lulu.com/xenon. Grāmatas cena ir \$15.50.

PLĀNS B



Andri Bērziņš. Kandidāts apgalvo, ka to gribējis pats, jo sapratis, ka var izdarīt vairāk un labāk nekā pašreizējais prezidents Valdis Zatlers.

Latvijas politologi situāciju ap prezidenta vēlēšanām sauc par „stāvēšanu pie zoodārza durvīm” un „spēlēm zem paklāja”, atceroties, ka vienošanās par pašreizējā prezidenta ievēlēšanu savulaik notikusi slepenā apspriedē Rīgas Zoologiskajā dārzā. Runas un mājieni bija manīti jau labu laiku, bet tikai dienu pirms prezidenta kandidāta oficiālās izvirzīšanas beigu datuma visai negaidīti, vienīgi pāris dienu publiski minot Bērziņa uzvārdu, viņš parādījās kā oficiāls kandidāts. Protams, iespējas ir divas – Bērziņa kandidātūra izvirzīta, lai Zatlers pirmajā vēlēšanu kārtā nesāņemtu vajadzīgo balsu skaitu un būtu jāriko otrā kārtā, kuŗā tad kā trusītis no burvju mākslinieka cepures parādītos īstais kandidāts. Otrā iespēja – Bērziņu tomēr ievēl pirmajā kārtā, jo par viņu balsot nolēmis *Saskaņas centrs*.

Politoloģe Iveta Kaŗoka par jaunizvirzāmo kandidātu raksta, ka Bērziņš ir kā melnais zirdziņš, par kuŗu piemērotību prezidentam amatam ir grūti spriest, jo, lai gan viņš bijis atbildīgos amatos, tomēr nav izcēlies ar skaidru vērtību orientāciju un drosmīgu rīcību. Politoloģe nav arī pārliecināta, vai, veicot prezidenta pienākumus, Bērziņš spēš abstrahēties no *Zaŗo* un Zemnieku savienības (ZZS) viedokļa. Tāpat nav atbildēts jautājums, vai viņam piemīt prezidentam nepieciešamā demokrātijas izpratne, lai viņš

būtu gatavs atdot Saeimai atpakaļ koruptīvās interesēs pieņemtās likumu maiņas vai veikt citas šādai situācijai atbilstīgas pretdarbības. Turklāt prezidenta amata kandidāta tikšanās ar Ventspils pilsētas galvu Aivaru Lembergu rada aizdomas un jautājumus, kā interesēs jaunievēlamā valsts augstākā amatpersona plāno strādāt.

Pirmajā brīdī tomēr var likties, ka viss ir kārtībā, jo kandidāti ir divi, izvēle nodrošināta un ir taŗu saprotams, ka kritiku saņem jebkuŗš prezidenta kandidāts. Valdis Zatlers nav visu laiku labākais prezidents, un nevar būt tā, ka nevienam citu ievēlēt nedrīkst. Tomēr, palūkojoties tuvāk, kas un kā notiek, kļūst skaidrs, ka viss nebūt nav tā, kā izskatās pa lielu gabalu.

Kāda ir situācija? Oficiāli Valdi Zatleru par prezidenta kandidātu 19. maijā ir izvirzījusi politisko partiju apvienība *Vienotība* un partija *Par labu Latviju* (PLL). Teorētiski tas būtu 33 + 8 deputātu balsis. Savu atbalstu ir solījusi arī apvienība *Visu Latvijai!* TB/LNNK – tātad vēl 7 balsis. *Vienotības* koalīcijas partneris – *Zaŗo* un Zemnieku savienības (ZZS) frakcija visu laiku ir visādi grozījies, un saskaņā ar tās Saeimas frakcijas vadītāja Augusta Brigmaņa vārdiem viņi veikuši savu biedru aptauju un Zatlers prezidenta kandidātu sarakstā ir pirmais. Mazliet vēlāk Brigmanis jau ierunājās, ka ZZS frakcijas *Zaŗās* partijas deputāti par Zatleru laikam nebalsošot, jo viņiem esot iebildumi, par pārējiem deputātiem viņš lāgā nezīnot, bet pats gan balsošot „par”. Šobrīd, kad pieci ZZS frakcijas Latvijas Zemnieku partijas deputāti ir iesnieguši dokumentu par Andŗa Bērziņa kandidātūras izvirzīšanu, frakcijas vadītājs atzīst, ka frakcijai būs brīvais balsojums, – tātad katrs balsos, kā grib, bet Brigmanis balsošot par Zatleru.

Par prezidenta vēlēšanām publiskajā telpā visu laiku ir runājis **Aivars Lembergs**, ik pa brīdīm it kā atbalstot vienu vai otru kandidāturu. Publiski ir izskanējuši vairāki uzvārdi, kuŗus ZZS varbūt varētu atbalstīt. Tostarp PLL jau ir izteicies, ka *tas vai šitais* viņiem tomēr Zatlerā nepatīkot, tāpēc grūti teikt, kā viņi balsošot, lai gan arī paši Zatleru izvirzījuši par prezidenta kandidātu. Publiskajā telpā pat parādījās informācija, ka *Vienotības* lidere **Solvīta Āboltiņa** klusām mēģina vienoties ar SC un ZZS par atbalstu savai kandidātūrai otrā kārtā, ja Zatleru neievēlēs. Turklāt nevienam no svārstīgajiem, nepārtraukti viedokļa mainītajiem nav konkrētu, nopietnu pārmetumu Zatleram, pamatotu viņa darba analīzi ne no vienas partijas nav gadījies dzirdēt. Savukārt SC neslēpj, ka atbalstīs tādu prezidenta kandidātu, kas vai nu nosauks viņu pārstāvi par ministru prezidentu, vai dos iespēju strādāt valdībā, ja Dombrovska valdība kritīs. Īsi sakot, ir skaidri redzams, ka Zatlers vairākumam Saeimas partiju ir rezerves variants, ja neizdosies atrast sev tīkamāku variantu.

Ko nozīmē „sev tīkams variants”?

Pirmkārt, ir skaidrs, ka acimredzot tiek plānots gāzt Dombrovska valdību un ir vajadzīgs prezidents, kuŗš nominēs tādu valdības vadītāju amata kandidātu, kāds vajadzīgs SC un ZZS. Otrkārt, tikšana un palikšana pie varas par jebkuŗu cenu diemžēl joprojām ir Latvijas politikas galvenais mērķis.

Tomēr šoreiz, šķiet, viss ir vēl mazliet sarežģītāk. Tāpēc atļaus šos minēt *Pilsoniskās savienības* Rīgas domes deputāta *Vienotības* valdes locekļa **Dāvja Stalta** portāla Diena.lv blogā rakstīto:

Kas tiek runāts aiz slēgtām durvīm un sevišķi šaurā lokā?

Par to man un daudziem citiem cilvēkiem ir visai pamatotas baŗas, kas jau materiālizējušās apkārt staigājošos informācijas un dezinformācijas nesējos – žurnālistos un otrā, trešā līmeņa politiķos. Jau atkārtoti dzirdam par Putina norādēm SC, ka šīs Saeimas laikā tiem jāieņem kāda ministra vieta un tad var cerēt uz prāvu Kremļa finānciālu atbalstu. Jau atkārtoti dzirdam, ka šā brīža politiskajā situācijā Lembergs izmanto visu savu ietekmes potenciālu, lai noteiktu toni – ko un kā turpmāk darīt. (..)Ja skatāmies no Vienotības pozīcijas, tad mums būtu jācinās par valsti, kas saglabā savu suverenitāti un ir orientēta uz Rietumiem, taŗu vai mums maz ir pietiekami daudz balsu Saeimā, kas šo virzienu vajadzības gadījumā garantēti noturētu? Vienotība varētu pieļaut SC nākšanu valdībā, ja SC par notikušu atzītu Latvijas okupāciju. Taŗu šī utopiskā vēlme laikam netiks apmierināta, jo sekas šādam SC solim būtu diezgan drāmatisks Kremļa niknuma vilnis, kas mūsu lielo „internacionālo” partiju samaltu lupatu lēveŗos. Bet ja nu tomēr? Ja nu tomēr Kremlis izdomā stratēģiju, kā pārņemt „mūsu” Latviju, pieļaujot, ka SC atklāti atzīst Latvijas okupācijas faktu? Atzīst okupācijas faktu un pēc tam ar laiku paņem un pārņem – šajā Saeimas sasaukumā viens vai divi ministri, nākamajā četri, aiznākamajā seši un ministru prezidents un (..) Paskatīsimies blakus uz mūsu partneriem ZZS. Visas peripetijas ap prezidenta vēlēšanām pamatā saistās ar ZZS

taktiku un aizmugures risinājumu meklēšanu, taŗu kā vārdā? (..) Vienotības atstāšana opozīcijā patlaban nav nevienas partijas dienas kārtībā. Jautājums ir tikai – kāda cena Vienotībai, iespējams, būs jāmaksā par palikšanu līdzšinējās valdības pozīcijās vai vismaz tām formāli līdzīgās, un tad ir nākamais jautājums – kas šo cenu noteiks?

Droši vien jāpiebilst, ka politikas aizkulisēs runā, ka SC un Aivaram Lembergam, faktiskajam ZZS „īpašniekam”, tagad ir vieni un tie paši draugi Austrumos – vieniem aiz ideoloģiskiem, otram aiz finānciāliem apsvērumiem. Katrā ziņā šobrīd šķiet, ka pēc zaudējuma vēlēšanās SC atkal ir iespēja tikt pie vārda, jo vieniem latvju bāleļiņiem un māsīņām trakoti gribas tikt pie varas – tā dod gan tīkamu sava svarīguma apziņu, gan tīri praktiskus labumus. Protams, vēl ir iespēja, ka dažam labam ar Austrumu kaimiņu ir jādraudzējas obligāti, jo pagātnē varētu atrast sadarbību ar zināmām bijušās PSRS struktūrām. Cena, ko nākas maksāt, šādā gadījumā netiek uzskatīta par būtisku, – galvenais, lai būtu piercējs, pārdevējs noteikti atradīsies. **Domāju, ka tas arī ir Austrumu kaimiņa „plāns B”, kā tikt pie teikšanas Latvijā pēc tam, kad kļuva skaidrs, ka ar vēlēšanām tomēr nepietīks. Un var pārņemt SC, ka viņiem Kremlis ir spoŗās saulītes vietā, bet patiesībā melno darbiņu savām rociņām paveic mūsu paŗu latvju tautas politiķi** (izcēlums mūsu – red.).

Sallija Benfelde

Vēlaties uzzināt par tautieŗiem Lielbritānijā?

Skatiet tīmeklī

www.latviesiem.co.uk

ZIŅAS NO VĪTOLU FONDA

APRĪLIS VĪTOLU FONDĀ

Vienu no priecīgākajiem pārsteigumiem aprīlī Vītolu fondam sagādāja Vera *Diwisch*, latvietē no Vācijas. Savu lēmumu dibināt mūža stipendiju viņa pamatoja tā: „Mani jau no senām dienām ir ietekmējuši un aizkustinājuši visi tie cilvēki, kas pašreizējā gādā par visiem no dzīves malā atstumtajiem!”

Kaut arī lielākā mūža daļa pavadīta ārpus Latvijas, Verai *Diwisch* vienmēr ir bijis tuvs viss tēvzemē notiekošais. Svešajā malā dzīvojot, viņu allaž sildījušas atmiņas par bērnību un jaunību. Tās aizritēja neatkarīgās Latvijas laikā, bet vēl šodien ausis skan toreizējā Valsts prezidenta aicinājums būt čakliem, godīgiem, izpalīdzīgiem, mīlēt darbu, lasīt grāmatas, tiekties pēc izglītības un darīt visu, kas palīdzētu uzplaukt dzimtajai zemei.

11. aprīlī Vītolu fondā ar ilggadējo ziedotāju Dzintru Bungu tika parakstīts līgums par neaizskaņamā kapitāla palielināšanu viņas vecāku Jāņa Arvīda Bungu un Metas Kalniņas Bungu piemiņas stipendijai.

14. aprīlī Vītolu fondā viesojās Dace Muriķis Osis no Vācijas. Pēc iepazīšanās ar fonda darbu tika parakstīts līgums vēl par vienas mūža stipendijas dibināšanu. Emīla Osis un Daces Muriķis Osis stipendija novēlta topošam vēsturniekam, un priekšroka ir jauniešiem no Latgales reģiona. Daces Muriķis Osis mūža stipendija ir nopietns atbalsts Latvijas jauniešu izglītībai.

Šajā mēnesī fonds ir saņēmis vairākus mērķziedojumus - gan no Čikāgas Latviešu kultūras sakaru grupas, gan no Adelaides latviešu biedrības, kuŗa nolē-



Vītolu fonda stipendiāti kopā ar ziedotāju Jāni Andersonu, fonda dibinātāju Vili Vītolu un SIA *Latvija Statoil* izpilddirektoru Sandi Šteinu

musi palielināt piešķirto stipendiju skaitu, - kopš 2006. gada viena stipendija, godinot Benitu Vembris, ir novēlta topošam mūzikim, bet šogad piešķirta otra - LLU Meža fakultātes studentam. Saņemts mērķziedojums arī no Edītes Zariņas - brāļa Juŗa Gravasa piemiņas stipendijai, no Sandras Kalnietes, no Rasmus Cipules - vīra Artūra Cipuļa piemiņas stipendijai, no Hrgetiŗu ģimenes, no Zvejnieku fonda prezidenta Pēterŗa Zvejnieka vairāķ nekā 50 stipendijām topošiem mediķiem un ķmiķiem, kā arī kāda anonīma labvēļa ziedojums Ernas Bertas Meijas Gurķis un Veltas Meijas Gipters piemiņas stipendijai.

Aprīļa sākumā fondā viesojās Nordea Bankas *Finland Plc* Lat-

vijas filiāles Korporātivo darījumu departamenta direktors Jānis Buķs.

Savukārt mēneŗa nogalē ziedotājs Edgars Voļķis pagarināja sadarbības līgumu nākamajam mācību gadam. Viņa ģimenes stipendija arī turpmāķ palīdzēs iegūt izglītību Pļaviņu novada jaunieŗiem, jo īpaŗi tiem, kuŗu dzimtā puse ir Klintaines pagasts.

27. aprīlī fondā viesojās ziedotāja Edīte Lazovska. Uz viņas aicinājumu ziedot vīra Ilmāŗa Lazovska piemiņas stipendijai atsauķušies ārŗta bijuŗie studenti, kollēģas. Aprīlī Ilmāŗa Lazovska piemiņas stipendijai ziedojuŗi: *Chemical Works of Gedeon Richter Plc*, Ārvalŗu komersanta pārstāvnīecība, Ilze Benjamiņa



Adelaides latvieŗu biedrības vadība. No kr.: sekretāŗe Inga Pērķons-Grauze, kasiere Velta Voitkuna, kultūŗas daļas vadītāja Astra Kronīte, īpaŗumu pārzinis Artūŗs Berķis, priekŗsēdīs Bruno Krūmiņŗ



Dace Muriķ-Osis



Dzintra Bungu



Vera Diwisch

Stokvuda, *ASTRAZENECA LATVIJA SIA*.

Ziedotājs Arnis Apsītis, kas kopā ar brāli patlaban palīdz jau 15 studentiem, Vītolu fondam paziņoja īpaŗi iepriecinoŗu jaunumu - Dundagas vidusskolas absolventiem būs vēl piecas jaunas stipendijas.

Sirsniģi un turpmāķajam darbam spēķu rosinoŗi vārdi allaŗ paliek atmiņā pēc tikŗanās ar ziedotāju Lalitu Muiŗnieci.

Savstarpēja sapratne un vēlme sadarboties bija jūtama arī 5. aprīļa sarīķojumā, kad **restorānā**

„**Čarlsotns**” Vītolu fonda darbinieķi tikās ar uzņēmējiem, lai iepazīstinātu viņus ar fonda darbību, panākumiem un turpmāķajiem plāniem. Sabiedrībā pazīstamie un veiksmīģie uzņēmēji Jānis Krastiņŗ, Ivars Muravķis, Ivars Kalviņŗ, Juris Jēķabsons un Oskars Kastēns priecājās par iespēju vairāķ uzzināt par fonda snieģtajām iespējām palīdzēt Latvijā izaugt gudrai un konkurētspējīģai jaunajai paaudzei.

Vita Diķe,
valdes priekŗsēdīs

PBLA atbalŗta Valŗa Zatlera kandidāturu Valŗs prezidenta amatam

Apsveicu mūsu Valŗs prezidentu Valdi Zatleru par viņa droŗo apņēmību atķārtoti uzņemt mūsu valŗs galvas amatu. Ar savu neatlaidīģo darbu šajā amatā Valdis Zatlers ir aplicinājis spēģu ņo nebūt ne vieģlo pienāķumu godam veikt.

Aizvadītajos ķetros gados Valdis Zatlers ir ķļuvis par Latvijā un starptautiski respektētu un no saviem ievēlētājiem politiķi neatkarīģu valŗsvīru. Latvijai kritiskos brīŗos viņŗ spēģa izdarīt pareizo izvēli, - tā, piemē-

ŗam, 2009. gada 14. janvāŗi, dienu pēc grautiņa Vecrīģā, Valŗs prezidents politiķkās un ekonomiskās krīzes risināŗanai izvirzīja Saeimai un valdībai ultimātu, kas ļāva likvidēt tā saukto lokomotīvu principu Saeimas vēlēŗanās, nedaudz vēlāķ - 2009. gada februāŗi prezidents izvirzīja Valŗa Dombrovsķa kandidāturu Ministru prezidenta amatam. Valdis Zatlers ar plaŗsaziņas līdzekļiem Latvijā konsekventi runājis latvisķi, rādot atzīstamu priekŗzīmi citiem latvie-

ŗu valŗsvīriem, arī intervijās viņŗ uzsvēŗis, ka latvieŗu valoda ir tā, kas vieno visu Latvijas sabiedrību.

Valŗs prezidents Valdis Zatlers vienmēr ir bijis ļoti atsauķģis latvieŗiem tuvumā un tālienē, daudzkāŗt ticies ar tautieŗiem Latvijā un viņu mītnes zemēs, atbalŗtījis vairāķas latvieŗu sabiedrībai nozīmīģas iniciāŗīvas un projektus, piemēŗam, dubultpavalŗstnīecības atjaunoŗanu latvieŗiem āŗzemēs, Okupāķijas mūŗeju, *Likteņdāŗzu*, Latvijas

vēstures kā atseviŗķa mācību priekŗmeta mācīŗanu Latvijas skolās, Z.A. Meierovica bulvāŗa nosauķuma atjaunoŗanu u.c.

Valŗs prezidents ir Latvijas simbols paŗmāģas un starptautiski, viņa spēķos ir ietekmēt gan valŗs iekŗpolitīķos procesus, gan ārpolitīķas virzību, turķlāt Latvijas sabiedrība ar Valŗs prezidenta institūciju vienmēr saistīģusi lielas cerības. Valdis Zatlers aizvadītajos ķetros gados ir spēģis pienāķģi pāŗstāvēt Latviju pasaulē, nostiprināt saites ar

Latvijas sabiedrotāģiem. Nebūdamŗs visas tautas ievēlēŗs, viņŗ ir spēģis ķļūt par visas tautas prezidentu, kas jūt tās kopīģo noskaņojumu un vajadzības, nupat viņŗ sabiedrību iepazīstināģis ar plaŗu Latvijas nāķotnes redzēģumu. Tāpēc atbalŗtu Valŗa Zatlera kandidāturu un aicinu Latvijas Saeimu un tās deputātus ievēlēt viņu atķārtoti Valŗs prezidenta amatā. Dievs, svēti Latviju!

Māŗtiņŗ Sausiņŗ,
PBLA valdes priekŗsēdīs

Aleksandrs Gārša
(Turpināts no BL nr. 20)

Minoritātes Latvijā vēsturiskā skatījumā

Arvien vairāk latviešu sāka izglīties un izaicināt vācu valdošās minoritātes tiesības uz izglītības, pārvaldes, literārās valodas un tirdzniecības un īpašumu monopolu. Latvieši jo lielā skaitā iepirka zemi un ieguva ietekmi pilsētu dzīvē un pilsētas profesijās, kā arī sekmes tirdzniecībā, izglītībā un citur.

Šajā sakarībā aplūkosim pieejamo statistiku par iedzīvotājiem un viņu nacionālo sastāvu.

Pirmie tautas skaitīšanas dati par Latviju ir pieejami vienīgi par 1881. gadu un pēc tam par 1897. gadu. Tajos nav ietverta nedz Latgale, nedz Ilūkstes apriņķis un, saprotams, nedz Abrene, jo katra no tām piederēja citām gubernijām un atsevišķi dati par tautībām šajos rajonos nebija pieejami. Par šo pašu lielāko daļu Latvijas, kurā, protams, atradās arī Rīga, salīdzinājumam sniegsim 1935. gada pēdējās neatkarīgajā Latvijā veiktās tautas skaitīšanas datus.

Interesanti piebilst, ka ikkatrā no šīm trim tautas skaitīšanām krievi šajā Latvijas daļā, kurā ietilpa Rīga, Vidzeme, Kurzeme un Zemgale (bez Ilūkstes), vienmēr ir bijusi tikai ceturtā lielākā iedzīvotāju grupa (3. lielākā minoritāte), pēc vāciešiem un ebrejiem. Tātad labi ja tikai viens no 20 iedzīvotājiem bija krievs! Vai to var saukt par ievērojamu minoritāti pirmskaŗa Latvijas lieluma lielajā daļā? Ja skatāmies uz visu Latviju, ieskaitot Ilūkstes apriņķa austrumu daļu un Latgali, tad krievu skaits tāpēc, ka

Tautība	1881 skaitļi tūkstošos	%	1887 skaitļi tūkstošos	%	1935 skaitļi tūkstošos	%
Latvieši	925,4	77,0	1045,4	76,9	1089,3	82,1
Vācieši	135,1	11,3	114,1	8,4	61,1	4,6
Krievi	48,2	4,0	67,5	4,9	52,5	4,0
Ebreji	66,5	5,5	71,7	5,3	64,2	4,8
Citi	26,2	2,2	62,6	4,5	59,6	4,5

Latgalē viņu proporcionāli bija vairāk, visā Latvijā kopā sasniedza 206 499.

Šais 1935. gada tautas skaitīšanas datus, saprotams, ieskaitīts krieviskais Abrenes apvidus – apmēram 40 000 krievu. Tas tagad Latvijai tā vai tā ir atņemts. Tomēr latviešu procents 1935. gadā visā Latvijā bija 75,5% (un 77,10% – no Latvijas pavalstniekiem). Tā kā šim procentam bija tendence pieaugt, varam pieņemt, ka 1940. gadā, Latvijai zaudējot neatkarību, tas bijis vēl lielāks.

Pat Latgalē, kur latviešu proporcionāli bija vismazāk no visiem četriem Latvijas apgabaliem, ieskaitot Abrenes krievus, latviešu 1935. gadā bija 61,3% un viņu skaits auga. 154 000 no Latvijas 206 000 krieviem dzīvoja Latgalē (ieskaitot Abrenes apr. apm. 40 000).

Latvijas lielākajā pilsētā aina bija stingri citāda: Rīgā 1776. gadā bija 8729 (45%) vācieši, 6236 (33%) latvieši un tikai 2464 (13%) krievi. Līdz 1881. gadam Rīgas iedzīvotāju skaits bija ļoti pieaudzis, bet tautību proporcionālais sastāvs pamatos nebija daudz mainījies: vāciešu bija 66 775 (pat 39,49%), latviešu 49 974

(29,55%) un krievu 31 976 (18,9%). 19. g.s. beigās, rūpniecībai strauji attīstoties, Rīgā bija fainomenāls iedzīvotāju ieplūdums: pirmām kārtām tie bija latvieši, bet daudz ieplūda arī krievu. Latvieši 1913. gadā jau bija lielākā tautība Rīgā ar 218 097 (42,2%), vāciešu skaits ar 67 016 (13,3%) bija mazliet pieaudzis, bet viņus skaitliski kā otro tautību Rīgā nu aizstāja krievi (galvenokārt fabriku strādnieki), kuŗu skaits gan bija krietni audzis, bet nepieauga viņu ietekme. Vācieši vēl arvien ietekmes ziņā bija Rīgā dominējošā tautība, bet skaitliski pirmā vietā jau nāca latvieši, jo krievu vēl arvien bija tikai 99 603 (19,3%). Tātad sava vislielākā ieplūduma laikā krievi nesasniedza pat ne gluži piektdaļu Rīgas iedzīvotāju skaita, kas toreiz pārsniedza pusmiljonu.

Pirmā pasaules kaŗā kā visa Latvija, tā Rīga bija zaudējušas vairāk par trešdaļu iedzīvotāju. Latvija zaudēja ap 700 000 – no 2,5 miljoniem pāri bija palicis tikai mazliet vairāk par 1,5 miljoniem. Nākamajos piecos gados no Krievijas atgriezās daudzi latviešu bēgļi un iedzīvotāju skaits mazliet atkopās. Rīga beidzot

kļuva latviska, iegūstot 1930. gadā 60,3% un 1935. gadā ar 243 000 – jau 63% no iedzīvotāju kopskaita pirms Otrā pasaules kaŗa sākuma. Vācieši vēl arvien bija skaitliski otra lielākā un visiespaidīgākā minoritāte Rīgā ar 10% – 38 000 iedzīvotāju – aiz žīdiem ar 44 000. Krievi bija tikai trešā lielākā minoritāte ar 28 000. Šie dati ir 1935. gada tautas skaitīšanas rezultāti.

Latgalē vācieši nekad nav bijuši liela minoritāte – 1935. gadā tur to bija tikai 1000. Vāciešu skaits Latvijā pēc Pirmā pasaules kaŗa un Latvijas brīvības cīņām visā Latvijā bija sarucis drāmatiski – vairāk nekā par pusi kopš 1881. gada – un 1935. gadā bija vairs tikai 4% no iedzīvotāju kopskaita ar 62 000 iedzīvotājiem. Viņu ietekme arī kopš brīvības iegūšanas Rīgā un Latvijā 1918. gadā pamazām, bet noteikti arvien mazinājās. Sevišķi liels sitiens vāciešiem bija bijis Vidzemes un Kurzemes autonomijas zaudēšana 19. g. s. beigās un vēlāk muižu atsavināšana un sadalīšana pēc Latvijas 1920. gada zemes reformas.

Tomēr daudzi latvieši vēl arvien cīnījās ar savu pagātnes rēgu un domās kāva sen nokautu pūķi. Vācu muižnieku lielīpašumi un baltvācu monopols uz varu, ietekmi un bagātību bija lauzts līdz ar Latvijas neatkarības iegūšanu. Vēl pat tad gan nācās cīnīties pret vācu valodas uzspiešanas mēģinājumiem dažādās sfairās.

Otrais pasaules kaŗš atkal at-

nesa lielas pārmaiņas Latvijas iedzīvotāju sastāvā. Uz Vāciju 1940. gadā repatriējoties visai palikušai vācu minoritātei, beidzās gadu simteņus ilgā šīs minoritātes loma un kā negatīvā, tā arī pozitīvā turpmākā ietekme Latvijas dzīvē. Tas, dabiski, atstāja pastāvīgas bailes no minoritāšu pārliecīgas savas valodas un ietekmes uzspiešanas.

Latvijas lielo žīdu minoritāti galvenokārt iznīcināja vācu nacionālsociālistu okupācija. Daļa paspēja aizbēgt.

Tūkstošu tūkstošiem latviešu deportēja padomju vara 1941. gadā un pēc otrreizējās padomju krievu okupācijas atkal atkārtoti – vairākos viļņos. Mazāku skaitu nošāva un nomocīja. Tūkstoši krita, cīnoties abu pušu kaŗalaukos. Apmēram 180 000 latviešu izbēga uz rietumiem, lai izvairītos no padomju krievu otrās okupācijas, un daudzi gāja bojā kaŗa gaitās. Atkal atgriezies 1945. gadā, otrā padomju okupācija „nezaudēja laiku”, lai steigā „aizpildītu” milzīgos zudušo iedzīvotāju atstātos „robūs” un ar piespiedu neekonomisku industriālāzāciju un dažādiem citiem projektiem palielinot Latvijas iedzīvotāju skaitu ar krieviski runājošiem. Turklāt palielinot tādā līmenī, kādu tas nekad iepriekš nebija sasniedzis, un daudzus latviešus ar varu, darbu vai citiem līdzekļiem aizsūtīja dzīvot un strādāt Iekšējās kara plašumos.

(Turpinājums sekos)

Pēteris Zeile

Sīkstums un misijas apziņa Latgales Kultūras centra izdevniecība gadu ritā

Latvijā reģistrēti vairāki desmiti grāmatu apgādu. Taču tikai daži šajos strauji mainīgajos apstākļos spējuši izvērst savu darbību un stabili iezīmēties kultūrlaukā. Viens no tiem – **Latgales Kultūras centra izdevniecība Rēzeknē**. Dibināta 1990. gadā. Par tās vadītāju kļuva **Jānis Elksnis** ar poligrāfiku un filologu izglītību. Vairākus gadus strādājis zinātnu nozares izdevniecībā par redaktoru, vēlāk par pedagogu.

Latgales Kultūras centra (LKC) izdevniecība tapa kā zināmas tradīcijas turpinātāja, reizē – atšķirīga, jaunā kvalitātē. Nevar no vēstures svāriem nomest Otrā pasaules kaŗa gados tapušu **Vladislava Loča** izdevniecību Daugavpilī, kas divu gadu laikā (1943 – 1944) laida klajā 30 grāmatas latgaliešu literārajā valodā, avīzi *Latgolas Bolss*, sešus literātūras krājumus – almanachus „Olūts”, „Tāvu Zemes kalendari” Latgalei. Strādāja 32 algoti darbinieki, autori saņēma honorārus.

Ar tikpat lielu enerģiju un neatlaidību V. Locis darbu turpināja trimdā, Vācijā nodibinot P/S (paju sabiedrību) „Latgaļu izdevniecība”. Līdz izdevēja aiziešanai mūžībā 1984. gada 30. decembrī latgaliski tika izdotas 120 nosaukumu grāmatas, septiņi „Olūts”, 48 „Tāvu Zemes kalendari”, avīzes *Latgola divi*, *Latgolas Bolss* 36 gadagājumi, septiņi zinātnisko rakstu krājumi „Acta Latgalica” (1965 – 1981).

V. Loča radītā izdevniecība trimdā īstenoja latgaliskās rakstu tradīcijas nepārtrauktību, tās ilgamība atspoguļota Valērijas Seiles ar Tēvzemes balvu novērtētajā darbā „Grāmatas Latgales latviešiem” (1936). Reizē – veidot pretstatu būtībā otrajam latgaļu drukas aizliegumam okupētajā Latvijā.

Kādās izpausmēs LKC izdevniecība ir V. Loča vadītā trimdas apgāda pieredzes turpinājums? Un kādās – tā būtiski atšķirīga?

Kopīgais bija – turpinot vēsturiski iedibināto gaitu, izdot darbus par Latgali un latgaliski, neļaujot atmirt otrai rakstu tradīcijai Latvijā. Secīgi turpināt „Tāvu Zemes kalendari” (TZK, ar 2001. gadu – **Kultūrvēsturiska un literāra gadagrāmata**) gaitu. Sākot ar 52. gadagājumu 1991. gadā, pašreiz – 2012. gadam sagatavotajā sasniedz 73. laidieni. Tas ir ilgākais mūžs Latvijas kalendāru vēsturē. Turpināt literārā almanacha „Olūts” gaitas (ar 8. – 1992. gadā). Žurnāls *Dzeive* gan piedzīvoja tikai vienu numuru (2000.), taču sparīgi uz priekšu tika virzītas „Acta Latgalica” gaitas (ar 8. sējumu 1993.) J. Elksnim ar V. Loci kopīgais – sīkstā neatlaidība, misijas apziņa. Kopš apgāda dibināšanas viņš ne reizi nav gājis atvaļinājumā, strādājis bez pārtraukuma (ko gan var vērtēt dažādi).

Taču te sākas dažas būtiskas at-



Jānis Elksnis. Almanachs "Olūts" iznācis, top Tāvu zemes kalendars - Kultūrvēsturiska un literāra gadagrāmata

šķirības. V. Locis, būdams **principiāli dziļš**, pat fanātisks latgalietis, izdeva grāmatas un periodiku vienīgi latgaliski. Savos izdevumos bargi nosodīdams atkritējus un nodevējus – tos Latgales izcelsmes rakstniekus, kas pārgāja uz kopnacionālo latviešu literāro valodu, kā A. Sprūdžs, J. Klidzejs. Kritizēts tika arī A. Spogis, kas dzejoļu krājumus izdeva un apceres rakstīja abās literārajās tradīcijās, gūstot plašāku lasītāju loku. V. Locis un viņa līdzstrādnieki daudz pūļu veltīja tam, lai trimdas katoļu baznīcās tautiešiem viss notiktu tikai latgaļu

(istajā katoļu!) valodā, nerēķinoties ar to, ka šie trimdas kristieši nākuši no dažādiem Latvijas novadiem. Tāpat neiecietīgo „**Latgaļu izdevniecības**” spīces viru nežēlastībā krita katrs, kas bilda ko pozitīvu par Kārli Ulmani. Jo domāja (un rakstīja), ka Ulmanis tiecies kolonizēt Latgali, iznīdēt latgaliešu valodu, pārlatviskot latgaliešus, un tas tika vērtēts kā ļauns darbs. Tādējādi latgaliešu dialekts (rakstīja – latgaļu valoda) tika pretstatīts latviešu valodai (neuzskatīts par latviešu valodas paveidu), latgaliskais – latviskajam. Tas kopumā veicināja trim-

das sabiedrības šķelšanu.

Jānim Elksnim no sākta gala nebija pieņemamas šādas nostādes un uzskati. Viņš īstenoja patiesi demokrātisku izdevējdarbības koncepciju, kas cieši sabalsojās ar Rēzeknes Latgales Māras pieminekli ierakstīto – **Vienoti Latvijai**. Balstoties domā, ka Latgales kultūra ir savdabīga, taču organiska latviešu kultūras sastāvdaļa, kas to bagātina un dažādo. Latgales latviešu valoda nav pretstatāma latviešu valodai, bet ir tās paveids, kas ieguvis gan normētas literārās valodas, gan nenormētas – sadzīvē lietojamas formas izloksnēs. J. Elksnis, kā to liecina vairāk nekā 20 gados tapušais darbu klāsts, ir rēķinājis kā ar vēstures, tā mūsdienu realitātēm, paveicot iespēju autoriem rakstīt grāmatas un rakstus par Latgali gan kopnacionālajā latviešu valodā, gan latgaliešu literārajā valodā. Daži izdevumi laisti klajā angļu valodā, bet vairākas grāmatas, galvenokārt literārie darbi, memoāri, – arī krieviski. Reizē nodrošināts pienācīgs pamats latgaliešu grāmatniecības nepārtrauktības nodrošinājumam. Apmēram no 400 nosaukumu darbiem 25% – 30% izdoti latgaliski. Jāatgādina, ka LKC izdevniecības galvenie zīmoli – TZK (kultūrvēsturiska un literāra gadagrāmata) un literārais almanachs „Olūts” iznāk tikai latgaliešu literārajā valodā.

TEĀTRIS JOPROJĀM PĀRSTEIDZ!

Kāpēc cilvēki televīzijas, kino un globālā tīmekļa laikmetā vēl arvien dodas uz teātri? Tāpēc, ka skatuves māksla, izrāde, kas ik vakaru skatītāja acu priekšā piedzimst no jauna, ir neatkarīga. Turklāt tā spēj sagādāt ne vien jaunas atziņas un informāciju par visvairākajiem jautājumiem, bet sniegt arī patiesa pārdzīvojuma pilnus mirkļus. Laba izrāde neatkarīgi no žanra vai lugā ietvertās problēmatikas pārsteidz ar jaunām, līdz šim neizjustām emocijām. Un tieši šie dārgie mirkļi, kad, saskaroties ar darbību uz skatuves, kaut kas nebijis notiek ar mums pašiem, ir tie, kas liek atkal un atkal apmeklēt vietu, kur esam pārdzīvojuši ko dziļu un nebijušu, kur gaidām pārsteigumu.

Spēle ar prezidentiem

Jau pāris gadu Rīgā darbojas teātris ar nosaukumu *Dirty Deal Teatro*, kas savu mājvietu radis atjaunotajā Spīķeru rajonā starp Centrālirtgu un Daugavu. Tas ir jaunu cilvēku izveidots teātris, kurā savus priekšstatus par skatuves mākslas meklējumiem īsteno jaunie drāmatikā sadarbibā ar jaunajiem režisoriem, scenogrāfiem un aktieriem.

Šajā teātrī nule iestudēta izrāde „Visi mani prezidenti”, kurā trīs jauni aktieri attēlo epizodus ar trim mūsdienu Latvijas Valsts prezidentiem. Divpadsmit ainas virknētas cita aiz citas, un tajās darbojas gan Guntis Ulmanis, gan Vaira Viķe-Freiberga, gan



Foto: Ziedonis Safronovs

Kaspars Kārklīšs izrādē „Spēle, Spēlmani!” atveido Dzejnieka lomu

Kļavinskis – Gunta Ulmaņa līdzinieks – uzsvēr lēnīgumu un apdomību rīcībā, savukārt Tomam Liepājniekam pietiek ar raksturīgu žestu, aizpogājot žaketi, lai mēs savā priekšā ieraudzītu Valdi Zatlēru. Ainām mainoties, aktieri acumirkli pārtop arī citā personāžā.

Šajās sakāpinātajās, hiperbolizētajās, brīžam pat absurdajās situācijās tiek izspēlētas ilgas un cerības pēc ideālā prezidenta. Izrādē prezidenti netiek nedz apsmieti, nedz kariķēti, bet gan ir iztēloti daudz tuvāki, pieejamāki tautai, drošāki un izlēmīgāki izšķirīgos brīžos, noteiktāki nekā to prototipi dzīvē. Izrādes sabalsojums ar situāciju valsti, kad diskusijas par prezidenta vēlēša-

Bet mums taču patīktu, ja īstenu varoņdarbu prezidentiem būtu vairāk, ja viņi mums pateiktu priekšā, kā jādzīvo, kas jādara un kam jāklausa. Izrādes izskaņā, kad smējušies esam diezgan, mūs ķēris arī bumeranga trāpījums pa mūsu illūzijām.

Un pēcgarša šai hiperbolai vai pseudodokumentālam farsam ir ilga un rūgta. Te savs nopelns ir arī režisora Valtera Šļa prasmei pusotru stundu gaŗo iestudējumu organizēt labas gaumes un teātrālītātes robežās.

Spēle ar Aleksandru Čaku

Kad izplatījās ziņa, ka režisors Valdis Lūriņš Liepājas teātri iestudē izrādi „Spēle, Spēlmani!”, īstenos teātra cienītājus tā stipri intriģēja. Gan tāpēc, ka interese par Aleksandra Čaka personību bija sakāpināta jau sakarā ar Valža Rūmnieka un Andreja Miglas yērienīgā biografiskā romāna „Čaks” nākšanu klajā pērnā gada nogalē, gan tāpēc, ka izrādi ar šādu nosaukumu pirms četrdesmit gadiem toreizējā Jaunatnes teātri iestudēja Pēteris Pētersons, dzejas izrādes poēzijas augstmos paceļot Dzejnieku un viņa tēlu pasauli. Toreiz izrāde bija ietērpta brīnišķīgā I. Blumberga scenografijā un I. Kalniņa mūzikas skaņās, dzejnieku atveidoja Imants Skrastiņš un Jaunatnes teātra aizrāvīgā saime to spēlēja vairāku sezonu gaŗumā. Daudziem jo daudziem šī pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu izrāde atmiņā saglabājusies kā paties teātra brīnums, jaunas pasaules atklāsmes gaismas apstarots.

Tāpēc jo vairāk intriģēja jaunā iestudējuma iecere. Vai Liepājas uzvedumā būs izmantots P. Pētersona un I. Ziedoņa savulaik veidotais literārais pamats, cik lielā mērā Valdis Lūriņš būs spējis no jauna radīt Aleksandra Čaka pasauli ar tās tēliem, noskaņām, vārdiem un klusuma brīžiem.

Izrādījās – no slavenā Pētersona „Spēlmaņa” šodienas izrādei izmantots ne tikai nosaukums, bet arī Imanta Kalniņa oriģinālmūzika. Čaka dzejas drāmatizējumu režisors veicis atbilstīgi savai iecerei – divarpus skatuves darbības stundās atainot gan latviešu dzejnieka likteni uz divdesmitā gadsimta pirmās puses vēsturisko notikumu fona, gan Aleksandra Čaka dzejas savdabīgo pasauli. Dzeja tā pati, salī-



Foto: Ziedonis Safronovs

„Spēle, Spēlmani!” Meitene, kas jūsmo par Čaku - Everita Pjata

kums – cits.

Iestudējuma centrā, tāpat kā savulaik Pētersonomam, poēma „Spēle, Spēlmani!”, kas dzejniekam radusies, mākslinieka Jāņa Liepiņa (Džona) zīmējuma iedvesmotam.

Liepājas teātra un šī iestudējuma lielais trumpis ir jauno aktieŗu grupa, kas šosezon pēc studijām spēŗ pirmos soļus uz profesionālās skatuves. Viņi veido izrādes tēlu kodolu. Arī Dzejnieku atveido jaunie spēķi, viņu vidū itin dabiski centrējas Kaspars Kārklīšs, kam režisors piešķīris vislielāko saturisko slodzi, un aktieris darbojas ar lielu pārliecību un ticību savam uzdevumam. Šajā varonī ir gan apcerīgums un lirisms, gan pamatīgums un zemes cilvēka spēķs. Izrādē Dzejnieku iedzīvina vēl trīs – Viktors Ellers, Sandis Pēķis un Pēķeris Lapiņš, katrs ar savu talanta šķautni papildinot Dzejnieka izpaušmes krāsas. Teātrāli izteiksmīgi ir brīķi, kad viņi visi ķetri darbojas kopā, kā dziesmā par saldējumu vai elegantajā deķā ar spieķiem.

Jauno aktieŗu pieredzē dzejas izrāde ir ļoti nopietns pārbaudījums, kas neapšaubāmi nesīs augļus arī turpmākajās gaitās. Dzejas teksta iedzīvināšana un atbilstīga pasniegšana reizē ar ķermeņa plastiku un deķas soļiem, ar izpaušanos dziesmā prasa milzu koncentrēšanos un koordināciju. Šai ziņā jaunajiem kolļēģām palīdzīgu roku sniegusi aktrise, režisora asistente Ilga Martinsone, choreogrāfs Agris Daņiļevičs. Par to, lai izrādes ritējumam dzīva un ritmiska elpa, gādā mūķiķi Normunds Kalniņš un Anita Barlote. Visi šie elementi, kopā liedēti, veido neatkār-

tojamo izrādes atmosfāiru, kurā aktieriskās tehnikas nepilnības (galvenokārt runas mākslā) pārvāŗē palīdz jaunības dedzība, mīlestība pret savu izvēlēto profesiju un sajūsma par Aleksandra Čaka jaunatklāto dzeķu.

Izrādē skan rindas par saldējumu, par meitenēm, par strēlnieķiem, par ormaņiem, par mīlestību un dzejnieķa vientulību. Tās atdzīvoķas scenogrāfa Aigara Ozoliņa izveidotajā skatuves telpā, kur galvenais elements ir deķu platforma un augstu virs tās – spogulis, kas rada tāluma un debesu efektu. Grīdas platformā atveŗas durvis, kas kalpo arī par logu, kapu vai vēl ko citu. Uz tās nemitīgā kustībā tēlu pulks, kurā iezīmēķas atsevišķi spilgti tēli – Everitas Pjatas dzīvespriekķa apģarotā Meitene, Ilzes Juras plastiski izteiksmīgā Mūķa, Andas Albuķes klusēķošā Māmiņa, Rolanda Beķeŗa Jānis, kas ķāķķ stabā un nositas, Armanda Kaušeķķa Strēlnieķs, kas iznāķ no kapa, lai atģadinātu pagātņi.

Aktieŗu ansambļa iedzīvinātie Čaka dzeķas tēli, dzejnieķa radītā pasaule ir radoķas enerģijas pilna, tā aizrauj un suģestē, kulmināciju sasniedzot ainā, kur Dzejnieķs, ieradies kroģā, dzird dziedam savu dziesmu „Miglā asaro logs”, un viņa paķa iztēķes radītie varoņi Spēķmanis un Meita savu radītāju nepazīst. Diemķēķ skatuves valoda ķļūst nabadzīģāķa, kad izrādes beķķu posmā skatītāķam tiek stāstīts par Aleksandra Čaka dzīves pēķēķām dienām – sentimentālā, ķēģīgā intonāķijā. Paķā finālā kopskaņķu izģlāķķ dziesma. Viss ansamblis dzied „Miglā asaro logs”. Dedzīģi, ar sirdi.

Gundega Saulīte



„Visi mani prezidenti”. Prezidents Rīķas lidostā cenķas pierunāt pēķēķjos prombraucēķus palīķt tēķzemē. Lomās (no kr.): Toms Liepājnieķs, Ivars Kļavinskis un Madara Botmane

Valdis Zatlērs Ivāra Kļavinskā, Madaras Botmanē un Toma Liepājnieķa tēķojumā. Jaunā lugu autora Jāņa Baloķa sarakstītās ainas ir absolūta fantāzija – neķas tādķ nav noticis, taķķ galveno varoņu iezīmes ir ļabi pazīstamas. Aktieŗi neķariķē dokumentālos varoņus, bet gan ar atseviķķu detaļu akcentiem uzsvēŗ mums ļabi pazīstamās iezīmes. Madarai Botmanē, piemēŗam, pietiek ar staltu stāķķu un asu skatienu, pāŗis raksturīģiem ķestiem un galvas pagrieķieniem, lai mēs ieraudzīķķ prezidentē raksturu. Ivars

nām jau pārvēŗtuķās sīķmanīgā jeķģā, iestudēķķumam piešķīŗ īpaķu politisku aktuālītāti. Jaunie skatuves mākslinieķi nav vienaldzīgi, viņi prot ne tikai smieties, bet smieķģīgajos epizodos izpaust arī spēķģķu zemtekķķu – sāpi par sabiedrībā vērotāķām negātīvajām parādībām un illūzijām. Patieķām – Guntis Ulmanis neķad nav rīķojis valsts apvērķķumu, Zatlērs nav Rīķas lidostā pēķēķķiem prombraucēķiem piesolīķis svarīģus valsts amatus, un Viķe-Freiberga nav ierosināķusi meķķēt Lāķplēķa kapu un klonēt varoni.

„Radi un draugi” aicina

Viesnīca „Radi un draugi”, kas šogad jau sagaidījusi savu 16 gadu darbības jubileju, šo – 2011. gadu sākusi ar pārmaiņām savā vizuālajā tēlā un mainījusi savu korporatīvo identitāti. Viesnīcai „Radi un draugi” radīts jauns logo, kas turpmāk būs redzams visos ar viesnīcu saistītajos vizuālajos materiālos. Tas simbolizē ne tikai stabilitāti, eleganci, bet arī viesnīcas vēsturi un attīstību.

Trīsreizīgā viesnīca „Radi un draugi” atrodas galvaspilsētas vēsturiskajā daļā – Vecrīgā – un viesus uzņem jau vairāk nekā 16 gadus un līdz pat šodienai kopš tās atvēršanas 1994. gadā pieder Anglijas Daugavas Vanagu fondam (DVF). Sešpadsmit gadu darbības laikā tā apkalpojusi vairāk nekā 350 tūkstošus klientu.

2011. gadu viesnīca „Radi un draugi” sākusi ar jaunu seju, mainot uzņēmuma vizuālo tēlu. Piec-

padsmīt gadu laikā, kopš pastāv viesnīca „Radi un draugi”, šīs ir vērienīgākās un nopietnākās pārmaiņas, kas skārušas viesnīcas vizuālo tēlu.

Tagad visā ar viesnīcu „Radi un draugi” saistītajā simbolikā ir redzams jaunais zīmols, kas simbolizē ne vien stabilitāti, eleganci, bet arī viesnīcas vēsturi un attīstību. Jaunais viesnīcas zīmols ir jauns, svaigs, un viesnīca ir atvadījusi gan no Daugavas Vanagu simbola – vanaga, gan no vecajām uzņēmuma krāsām.

Līdz ar zīmola maiņu ir mainījusies arī viesnīcas „Radi un draugi” mājaslapa. Tā kļuvusi modernāka, kvalitatīvāka un sniedz plašāku informāciju gan par viesnīcu un tās piedāvātajiem pakalpojumiem, gan par notikumiem Rīgā un Latvijā.

Arī turpmāk viesnīcas galvenās darbības pamatvērtības paliks nemainīgas – kvalitatīvi piedāvā-

jumi, augsta viesu apkalpošanas kultūra un tīrība.

Šīs nav vienīgās pārmaiņas, kas sagaida viesnīcu „Radi un draugi” Rīgā. Šogad viesnīcā tiek veikti arī pārbūves un rekonstrukcijas darbi, kā arī veidota jauna konferenču telpa. Viesnīca ir arī ceļā uz pāreju no trim uz četrām zvaigznēm.

2011. gada februārī viesnīca „Radi un draugi” pievienojās Latvijas Nacionālās aviosabiedrības *airBaltic* lojalitātes programmai *BalticMiles*.

Ja esi *BalticMiles* lojalitātes programmas dalībnieks, tad tagad Tev ir iespēja nopelnīt 500 *BalticMiles* punktus katru reizi, kad Tu uzturies viesnīcā „Radi un draugi”. Kopš 1997. gada viesnīca ir arī Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācijas biedre.

Šobrīd viesnīcā „Radi un draugi” ir 72 dažādu kategoriju mājīgi iekārtotas viesu istabas, kas aprīkotas ar visu nepieciešamo viesu labsajūtai un komfortam.

Viesnīca piedāvā vienvietīgās istabas, divvietīgās istabas (ar vienu dubulto gultu vai divām atsevišķām gultām), ģimenes istabas (ar 4 atsevišķām gultām) un *Junior Suite* istabas.

Klasiskā stilā ieturētais restorāns „Radi un draugi” klientiem piedāvā gan brokastis, gan pusdienas un vakariņas. Restorāns nodrošina ēdināšanas pakalpojumus arī klientu rīkotajos pasākumos, konferencēs un semināros gan viesnīcā, gan citās telpās.

Viesnīca „Radi un draugi” ir lieliska vieta biznesa pārrunu, sapulču un konferenču organizēšanai pašā Rīgas centrā.

Ik gadu daļa no viesnīcā iegūtās peļņas tiek ziedota Latvijas iedzīvotājiem: nopelnītie līdzekļi tiek nevis aizvesti no valsts, bet gan ieguldīti viesnīcas attīstībā, kā arī labdarības fondos un akcijās. Visus šos gadus viesnīca ar saviem līdzekļiem atbalsta bērnus, jauniešus, maznodrošinātos un valsts kultūras pasākumus. Ziedotā nauda labdarībai ir mērījama vairākos tūkstošos latu, un tā ar katru gadu pieaug.

Inga Kalniņa,
mārketinga vadītāja
Mob.: + 371 22325195
E: inga.kalnina@draugi.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Visvaldis Lācis nebalsos par Valdi Zatleru

Saeimas neatkarīgais deputāts Visvaldis Lācis intervijā laikrakstam *Latvijas Avīze* paudis savu viedokli par gaidāmajam prezidentu vēlēšanām un atklāti paziņojis, kāpēc viņš nebalsos par pašreizējo Valsts prezidentu Valdi Zatleru.

Zatlers bija Lāci uzaicinājis uz tikšanos Rīgas pilī. Saruna ar Valsts prezidentu ilgusi stundu. Lācis Valdim Zatleram ļoti pieklājīgi paskaidrojis, kāpēc viņš prezidenta vēlēšanās nebalsos par Zatleru. Daži intervijā minētie iemesli.

*Lācim šaubas radījusi prezidenta politiskā nostāja, ko viņš paudis intervijā krievu avīzei *Vesti Segodnja*: tajā apgalvots, ka „Latvijas krievi ir labākie krievi pasaulē”.

*Lācim nav pieņemams Valsts prezidenta aicinājums visiem nepavalstnieku bērniem automātiski piešķirt pavalstniecību. Tā būtu latviešu tautas politiska pašnāvība un neizbēgami vairotu *Saskaņas centra* vēlēšanu pulku. Līdz ar to Latvijas drošība būtu apdraudēta. Ikvienas valsts drošība ir apdraudēta, ja tajā ir 40% citautiešu, kuri dzīvo pie savas lielvalsts robežas.

*Lācis pievērsa prezidenta uzmanību *Saskaņas centra* Saeimas deputāta Nikolaja Kabanova izteikumiem, ka „krieviem jāieņem spēcīga valsts un pašvaldību iestādēs, jāgauj Latvija no iekšienes, jāatjauno imperija”.

Visvalža Lāča izdarītie secinājumi: **ja par prezidentu paliek Valdis Zatlers, tad ir risks, ka viņa varas laikā valsts apdraudējums var politiski pieaugt** (izcēlums mūsu – red.).

Lembergs par Latvijas attīstību

Valsts prioritāte šobrīd ir Latvijas attīstības plāna izstrāde laikam no 2014. līdz 2020. gadam,

kas ir nākamais Eiropas Savienības plānošanas periods, intervijā *Neatkarīgai Rīta Avīzei* paudis Ventpils pilsētas galva Aivars Lembergs.

„Valdībai jādefinē stratēģiskie projekti, kuri būtu jāaizstāv, un, vēlams, jāpanāk to finansēšana no ES budžeta. Valdībai jādefinē redzējums, kā būtu jātērē ES struktūrfondu līdzekļi no 2014. līdz 2020. gadam. Diemžēl plānošanas darbs nav pat isti sācies,” sacīja Lembergs, piebilstot, ka Latvija neprot realizēt lielus projektus. „Piemērs tam, ka Latvija ne visai efektīvi prot strādāt ar lieliem projektiem, ir kaut vai šķidrās gāzes termināļa projekts. Atkal jāmet akmens Ekonomikas ministrijai, konkrēti – Arta Kampara dārzīnā. Ministrs cenšas uzspiest, lai valdība lemtu būvēt termināli Rīgā. Kad ministrijas pārstāvjiem tiek vaicāts, konkrēti kurā vietā, viņi atbild, ka esot trīs vietas, un vienlaikus viņi teic, ka terminālis izmaksāšot tik un tik. Bet kā var pateikt, cik tas izmaksās, ja nav zināma precīza tā atrašanās vieta?”

Par Latvijas ekonomiku

Nordea bankas ekonomisti jaunākajā apskatē *Economic Outlook* norādījuši, ka Baltijas valstīs, Krievijā un Polijā sagaidāma spēcīga izaugsme. *Nordea* bankas vecākais ekonomists Andris Strazds norādījis, ka Latvijas ekonomika joprojām aug, ir uzlabojusies izredzes nākamajiem pāris gadiem. Sagaidāms, ka arvien lielāka loma izaugsmes tempu pieaugumā būs iekšzemes patēriņam. Līdz šim deficīta samazināšana notikusi straujāk, nekā noteikts SVF un ES prasībās. Situāciju neskaidrāku padara prezidenta vēlēšanas, tomēr sagaidāms, ka izaugsme ekonomikā turpināsies neatkarīgi no vēlēšanu rezultātiem.

Ziņas sakopojis P. Karlsons



RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA • HOTEL
www.draugi.lv

Viesnīca „Radi un draugi”- Jūsu viesnīca Rīgas centrā!

72 labiekārtotas un mājīgas istabas (cena no 51.00 EUR) / Bagātīgas brokastis iekļautas viesnīcas cenā / Konferenču zāle / Autostāvieta Vecrīgas centrā

Mārstāju iela 1, Rīga, LV-1050, Latvija / Tālrunis +371 67820200 / Fakss +371 67820202
radi.reservations@draugi.lv / www.draugi.lv

Eiropas Tiesas spriedums interesē Latviju

Eiropas Tiesas prasību bija iesnieguši Lietuvas pavalstnieki. Viņi vēlas, lai viņu vārds un uzvārds Lietuvas dokumentos, konkrēti, laulības apliecībā, tiktu ierakstīts nevis ar lietuviešu, bet ar poļu alfabēta burtiem, un apgalvo, ka personvārdu lietuviskošana viņiem ikdienā sagādā daudz problēmu.

Eiropas Tiesa atzinusi, ka Lietuvā spēkā esošā kārtība personu vārdus un uzvārdus dokumentos rakstīt tikai ar lietuviešu burtiem nav pretrunā ar Eiropas Savienības tiesību normām. ES tiesību normas neaizliedz atteikties mainīt civilstāvokļa aktu reģistros ierakstītos vārdus un uzvārdus, ja vien šis atteikums nevar sagādāt „nopietnas administratīvas, profe-

sionālas un personiskas neērtības” ieinteresētajām personām. Tiesa atzinusi, ka personas vārds un uzvārds ir viens no personas identitātes un privātās dzīves elementiem un tāpēc tos aizsargā ES Pamattiesību charta un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija.

Tomēr tiesa atgādina, ka noteikumi attiecībā uz personas vārda un uzvārda ierakstīšanu civilstāvokļa aktu reģistros ir katras dalībvalsts kompetencē. Pievērsoties konkrētajai prasībai, tiesa atzīst, ka līdz ar to kādas dalībvalsts varas iestāžu atteikums ierakstīt laulības apliecībā citas dalībvalsts pilsoņa vārdu ar viņa izcelsmes dalībvalsts valodas alfabēta diakritiskajām zīmēm nepārkāpj šīs ES līgumā

paredzētās personas brīvības.

Latvijas Tieslietu ministrija norādījusi, ka Eiropas Savienības Tiesas spriedums, ar kuru tā atzinusi Lietuvas tiesības pārveidot cittautu vārdus un uzvārdus atbilstīgi lietuviešu valodas prasībām, **atbilst arī Latvijas viedoklim un interesēm.** Lietuva bija uzdevusi jaūtājumu, vai Eiropas Savienības tiesības pieļauj dokumentos citas tautības vai etniskās grupas piederīgo vārdus un uzvārdus atveidot ar lietuviešu valodas alfabēta burtiem. Tiesa secināja, ka pat gadījumos, kad laulāto uzvārdi laulības apliecībā tiek atveidoti dažādi, - tas nav uzskatāms par Eiropas Savienības tiesību pārkāpumu.

SEB

SEB bankas standartkurss 24. MAIJS

Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Austrālijas dolārs)	0.5223	0.5423	0.528
BGN (Bulgārijas leva)	0.3527	0.3727	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.000049	0.000159	0.000159
CAD (Kanādas dolārs)	0.5066	0.5266	0.511
CHF (Šveices franks)	0.5596	0.5786	0.568
CZK (Čehijas krona)	0.02826	0.02946	0.0287
DKK (Dānijas krona)	0.09372	0.09652	0.0942
EUR (Eiro)	0.7033	0.7153	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.7995	0.8255	0.809
HKD (Honkongas dolāri)	0.06324	0.06644	0.0642
HRK (Horvātijas kuna)	0.0925	0.0985	0.0947
HUF (Ungārijas forints)	0.00253	0.00271	0.00261
ISK (Islandes krona)	0.003217	0.004417	0.00427
JPY (Japānas jēna)	0.006012	0.006312	0.00609
LTL (Lietuvas lits)	0.2024	0.2084	0.205
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.0886	0.092	0.0895
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3912	0.4112	0.395
PLN (Polijas zlots)	0.1747	0.1847	0.179
RON (Rumānijas leja)	0.1651	0.1791	0.171
RUB (Krievijas rublis)	0.01721	0.01821	0.0177
SEK (Zviedrijas krona)	0.07789	0.08069	0.0787
SGD (Singapūras dolārs)	0.3934	0.4154	0.401
TRY (Turcijas lira)	0.3054	0.3254	0.313
USD (ASV dolārs)	0.4973	0.5113	0.499
ZAR (Dienvidāfrikas rands)	0.0701	0.0741	0.0719

Viens mērķis visus saista

ALAs 60. kongress Milvokos no 13. līdz 15. maijam

(Turpināts no 7. lpp.)

J. Kukainis pateicās Raitam Eglītim par palīdzību nozares vadītāja darbā.

Līdzekļu vākšanas un Biedru nozares vadītājs Andris Ramāns kandidēja otrā gadu, viņš vada arī Ziemeļkalifornijas kredītsabiedrību.

Sekretāres amata kandidāte Taira Zoldnere kongresā nebija ieradusies. Viņa Ziemeļkalifornijā dzīvo kopš 2005. gada, agrāk bija ģimenes un sporta ārste, vadīja zāļu importa firmu Latvijā. Ziemeļkalifornijā aktīva latviešu sabiedrībā, dzied korī un ansambli Vox, piedalās teātra izrādēs, latviešu biedrības darbā, vadīja vēlēšanu iecirkni 10. Saeimas vēlēšanās.

Kultūras nozares vadītāja Ināra Vesmane Felzenberga Latvijā strādājusi par skolotāju, mācījusies, kā vadīt uzņēmumu, bijusi veikala vadītāja; 2002. gadā pārcēlās ar dēlu uz dzīvi ASV, dēls gadu dienēja Irakā, tagad mācās Belvju Mākslas kolledžā. Iveta Sietlā nodibinājusi mākslas kopu. Kultūras nozari vada divus gadus un padomā vairāki jauni, interesanti projekti.

„Sadarbība ar Latviju” nozares vadītājs Ēriks Krūmiņš bijis Kalpaka skolas vadītājs, skautu vadītājs, palīdzējis rīkot Dziesmu svētkus. Pēc profesijas arhitekts, tagad pensionējis, un nu ir iespēja darīt visjaukāko darbu mūžā, jo var palīdzēt citiem. ALAs valdē darbojies septiņus gadus, bijis sekretārs, ieguvis ziedotāju uzticību, ko iemantot nebūt nav viegli.

Visvaris Giga Sporta nozares vadītājs bijis sešus gadus, tātad kandidēja pēdējo reizi. Minesotas pavalstī bijis aktīvs latviešu sabiedrībā, 40 gadu bijis administrators Minesotas sporta kopā, pavadījis sportistus uz daudzām finālspēlēm, arī uz Latviju, patīk sadarboties ar jauniešiem.

Kultūras fonda priekšniece Sarma Muižniece Liepiņa dzimusi Kalamazū, viņu māju durvis nekad nebija aizslēgtas, tajā vienmēr bijuši ciemiņi, un augot viņa iepazinies ar daudzām interesantiem cilvēkiem. Pirmais darbs 12 gadu vecumā bijis zīleņu farmā, kur rūdījusies grūtībās; mācījusies Kursā, Minsterē, ieguvusi akadēmisko gradu mākslā. Studiju laikā piedalījies Madrides drošības konferencē un daudzās demonstrācijās. Kultūras fonda reizi gadā izsūta lūgumus ziedot, bet vajadzību ir ļoti daudz, pērn dažādiem projektiem ASV piešķīra 25 000 dolaru. No piemiņas fondiem ieguldījuma procentu ir maz, tāpēc svarīgs ikviens ziedotāju iesūtais dolars.

Latviešu institūta vadītājs Arvīds Bļodnieks bija atsūtījis paziņojumu, ka ir ar mieru darbu turpināt.

Revīzijas komisijas Valdis Kārklis stāstīja, ka kopš iebraukšanas ASV gādājis par drošību, piedalījies karā Vietnamā, 33 gadus strādājis ASV valsts kontrolē. Amerikas latviešu apvienībā bijis dažādos amatos un piekrita pārbaudīt čeku un citas grāmatas arī turpmāk.

Revīzijas komisijas loceklis Roberts Šverns dzimis Vašing-

tonas apkaimē, ir konsultants militārā bazē, brīvā laikā dejo tautasdejas, spēlē volejbolu.

Revīzijas komisijas loceklis Mārcis Jansons dzīvo Detroitā, ir īpašumu uzraugs Detroitas latviešu ev. lut. draudzē, Detroitas universitātē asistējošais profesors inženierzinātnēs.

Uzrunu rīta pusē teica dzejniece Māra Zālīte.



Foto: Raitis Eglītis

Dzejniece Māra Zālīte

Viņa pieminēja laiku pirms 20 gadiem, kad, atgūstot neatkarību, latviešiem bija lielas cerības, bet tagad daudzi jūtas vilušies. Valsts ir nozagta, pasaule mainījusies, mainījusās vērtības. Daudzus traucē un ietekmē negatīvi stereotipi, kuŗi neļauj pacelties spārnos, galvenokārt tas ir pašapziņas trūkums, 50 gadu okupācijas sekas, pārliecība, ka esam vergu, kalpu tauta, kas „sēž kokos un ēd sēnes”, tādējādi arī tiek attaisnotas valdības kļūdas. Par vēstures nezināšanu liecina ticēšana mitam par 700 verdzības gadiem, ko iedzīvināja latviešu draugs Garlībs Merķelis, krietni pārspīlēdam latviešu dzīves apstākļus.

Māra Zālīte ar pārliecību teica, ka latvieši ir kultūru radīt spējīga nācija, tā ir mūsu lielākā vēriba. Kopības izjūtu dod valoda, kultūras piederība, zināšanas par vēsturi. Arī dzejoļiem ir neticams spēks, tie ļauj uztvert kaut ko dziļāk mūsos. Savas uzrunas beigās dzejniece aicināja skatīties, tiekties augšup, lai izkļūtu no labirinta.



Foto: Raitis Eglītis

Nākotnes fonda valdes priekšsēdis Ilmārs Mežs

Pusdienās uzrunu teica latviešu kultūras biedrības TILTS delegāts, Nākotnes fonda valdes priekšsēdis Ilmārs Mežs. Pirms 20 gadiem viņš lūdza vairākām latviešu organizācijām finansiālu

atbalstu studijām Kalamazū un sirsniģi pateicās par toreizējo palīdzību. Ieguldījums atmaksājies, Ilmārs Mežs atgriezās Latvijā un strādā Latvijas labā. Diemžēl referāts nebija nekāda priekā vēsts. I. Mežs brīdināja, ka zemās dzimstības dēļ Latvijai draud bojāeja. Dzimstība ir zema visā Eiropā, bet Latvija dzimstības rādītāju sarakstā ir otrā no apakšas. Toties Igaunijā iedzīvotāju dabiskais pieaugums ir pozitīvs. I. Mežs uzskata, ka Latvijā nevajadzēja celt 600 miljonu latu tiltu, bet gan vairāk domāt par atbalstu jaunām ģimenēm un bērniem. Latvijā vecu cilvēku skaits arvien pieaug, daudzām sievietēm bērnu nav, bet valsts neapmaksā ārstēšanos, kā tas ir Igaunijā. Nav pietiekami daudz bērnudārzu, daudzi vīrieši nevēlas uzņemties atbildību par ģimenēm, nodzēras. No 1987. līdz 2010. gadam mirstība pārsniedz dzimstību, tātad var teikt, ka katru gadu Latvijā izmirst vesela pilsēta un, tā turpinoties, no imigrācijas izvairīties neizdosies, jo 2150. gadā Latvijā būs mazāk par pusmiljonu iedzīvotāju. Latvieši savā zemē kļūs par minoritāti. I. Mežs dažādos Latvijas žurnālos publicējis rakstus, brīdinot, ka Latvijai ir demografiskais vēzis. Ilmāra un Jantas Mežas ģimenā ir četri bērni. Kongresā viņi pateicās ASV latviešiem par ziedojušiem, kuŗi sekmējuši demografijas uzlabojumu Latvijā.

Pēc pusdienām kongresa darba nākamo posmu ievadīja Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs. Apsveikumā viņš pieminēja ķīniešu uzskatu, ka 60 gadu ir briedums. A. Pildegovičs ir Latvijas vēstnieks ASV kopš 2007. gada un kopš stāšanās amatā piedalījies katrā ALAs kongresā. Kongresa delegāti aplaudēja, uzzinot, ka viņa vēstnieka darba termiņš pagarināts uz vēl vienu gadu.

Vēstnieks uzrunā teica, ka negatīvas tendences iespējams mainīt, piemēram, iepriekšējās Saeimas vēlēšanās balsotāju skaits ASV samazinājās, šķita, ka latvieši ārzemēs kļuvuši pasīvi, taču pērn balsotāju skaits bija daudz lielāks. Ir ievērojami panākumi – izveidots Baltijas stipendiju fonds, kas sagādā iespēju papildināt zināšanas ASV. ASV Kongresa deputāti apsveica Lat-



Foto: Raitis Eglītis

Minesotas universitātes maģistrante Ilze Garoza pasniedz savu diplomdarbu ALAs valdes priekšsēdim Jurim Mežinskim

viju neatkarības atjaunošanas 20. gadadienā. NATO ir Baltijas valstu aizsardzības plāns, un par to jāpateicas ASV valdībai.

Latvija izkluvusi no ekonomiskās krīzes, pēdējos ceturkšņos jūtama izaugsme, un var teikt, ka grūtākais aiz muguras. Iespējams, par mācībgrāmatu kļūst Valža Dombrovskā grāmata, kuŗā skaidrots, kā Latvija pārvarēja ekonomisko krīzi; šo grāmatu laidis klajā 26. maijā.

Latvijai un ASV izdevies saglabāt dialogu – uzņēmējiem un politiķiem ir jauns intensitātes posms. Latvijas prezidents ASV viesojās aprīlī, tieslietu ministrs patlaban, jūlijā ministru prezidents dosies uz rietumkrastu. ASV pieaug interese par ekonomiskiem sakariem, ASV kompanijas sāk meklēt uzņēmējdarbības iespējas Baltijā. Pirms vairākiem gadiem ASV uzņēmējiem šķitis, ka iespējas šauras, taču tagad interese atjaunojas. Trešā daļa NATO kravu Afganistānā tiek nogādāta caur Rīgu, transports ir ātrs un drošs. Uzlabojušās arī attiecības ar Krieviju.

Pavalstniecības likums stāsies spēkā, kad to pieņems Saeima, taču ALAi un individuālām personām jāturpina darbs līdz brīdim, kad grozījumi būs pieņemti. Latvijas un ASV prezidents tiksies Polijā un runās par sadarbību, jūnijā ASV ārlietu ministre Hilarija Klintonē dosies uz Viļņu, kur notiks sarunas par procesiem Baltkrievijā.

Rīgā viesojās četri republikāņu senātori, sprieda par ekonomiku, interesējās par budžetu, runāja

par drošību, NATO lomu Baltijā. Latvijas prezidents vēlas palielināt uzņēmēju interesi par ieguldījumiem Baltijā. Septembrī notiks 20 gadu diplomātisko attiecību atjaunošanas svinības atcere, vēstniecība un Ārlietu ministrija atbalsta Paula Lazdas ieteikumu kādu ielu vai laukumu Rīgā nosaukt ASV ārlietu ministra vietas izpildītāja Samnera Velsa vārdā. (S. Velss 1940. gadā nosodīja PSRS agresiju un izdeva deklarāciju, ka Baltijas valstis aneksētas nelegāli.) Decembrī Vašingtonā viesosies bij. prezidente Vaira Viķe Freiberga. Vēstnieks pateicās ALAi par atbalstu un sadarbību un aicināja latviešus, kuŗi iebrauc Vašingtonā, apmeklēt vēstniecību. Nesen vēstniecībā bijusi latviešu mūziķe Gunta Salaka no Meksikas. Vēstniecībā notiek mākslas izstādes, kultūras sarīkojumi, un Vašingtonas latvieši vienmēr laipni palīdz. Atvērto durvju dienā vēstniecībā viesojās 4000 amerikāņu, un laikrakstā *Washington Post* Latvijas vēstniecība atzīta par vienu no interesantākajām. Vēstniecības darbiniekiem ar vietējo latviešu palīdzību izdevās parādīt, ka Latvija ir kultūras valsts – viesojās Māra Briežkalna kvintets no Latvijas, dejoja tautasdeju kopa „Jumis”, vēstniecībā ir mākslas galerija, kur notiek izstādes, ir telpas viesu uzņemšanai.

Vēstnieks arī runāja par goda konsulu tikla paplašināšanu. Tiek meklēti cilvēki, kuŗi palīdz attīstīt ekonomiku, veicināt sakarus, ir labās attiecībās ar latviešu kopienā.

(Turpināts 17. lpp.)



Foto: Emīls Elstīns

ALAs 60. kongresa Rīcības komitejas locekļi. Pirmā rindā no kreisās: Maija Strēlniece, Ināra Krūmiņa, Sandra Brenķe, Aina Venta, Māra Beldava; otrā rindā: Sandra Medne, Vilnis Strēlnieks, Ēriks Krūmiņš, Gunvaldis Breņķis, Ernests Venta, Vitauts Beldavs

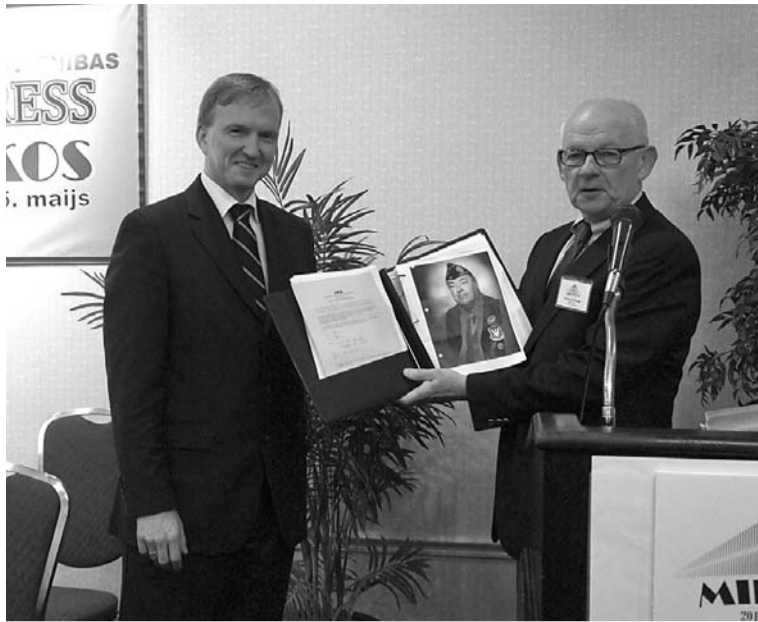


Foto: Raitis Eglītis

ALAs Informācijas nozares vadītājs Jānis Kukainis Latvijas vēstniekam ASV Andrejam Pildegovičam pasniedz sakopotās ārzemju latviešu vēstules, kuŗas aicināts atzīt dubultpavalstniecību

(Turpināts no 16. lpp.)

Visus kandidātus rūpīgi izvērtē, un ļoti vēlams, lai ir kāds Latvijas pārstāvis mazākos centros, kur vēstniecības darbinieki aizbrauc retāk.

Minesotas universitātes absolvente Ilze Garoza Latvijas vēstniekam ASV un ALAs priekšsēdim pasniedza dāvanu – savu diplomdarbu *Defining boundaries between two immigrant waves from Latvia: A study of Latvian supplementary schools*.

Ilze Garoza saņēma ALAs stipendiju darbam Minesotas universitātes Imigrācijas vēstures pētniecības centrā, šogad Minesotas universitātē viņa ieguva maģistra gradu. Viņa pētīja un diplomdarbā atspoguļoja attiecības starp Amerikas latviešiem un jauniebraucējiem; kādi galvenie šķēršļi kavē attiecību veidošanos; kāda nozīme ir latviešu skolām Amerikā šo attiecību veidošanā un uzlabošanā. Mācoties universitātē, Ilze Garoza strādāja Minesotas latviešu skolā. ALAs priekšsēdētāja atzinums – stipendijas nauda ieguldīta lietderīgi.

Kongresa pirmās dienas pēcpusdienā, 13. maijā, notika Li-

dzekļu vākšanas nozares, Biedru nozares, ALAs finanču, Sporta nozares un Izglītības nozares darba komisiju sēdes. Savukārt 14. maijā pirms pusdienām – Informācijas nozares, Kultūras nozares, ALAs Kultūras fonda un "Sadarbība ar Latviju" darba komisiju sēdes.

Darba komisiju vadītāji ziņoja, kas sēdēs spriests un nolemts.

Informācijas darba grupā piedalījās tieslietu ministrs Aigars Štokenbergs. Darba grupas vadītājs Jānis Kukainis vēlreiz uzsvēra, ka „jāturpina cīņa” par dubultpavalstniecību un, lai gan cerams, ka grozījumi rudenī tiks pieņemti, līdz tam jāturpina darbs, lai tas patiešām notiktu. Aktīvi darbojas Vēlēšanu reformu biedrība, ko vada Kanadas latvietis Valdis Liepiņš. Pērn izdevās likvidēt „lokomotīves principu”, tagad nepieciešams panākt, lai Latvijā būtu vairāk vēlēšanu iecirkņu un deputāts atbildīgs tieši vēlētājiem.

Biedru nozares vadītājs Andris Ramāns stāstīja, ka darba grupā notikušas dzīvas pārrunas, kā palielināt ALAs biedru skaitu. Šķiet, ka vislabākos rezultātus



Foto: Raitis Eglītis

ALAs 60. kongresa ballē dziedāja Čikāgas vīru koris, diriģente Māra Vārpa



Foto: Astra Moora

Milvoku latviešu nama dāmu komitejas vadītāja Sandra Breņķe un Rīcības komisijas priekšsēdis Ēriks Krūmiņš ALAs valdes priekšsēdim Jurim Mežinskim pasniedz Ženijas Ciekurzes cepto jubilejas klinģeri

izdodas panākt, izmantojot personiskos kontaktus. Milvokos Amerikas latviešu apvienībā nesen iestājās gandrīz simts jaunu biedru, un tas ir Ērika Krūmiņa nopelns, kā arī kārtējais pierādījums, ka viņš prot iegūt cilvēku uzticību. Darba grupā bijis ieteikums izveidot biedru veicinātāju tīklu un katram kongresa delegātam piesaistīt divus jaunus biedrus.

Kasiere Vaira Rozentāle atzina, ka ALAs finanču stāvoklis labs, jo saņemts ievērojams testamentārs noguldījums. Taču ar ienākumiem no biedru maksām nevar izdzīvot, tāpēc biedru skaits jāpalielina. Saņemtie testamentārie līdzekļi ieguldīti uz īsu termiņu, lai ienākumi būtu iespējami lieli un risks mazāks.

Sporta nozares vadītājs Visvars Ģīga ziņoja, ka darba grupas sēdēs piedalījās 18 personas. ALAs meistarsacīkstēs šīgada maijā Klīvlāndē būs 18 vienības, trīs no Kanadas. No 10. līdz 24. jūnijam ASV sportisti piedalīsies sacensībās Jelgavā, Tukumā, Valmierā. Visi sporta vienību dalībnieki ir ALAs biedri. Sporta nozarei ir laba sadarbība ar Gaŗezeru, ieteikums – iesaistīt latviešus no pilsētām, kuŗas agrāk valdīja rosība, bet tagad apsikusi. V. Ģīga vēl pastāstīja, ka atbalstīs Sporta mūzejs Rīgā, kur sagatavo izstādes par sportu, ko apmeklē Latvijas skolēni. Vasarā būs ceļojošā izstāde, vispirms Jelgavā.

Izglītības nozares darba grupas sēdes vadītāja Anita Bataraga atzinīgi novērtēja skolotāju konferenci Sanfrancisko, kuŗā piedalījās 10 skolu pārstāvji, piebilstot, ka vietējām draudzēm un organizācijām ieteicams atbalstīt divus pārstāvjus no katras skolas. Ieteikumi: izveidot darbalapu bazi tīmeklī, kā arī e-pasta adresu tīklu, lai vieglāk sazināties. Mācību plāni tiek mainīti, skolotāji aicināti dalīties pieredzē par lietoto iedarbīgāko mācību vielu. A. Bataraga pateicās ALAi par

„Sveika, Latvija!” ceļojumu atbalstu, kas vienai personai maksā \$3000, ALA no šīs summas sedz trešo daļu.

Spriests arī par grāmatas „Vecmāmiņ, kas ir trimda?” atkārtotu iespēšanu, meklētas iespējas grāmatu izdot ASV, bet nav izdevies atrast nevienu apgādu, kas būtu ieinteresēts, iespējams, ka grāmatu varēs izdot Latvijā.

Vilnis Baumanis sastādījis grāmatu ar jautājumiem, kā veidot sarunu ar bērniem, kas veicina valodu, sekmē dialogu.

Kultūras nozares darba grupā piedalījās 31 persona. Iveta Felzenberga ziņoja, ka galvenais rosināt jauniesu iniciatīvu, viņus aicinās ieteikt jaunus projektus, ko īstenot latviešu biedrībās. Arī turpmāk rīkos meistarklases jauniem vadītājiem.

ALAs 2011. gada budžetu ALAs kongresa delegāti pieņēma vienbalsīgi: ienākumi \$939 552; izdevumi – \$1 129 700.

Ar aklamāciju ievēlēja ALAs valdes locekļus Juri Mežinski, Anitu Bataragu, Vairu Rozentāli, Tairu Zoldneri, Jāni Kukaini, Andri Ramānu, Ivetu Felzenbergu, Ēriku Krūmiņu, Visvari Ģīgu.

Revīzijas komisijā – Valdi Kārkli, Marci Jansonu, Robertu Švernu.

Par ALAs Kultūras fonda vadītāju ievēlēja Sarmu Muižnieci Liepiņu, Latviešu institūta vadītāju – Arvīdu Bļodnieku.

ALAs 60. kongresa ballē pēc vakariņām delegātus iepriecināja Čikāgas vīru koris ir īsu koncertu. Korī dzied arī vairāki vīri no Milvokiem, kuŗi cītīgi mēro ceļu uz katru mēģinājumi. Programmas pieteicējs Uģis Sprūdžs stāstīja, ka koristi izvēlas dziesmas par tematiem, kas interesē vīrus, un viņi dedzīgi dziedāja par dzimteni, protams, arī par meitenēm un kumeliņu, klavierpavadījumu spēlēja Ernests Brusubārdis III. Koristu visiemīlo-

tākais komponists esot Valters Kaminskis, ar ko izdevies Rīgā tikties. Pēc klausītāju pieprasījuma koris atkārtoja Tālivalža Bērziņa „Kaŗavīru dziesmu pūriju”, koncerta beigās skanēja Raimonda Paula „Kurzemē”. Šī dziesma lika iedomāties, ka jāpagaida tikai mazliet vairāk par gadu, un XIII Dziesmu svētkos Milvokos jutisimies, it kā patiešām atrastos Kurzemē.

Kongresa pēdējā dienā, 15. maija rītā, svētbrīdi atkal vadīja prāveste Lauma Zušēviča, atgādinot, ka bieži nepamatoti žēlojamies par sīkumiem, bet aizmirstam, ka neskaitāmiem cilvēkiem pasaulē ir daudz grūtāk. „Vai amatus uzņemamies tikai tad, kad nav neviens cits?” viņa rētoriski jautāja un uzsvēra, ka galvenais ir domāt par savu valsti, sargāt mūsu mantojumus, kas ir dārgs un vienmēr apdraudēts.

Kongresa beigās Pagaidu nominācijas komisijas locekļi Pēteris Blumbergs, Francis Bauers, Andrejs Lazda un Jānis Kukainis likās apņēmības pilni visās pavalstīs meklēt jaunus, enerģiskus, idejām bagātus, dabaspējīgus darbiniekus nākamai valdei.

ALAs 1. kongresa delegāts Arturs Neparts, ar ko izdevās sazināties pa tālruni, uz jautājumu, vai 115 kongresa dalībnieki 1951. gadā domāja, cik ilgi ALA darbosies un kādreiz būs arī 60. kongress, atbildēja, ka toreiz bija liela cerība drīzai Latvijas neatkarības atgūšanai.

Tagad varam sev jautāt – vai notiks ALAs 100. kongress? Droši vien to, tāpat kā 1. kongresu rīkos Vašingtonā, DC. Bet varbūt tad vairs neviens nekur nebrauks, katrs delegāts sēdēs savās mājās pie liela ekrāna, visiem visi būs redzami, varēs sarunāties, izmantojot uzlabotu Skype vai kādu citu jaunizgudrotu ierīci.

ALAs 2. kongresa delegāts Dainis Rudzītis pastāstīja, ka 1950. gada 15. aprīlī piedalījies Amerikas latviešu apvienības sagatavošanas sapulcē, kur uzrakstīja statūtus un nodibināja komisiju, kas tos nodeva apstiprināšanai 1. kongresā. Viņš ir pārliecināts, ka arī angļu valodā var spriest par ALAs darbu un nākotni. Taču nebūsim pesimisti, cerēsim, ka jaunieši, kuŗi pēc nieka četrdesmit gadiem būs sasnieguši brieduma gadus, latviešu valodu nebūs aizmirsuši.

ALA 1986. gadā izdeva bij. ALAs ģenerālsēdētāja Bruno Albata un bij. ALAs valdes priekšsēdētāja Visvalža V. Klīves 245 lappušu grāmatu „Amerikas latviešu apvienība 1951-1986”. Savukārt apgāds „Elpa” Rīgā 2001. gadā izdeva ALAs bij. ģenerālsēdētāres Anitas Tēraudas un bij. „Amerikas Balsis” latviešu raidījumu vadītājas Irēnes Karules grāmatu „Amerikas latviešu apvienība 1986-2000”. Kopš 2000. gada ALA ir darījusi daudz, un jādomā, abām grāmatām būs turpinājums.

Nav zināms, kur notiks 61. kongress, neviens pieteikuma vēl nav. Tātad līdz laikam, kad sāksies virtuālie kongresi, daudz pilsētu latviešu organizāciju vadītāji var uzņemties goda pilno uzdevumu un aicināt viesos ALAs nākamā kongresu delegātus.

Am



Foto: Emīls Elstiņš

ALAs 60. kongresa delegātu darba telpa viesnīcā Radisson Milwaukee West



Foto: Emīls Elstiņš

ALAs 60. kongresa delegāti balso par rezolūcijām

ALAs 60. kongresa rezolūcijas

ALAs delegāti 60. kongresā Milvokos 15. maijā pieņēma 18 rezolūcijas, no tām četras pateicības rezolūcijas: 1. kongresa Rīcības komitejai, īpaši tās priekšsēdim Ērikam Krūmiņam un viņa palīgiem par labi noorganizētu kongresu; 2. Aivai Ieviņai, Aivaram Osvaldam un Kaijai Dankerei par labo un apzinīgo darbu iepriekšējā ALAs valdē; 3. Latvijas Republikas Tieslietu ministram Aigaram Štokenbergam un vēstniekam Andrejam Pildegovičam par piedalīšanos ALAs kongresā un viņu atzinīgo vērtējumu par ALAs darbību; 3. kongresa viesiem Mārai Zālītei, Vilim Vitolam un Ilmāram Mežam par piedalīšanos ALAs jubilejas kongresā un informāciju; 4. līdzšinējai ALAs valdei, Kultūras fonda un Latviešu Institūta vadītājiem, Revīzijas komisijai, biroja darbiniekiem – Raitam Eglītim, Anitai Jubertei, Dacei Eglītei un Solveigai Švalbei, kā arī visiem brīvprātīgajiem ALAs darbiniekiem par teicamo darbu.

ALAs Informācijas nozares darba grupas iesniegtās rezolūcijas:

1. ALAs 60. kongresa delegāti atbalsta Latvijas Republikas 10. Saeimas plānus izdarīt grozījumus Latvijas Republikas Pilsotības likumā, pieļaujot dubult-

pavalstniecību ārvalstīs dzīvojošajiem latviešiem un aicina Saeimu tos rūpīgi izvērtēt un pieņemt labāko likuma variantu Latvijas valsts un tautas nākotnei.

2. Uzskatot Valdi Zatlēru par labāko garantu Latvijas Valsts stabilitātei un ievērojot viņa ieguldījumu Latvijas valdības darbā pēckrīzes laikā, ALAs 60. kongresa delegāti vienprātīgi atbalsta Valža Zatlēra atkārtotu ievēlšanu Latvijas Valsts prezidenta amatā.

3. ALAs 60. kongresa delegāti mudina ALAs Informācijas nozari turpināt sadarbību ar Latvijas Republikas vēstniecību Vašingtonā, istenojot pārvietojamās pasu darbstacijas, dubultpavalstniecības un citus iesāktos projektus.

4. ALAs 60. kongresa delegāti atbalsta Latvijas Nacionālās apvienības ierosinājumu rīkot referendumu par valsts financētās izglītības sistēmas pāreju uz izglītību tikai latviešu valodā pakāpeniski piecu gadu laikā.

5. ALAs 60. kongresa delegāti atbalsta projektu apzināt ASV universitāšu mācībspēkus, kuŗi būtu ar mieru palīdzēt veikt Latvijas augstākās izglītības sistēmas reformas.

6. ALAs 60. kongresa delegāti atbalsta Latvijas valdības centienus veicināt tiesiskumu Latvijā,

prasot lielāku atbildību no tiesnešu, tiesu darbinieku un citu juridisko profesiju pārstāvjiem ar mērķi panākt, ka Latvijā valda likuma, nevis naudas vara.

7. ALAs 60. kongresa delegāti atbalsta Latvijas Vēlēšanu reformas biedrību, lai tā turpinātu darbu, veicot valsts vēlēšanu likumu reformas ar mērķi stiprināt demokrātiju Latvijā.

8. ALAs 60. kongresa delegāti, pieminot vēsturisko ASV amatpersonu nostāju, ka Latvijas Republikas nelegāli iekļauta PSRS un 50 gadu garumā bija okupēta, aicina Latvijas Republikas valdību un Rīgas domi pienācīgi un publiski godināt Samnera Velsa (*Sumner Welles*) piemiņu Latvijā.

9. ALAs 60. kongresa delegāti aicina ALAs Informācijas nozari sadarbībā ar PBLA un Latvijas Republikas Ārlietu ministriju turpināt izveidot Latvijas valdības stratēģisko plānu sadarbībai ar latviešiem ārzemēs.

ALAs Biedru nozares darba grupas iesniegtās rezolūcijas:

1. ALAs 60. jubilejas kongresa delegāti, apzinoties biedru skaita nozīmi organizācijas pastāvēšanai nākotnē, aicina izveidot Biedru nozares sakarnieku tiklu latviešu kopienās, iesaistot tajā ALAs kongresa delegātus, vēlē-

šanu iecirkņu locekļus un vietējo organizāciju vadītāju ieteiktus pārstāvjus ar mērķi panākt biedru skaita pieaugumu katrā latviešu centrā.

2. ALAs 60. jubilejas kongresa delegāti aicina katru ALAs kongresa delegātu līdz nākamam kongresam piesaistīt vismaz divus jaunus ALAs biedrus.

„Sadarbība ar Latviju” darba grupas rezolūcijas:

1. ALAs 60. kongresa delegāti iesaka „Sadarbība ar Latviju” nozarei iespējamo līdzekļu robežās turpināt trīs „Drošā tilta” palīdzības programmas Latvijai latviešu daudzbērnu ģimenēm, bērniem ar īpašām vajadzībām un augstskolu studentiem, bāreņiem un studentiem no daudzbērnu ģimenēm. Turpināt bezmaksas izglītojošos seminārus Latvijas lauksaimniekiem un arī bezmaksas individuālās konsultācijas atsevišķās lauku saimniecībās.

2. ALAs 60. kongresa delegāti aicina Latvijas Republikas valdību, Saeimu un pašvaldības ierosināt un apstiprināt likumdošanas maiņas, kas veicinātu Latvijas jauno ģimeņu veidošanu un atbalstu.

ALAs Izglītības darba grupas rezolūciju:

ALAs 60. kongresa delegāti ie-

rosina Izglītības nozarei izveidot mācību darbalapu krātuvi un ievietot to ALAs mājaslapā.

ALAs 60. kongresa delegāti lūdz ALAs valdi izskatīt „Sveika, Latvija!” un „Heritage Latvia” programmu nākotnes budžetu un piedalīšanās priekšnoteikumus.

J. Dimanta, Z. Rīdera un I. Rupnera iesniegtu rezolūciju:

ALAs 60. kongresa delegāti apsveic un atbalsta centienus uzlabot Latvijā demografiju un pateicas par Latvijas Republikas Saeimas demografijas apakškomisijas un padomes darbu.

Sporta nozares darba grupas rezolūcija

ALAs 60. kongress aicina valdi un visu sabiedrību atbalstīt ASV latviešu sieviešu un vīriešu volejbola un vīriešu basketbola vienības piedalīšanos sacensībās Latvijā ik pa trim gadiem, sākot ar 2014. gadu.

ALAs 60. kongresa delegātu ieteikumi:

1. latviešu centriem finansiāli atbalstīt vismaz vienu savas skolas skolotāja piedalīšanos ikgadējā ALAs skolotāju seminārā;

2. ALAs biedru organizācijām finansiāli atbalstīt ēdamzāles projektu Ņujorkas latviešu draudzes īpašumā Katskiļos.

Grandrapidu latviskā mantojuma federālā kredītsabiedrība

Grandrapidos, Mičiganas pavalstī, 1963. gadā sāka darboties *Latviešu kredītsabiedrība (Latvian Credit Union)* ar mazu naudas summu un nedaudz biedriem. Gadu gaitā lēnām, bet noteikti biedru skaits pieauga, līdzekļi vairojās, pēc 48 gadiem sasniedzot, \$5,5 miljonu bilanci. Tagad kredītsabiedrībā ir 740 biedru. Galvenais birojs palika tais pašās Grandrapidu latviešu biedrības namā.

Ilggadējais kredītsabiedrības prezidents Jūlijs Riekstiņš mira traģiskā nāve 1998. gadā, un valdes locekļi lūdza sekretāru Ivaru Petrovski uzņemties kredītsabiedrības vadību. Kredītsabiedrība 2007. gadā apvienojās ar Sv. Pāvila draudzes kredītsabiedrību Detroitā, un kļuva par federālās sistēmas finansiālu pasākumu ar nosaukumu Lat-

viskā mantojuma federālā kredītsabiedrība (*Latvian Heritage Federal Credit Union*). Federālā kredītsabiedrībai ir iespējams darboties ārpus Mičiganas pavalsts robežām un apkalpot biedrus, kuŗi pārcēlušies dzīvot citās pavalstīs, kā arī, izmantojot latviešu organizāciju pajumti, uzņemt jaunus biedrus, kuŗi dzīvo ASV. Sabiedrība turpinājusi augt un zelt, un par to jāpateicas latviešiem un latviešu izcelsmes biedriem un organizācijām visās ASV.

Š. g. marta beigās notika gadskārtējā biedru pilnsapulce, kuŗā piedalījās vairāk nekā 50 biedru. Vispirms biedri un ciemiņi tika pacienāti ar latvisku launagu un atspirdzinājumiem. Kredītsabiedrības biedre Daina Greneberga bija sagādājusi bagātīgu mielastu, netrūka arī saldā ēdie-

na. Pēc mielasta kredītsabiedrības prezidents I. Petrovskis atklāja gada pilnsapulci, vispirms pieminot mūžībā aizgājušos biedrus.

I. Petrovskis nolasīja īsu pārskatu par kredītsabiedrības darbu, un pilnsapulces dalībnieki aplaudēja, uzzinot, ka kredītsabiedrības biedriem par noguldījumiem maksā 1,75%, daudz vairāk nekā maksā bankas un citas finansiālas iestādes. Ciema Latvija pārstāvis A. Rozentāls jautāja, vai būtu iespējams atvērt nodaļu ciemā, sagādājot ērtības ciema ļaudīm un vasarniekiem, kuŗi apmeklē Gaŗezeru. Viņa ieteikumu nolēma izvērtēt. Pilnsapulces dalībnieki aplaudējot pateicās kredītsabiedrības vadībai, visām komitejām un darbiniekiem par paveikto.

Uģis Šubiņš



Grandrapidu latviskā mantojuma federālās kredītsabiedrības sapulces dalībnieki un kredītsabiedrības valdes locekļi. Sēž (no kreisās): Viktorija Krieva, Ivars Petrovskis, Marija Visocka, stāv: Uģis Šubiņš, Andris Revalds, Elita Vuda (Wood), Jānis Poņemeckis, Irēne Geislere, Ēriks Bole, Ilze Sevruka, Jānis Jansons, Jānis Rikāns

Izlaidums Milvoku Oskara Kalpaka latviešu skolā



Milvoku Oskara Kalpaka latviešu skolas koris



Milvoku Oskara Kalpaka latviešu skolas izlaidums bija 7. maijā; absolventi (no kreisās): Mārtiņš Petrovskis, Evija Pružinska, Marks Abuls

Lieldienu prieki Priedainē

*Ai zaķīti, garausīti,
Kā es tevi sen gaidīju,
Ar raibām oliņām,
Ar kadiķu ziediņiem.*

Ņudzersijas latviešu īpašumā Priedainē 23. aprīlī visu pēcpusdienu skanēja bērnu čalas un smieklī, līdz pat krēslai nenorima rosišanās gan telpās, gan pagalmā. No Ņudzersijas, Pensilvānijas un Ņujorkas pavalsts, bet visvairāk no Bruklīnas bija atbraukušas jaunās latviešu ģimenes, lai pa-

darbs veiktos bez aizķeršanās.

Aina Ozola un Ilona Studente ierādīja bērniem, kā olas jāapliek ar dabā atrodamajām izejvielām, kā jāietin sīpolmizās, jānosien un – karstā ūdenī iekšā. Rita Vilciņa no Filadelfijas mācīja latviešu ornamentu rakstu zīmes un kā tās uzzīmēt uz olām. Katrs varēja saņemt burtnīcu ar latviešu tautas ticējumiem, miklām, atjautības uzdevumiem par Lieldienām. Bērni zīmējumos pali-



Mazā Sofija Dillona rūpīgi ietin olu sīpolu mizās, kā ierādīja Ilona Studente (no kreisās) un Aina Ozola

priecātos par saules gaismas un dabas atmodas svētkiem, kas sākas Lieldienās.

Lieldienu bērnu svētkus rīkot ierosināja Ingrida Valdmāne, un Sarmīte Leja Grigaliniča uzņēmās tos īstenot. Viņai daudz palīdzēja Terēze Apsīte, Jolanta Mockus, Kristīne Marenkova un pati Ingrida Valdmāne. No Denvilas bija atbraukusi Aina Ozola, kam ir zināšanas un liela pieredze olu krāsošanā. Viņa kopā ar Sarmīti Leju bija savākušas sīpolu mizas, lapīņas, ziediņus, mētras, skuju, mežģiņotus papīriņus un sagatavojušas lielus katlus, lai

dzēja zaķim sameklēt olas un atrast ceļu uz mājām, pilei atrast pilēnus, olu grāmatīnā izkrāsot attēlus utt. Vislielāko prieku bērniem sagādāja olu meklēšana plašajā Priedaines teritorijā. Vienīgi mazais Matīss Pantelis, kam ir tikai pusotrs gadiņš, neatlaidīgi stūma ritenīti dziļāk priežu mežā. Aizrautīga bija olu ripināšana un šūpošanās mazajās šūpolēs bērnu rotālaukumā un lielajās, kuņas uztaisīja Jānis Grigaliničs. Pāri priedes zaram bija pārmestas stipras virves un tajās nostiprināts gaŗš dēlis. Jānis izšūpoja Janu Teteri, kam viena



Lieldienu svētku dalībnieki



Jolanta Mockus ar dēlu Markusu izmēģina, kam stiprāka ola

kāja bija iešinota, un pierādīja, ka šūpoles ir izturīgas un drošas. Lieldienās jāšūpojas, tad visu gadu nenāks miegs un vasarā neuzmaksies odi. Visi, kuŗi šūpojās, varēs pārliecināties, vai šis ticējums patiess. Sākotnēji smidzināja, kas varbūt atsvēra ticējumu, ka ritasmā jāmazgājas upē, tad būs skaists un vesels.

Lielākie bērni, nebistoties no sīkā lietūs, sacentās ātrumā un veiklībā orientēšanās sacīkstēs. Kustības svaigajā gaisā veicināja ēstgribu, un bļodas ar Sarmītes Grigaliničas vārīto frikadeļu viru ātri tukšojās.

Pēc pusdienām notika mantu izloze, pie Terēzes Apsītes galda varēja nopirkt rupjmaizi, kļiņģe-

ŗus un pīrādziņus. Bērni pulcējās, lai fotografētos pie lielajām olām, kuŗas Jānis Grigaliničs bija izzāģējis no finiera un Ilona Studente skaisti izkrāsojusi. Pievakarē lietūs mākoņi bija izklīduši, un iekšā vairs neviens nebija noturams.

Priedainē ne mirkli nebija gaŗlaicīgi, jo par visu bija padomāts. Bērni daudz uzzināja un iemācījās. Lidzātvestie skolas biedri un draugi vai radi, kuŗu senču saknes nav Latvijā, ar lielu interesi rosījās lidzi. Atvadoties kāda melnsprogaina puisīša māte teica: „Jāmācās Latvijā!” domājot latviešu valodu.

Liels paldies visiem, kuŗi daudz darija, lai gatavošanās Lieldienām izdotos. Bērni bija sajūsmināti. Priedainē šādi bērnu svētki notika pirmo reizi un, ja kaut kas neizdevās tik labi kā iecerēts, tad, kā tautā saka – „pirmie kuŗēni jāslīcina”. Latvijā zied zilās vizbulītes, baltos spaiņos pil bērzu sula, un laucinieku bērni skrien to nodzerties tieši pie koka. Varbūt bērzi raud arī par svešās zemes izkaisītajiem latvju bērniem?

Laima Dzene

Pavasara daudzinašana

Grandrapīdu latviešu biedrības pavasara sarīkojums notika 15. maijā. Rūta Puriņa pieminēja senlatviešu ticējumu, ka saules zirgu braucējs Ūsiņš mums 9. maijā atved vasaru. To apliecina tautasdziesma:

Pa kalniņu Ūsiņš jāja ar akmeņa kumeliņu,

Tas atveda kokiem lapas, zemei zaļu ābolīņu.

Ūsiņš atnes cilvēkiem zemes spēku, auglību un saules siltumu. Ūsiņš rūpējoties arī par cilvēku zirgiem, jo vasarā viņš tos barojot, ganot, jānot pieguļā, audzējot. *Laudim lieli brīnumiņi Par Ūsiņa kumeliņiem;*

Pieci zirgi, divas ķēves,

Septiņsimt kumeliņu.

Mūsu Ūsiņa tēlam tāli radi esot āriešu pirmtautu seno indiešu dievības. Viņi savu saules vedēju saukuši Ūša. Rūta Puriņa pastāstīja, ka mūsu valoda ir viena no senākajām, tāpat arī mūsu tauta ir viena no senākajām. Mūsu senči kādreiz dzīvojuši Baltistānā pie Himalaju kalniem. Kādā amerikāņu vēstures grāmatā rakstīts, ka ap 6000. gadu pirms Kristus latvieši sākuši apdzīvot Baltijas jūras austrumu



Grandrapīdu latviešu biedrības pavasara sarīkojuma programmas dalībnieki 15. maijā, no kreisās: Nellija Barkana-Cucaka, Vija Bovles, Rūta Puriņa, Daina Grenenberga, Līga Gonzalesa, Pauline Zadvinska, Lidija Tarbuna; nav Jāņa Rikāna

krastu. Baltistānā un Indijā vēl tagad lietojot dažus latviešu valodai radniecīgus vārdus.

Priekšnesumi bija veltīti mūsu zilo ezeru zemei – Latgalei. Lidija Tarbuna deklamēja Ilzes Savickas dzejoli „Latgalietī!”, Pauline Zadvinska – Aleksandra Pelēca „Gaismas zeme”. Jānis Rikāns nodziedāja „Tōļi dzeivoj muna meilō”, klavierpavadījumu spēlējot Vijai Bovles. Tā kā šogad dzejniekm Aleksandam Čakam ir 110. dzimšanas dienas atcere, Vija Bovle, Nellija Cucaka un

Jānis Rikāns nodziedāja „Miglā asaro logs” un „Liepas satumst” ar A. Čaka vārdiem. Latvijā izdota A. Čakam veltīta sudraba vienlata monēta ar uzrakstu: „Miglā asaro logs”. Trio piedevās nodziedāja

Raimonda Paula „Mežābele”. Varam priecāties partalantīgajiem dziedātājiem, kuŗu jaukās balsis un Vijas Bovles klavier spēle sildīja klausītāju sirdis tāpat kā vasarā Ūsiņa atvestā saule.

Ar interesi noklausījāmies Dainas Grenenbergas stāstījumu par piedzīvoto Latvijā un biedrības priekšnieces Līgas Gonzalesas uzrunu. Viņa pateicās priekšnesumu dalībniekiem, pastāstīja par nākamiem biedrības, draudzības un pensionāru sarīkojumiem un aicināja nodziedāt „Koši, koši, jauki, jauki, ka Dievs deva vasariņu”.

Puķes saņēma gan dziedātāji, gan kultūras daļas vadītāja Rūta Puriņa, gan biedrības priekšniece Līga Gonzalesa. Dāmu pulciņš Lidijas Tarbunas vadībā cienāja ar siltām pusdienām.

Julija Rumberga

Iesvētības Skenektedijā, Ņujorkas pavalstī



Skenektedijas latviešu ev. luterāņu baznīcā 15. maijā prāvests Oļģerts Sniedze iesvētīja Māru Kori, Dr. Miķeļa Kores un Vitas Kores meitu

“No saknītes lazda zied sarkaniem ziedīniem...”

Ģimenes dienas sarīkojums un latviešu skolas izlaidums Klīvlāndē

Šā gada 8. maijā Klīvlāndes Apvienotās draudzes namā Klīvlāndes latviešu skola svinēja Ģimenes dienu, apvienojot to ar skolas izlaidumu. No mūsmājām izbraucām agri no rīta, jo bija jāsteidzas laicīgi ierasties, lai draudzes locekļiem un skolas pārstāvjiem klātu kafijas galdu. Iepriekšējās dienas drudzainā gatavošanās šim nopietnajam saimnieces uzdevumam jau bija aizmirsta, mašīnai ripojot uz ziemeļiem. Smalkmaizītes gatavas, iesaiņotas. Cūkas cepetis un kūciņas ir. Tautas tēpi ir. Viss kārtībā. Automobilī vēl „eksaminēju” savu meitiņu, liekot viņai dziedāt un skaitīt uzdotos pantņus. Bērni iemīga, un tad lāvos sarunām ar mammu, baidot skaisto laiku, ainavu un dabas izsmalcināto pavasara paleti. Ierodoties Klīvlāndē, namā viss jau zūmēja kā bišu stropā. Bērni aizskrēja uz mēģinājumu, bet abas ar otru saimnieci Andu Cook līdz dievkalpojuma sākumam apkalpojām kafijas galdu, tērzējām un skatījāmies pulksteņi.

Dievkalpojums sākās, šā gada absolventiem Larisai Kalinowski, Akselam Grantam un Samuelam Kubuliņam ienesot Latvijas karogu. Kā pavasara puķes skolēni savos krāšņajos latviešu tautstēpos izdaiļoja svētnīcu. Absolventi lasīja dievvārdus un skolēni nodziedāja jauko, pacilājošo dziesmu „Gaišais rīts”. Gribas no sirds pateikties mācītājai Sarmai Eglītei, kuŗa neaizmirsā pieminēt citas paaudzes jauniešus – tos jaunekļus, kuŗi ziedoja savas dzīvības t.s. Kurzemes katlā, ar neprātīgu spēku un pārliecību, bet zūdošām izredzēm, cīnoties pret krievu armijas pārspēku. Arnolda Lūša brīnišķīgie vārdi, ko tiktikko varēju nodziedāt, jo kaklā bija iesprūdis sāpīgs kamols, izteikuši visu tā laika traģēdiju, atceroties tos, kam bija lemts ziedot savas dzīvības Latvijas vārdā. „Bez krāšņiem vainagiem un ziediem Tos brāļus šodien pieminam, Kas spītēt spēja nāves biediem, Bij’ paši ziedi vainagam, Kas nevētis līdz tauta dzīvos Un savu tēvu zemi mīļos.” Kaut mūsu skolu jauniešiem rastos dziļāka interese par Latvijas bezgala fascinējošo un sarežģīto vēsturi!

Dievkalpojumam izskanot, ļaudis devās uz nama plašo sarīkojuma zāli, kur sēdās pie pavasarīgās krāsās klātajiem

galdiem. Klātesošos uzrunāja viena no skolas pārzinēm Inga Reineka (otra ir Nora Renerte): „Ģimene... Kas ir ģimene? Tiesa, ģimenē ir tēvs, māte un bērni... (bet) plašā ģimene ir vecvecāki, tantes, onkuļi, māsīcas un brālēni. Draugus, skolas biedrus un draudzes locekļus var pieskaitīt kā plašāko ģimeni. Ģimenes locekļu laba izturēšanās citam pret citu un mīlestība ir pamats labai un pilnīgai dzīvei.” Tad savas jaukās uzrunas teica absolventi. Aksels Grants un Samuels Kubuliņš turpinās savu latvisko izglītību Ģarēzera vasaras vidusskolā. Puiši arī plāno piedalīties populārāajā šā gada braucienā “Sveika, Latvija!” jūnijā.

“Celties gandrīz katru svētdienu sešos no rīta nebija viegli, un brauciens izlikās garš, tomēr varēju pavadīt dienu ar draugiem un ar smaidu,” savu runu nobeidza Aksels Grants, viens no “tālbraucējiem” no Kolumbusas apkārtnes. Ceļš uz Klīvlāndi – divarpus stundas. Larisa Kalinowski ar prieku atcerējās rokdarbus, Liedienu olu krāsošanu, radošos Ziemassvētku uzvedumus, latvisko ēdienu gatavošanas pamācības (kad bija jāsaņemas, lai nogaršotu ceptas aknas un galertu), skolas svētrītus un mācītājas pirkstu lelles, ar kuŗām viņa papildināja savas sarunas ar bērniem, tautas deju apmācības un visas mīļās un pacietīgās skolotājas, kas iedrošināja viņu un mudināja apzināties savu latviešu izcelsmi.

Samuels Kubuliņš savā uzrunā īpaši pateicās savai māmiņai Kristīnei, kuŗa, nelatvietē būdama, vienmēr atbalstījusi viņu un māsas Karīnas latvisko audzināšanu. Mājās tēvs ar Kristīnes stingru atbalstu ar bērniem konsekventi runājis latviski. Samuels uzsvēra: “Būt latvietim nenozīmē tikai runāt, lasīt un

rakstīt latviski, bet arī apzināties, no kuŗienes nāk mani vecvecāki un zināt par manu tautu.” Samuels arī pavisam nopietni un pareizi pateica, lai gan mācības ir reizēm grūtas un aizņem laiku, “būs vērts, jo es zināšu daudz vairāk nekā šodien.” Prieks par šādu nopietnu atziņu!

Absolventi ar Larisas Grantas līdzdalību nodejoja tautas deju. Absolventus apsveica vairāki klātesošie: DV organizācijas vārdā Ēriks Reineks; Klīvlāndes latviešu kredītsabiedrības pārstāve Inta Kosen; Klīvlāndes latviešu draudzes priekšsēdis Egils Apelis; un bijusī skolas direktore Māra Kaugura, viņa, par spīti neseni iegūtajai traumai, bija veikusi tālo ceļu, lai būtu klāt saviem bijušajiem skolēniem, draugiem un kollegām.

Pirmsskolu šogad negaidīti izauga līdz desmit bērniem, un nākamajā skolas gadā klase būs jāsadala pēc vecumiem. Klasītei pavasarī pievienojās no Latvijas atbraukušie brašule Emīlija un delveris Reinis Ragainis, par ko skola ļoti priecājas! Skolas “sīkie” nodziedāja klasisko tautas dziesmu “Saulīt’ silta, māmiņ’ jauka,” un mazās meitenītes – Emīlija Ragaine un Marija Bērziņa drošās balsis noskaitīja “Ar to tēva cepurīti.”

Vairāki skolas bērni šogad piedalījās arī ALAs rīkotajā lasīšanas sacensībā un saņēma t.s. Rumaka dolarus, ko skola papildināja ar īstām naudas veltēm. Tas noteikti cēla bērnu pašapziņu! Skolēni uzdejoja divas dejas, noslēdzot gaišo Ģimenes dienas svinēšanu. Bija laiks stāties pie bagātīgi klātā cienasta galda, ko bija sarūpējušas Klīvlāndes latviešu skolas ģimenes galveno saimnieku Vilņa un Kristīnes Kubuliņu vadībā. Lai visiem silta, gaiša vasariņa un uz redzēšanas rudenī!

Rīta Laima Bērziņa



ALAs Rumaka lasīšanas akcijas balvu saņēmēji (stāv): Andrejs Albertiņš; Krista Albertiņa; Tālvāldis Bērziņš; Aksels Grants; Linda Kānepe; Tija Kubuliņa; Brigita Osīte; Kārļa Osīte; Matiss Reineks; Ēlisa Renerta; Markus Reineks; Daina Renerta



Pamatskolas absolventi Aksels Grants, Larisa Kalinowski un Samuels Kubuliņš nes karogu gājienā uz baznīcu



Skolas koris dzied dziesmu “Gaišais rīts baznīcā”



Skolas absolventi ar Larisas Grantas līdzdalību deju savu īpašo uzveduma deju



Skolas absolventi Larisa Kalinowski, Aksels Grants un Samuels Kubuliņš pie karoga sarīkojuma laikā

Fotogrāfs: Ēriks Reineks

LATVIEŠI KANADĀ

LNAK IZGLĪTĪBAS UN KULTŪRAS FONDAM JAUNA VALDE

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā (LNAK) 20. padomes 3. sesijas laikā š. g. 3. aprīlī LNAK Izglītības un Kultūras fondam tika ievēlēta jauna valde. Jaunā valde uz pirmo darba sēdi sanāca 12. maijā un, cita starpā, sadalīja amatus turpmākajam darbības gadam. Valdes priekšsēža pienākumus arī turpmāk veiks Tālvāldis Kronbergs. Pārējie valdes locekļi: priekšsēža 1. vietniece – Inta Purva, priekšsēža 2. viet-

nieks – Valdis Vagners, kasieris – Aleksandrs Budrēvics. Pēc astoņu gadu kalpošanas sekretāra amatā, uz šo posteni vairs nekandidēja Vilis Mileiko. Jaunās valdes sekretāra pienākumus uzņēms Vilis Miklasēvičs, Vilim Mileiko paliekot par sekretāra vietnieku. Ziedojumu vākšanas komiteju vadīs Valdis Vagners ar palīdzību Korneliju Zariņu. Stipendiju pieprasījumu vērtēšanas komitejai izraudzīja Intu Purvu,

Varimantu Plūdoni un Jolantu Lindi.

Visi finansiālā atbalsta pieprasījumi Izglītības un Kultūras fondam adresējami LNAK birojā: 4 Credit Union Drive, Toronto, ON., M4A 2N8. Fakss: 416 – 755 – 1244. E – pasts: lnak@lnak.org

Fonds inkorporēts pirms 29 gadiem, 1982. gada 31. maijā.

Vilis Mileiko,
MD



LNAK I & K fonda jaunaa valde

Jubilejas sveiceni Paulim Dzintaram

Pirmā skola tagadējā Madonas pilsētas teritorijā darbu uzsāka 1870. gada rudenī toreizējā pagastmājā. Gadu gaitā ir mainījusies skolu sistēma, atrašanās vietas. Plašāk pazīstama ir 1908. gadā dibinātā vidusskola (progimnazija, vēlāk ģimnazija), kas pirmajā gadā vēl neatradās tagadējā pilsētas teritorijā. Šīs skolas vēsturiskā mantiniece bija arī 1930. gadu Madonas ģimnazija, ko 1939. gadā absolvēja Paulis Dzintars. Godinot savus vecākus, kas ilgu laiku bija Madonas ģimnazijas skolotāji, Paulis Dzintars, kuŗš dzīvo Dienviddakotas pavalstī, ASV, nodibināja Bertas un Feliksa Dzintaru stipendiju fondu.

Atjaunotajā Latvijas Republikā, mainoties skolu sistēmai, jau 15 gadus ir Valsts ģimnazijas. 2003. gadā tika nodibināta Madonas

Valsts ģimnazija, un kopš 2004. gada Bertas un Feliksa Dzintaru stipendiju fonda stipendijas saņem tās absolventi (pirms tam – Madonas pilsētas ģimnazijas absolventi). Stipendiju piešķir pēc stipendijas padomes lēmuma Madonas Valsts ģimnazijas absolventam, kas vēlas turpināt izglītību augstākā mācību iestādē. Fonda stipendiāti ir Ilze Uiska (2004), Anda Pomere (2005), Elīna Šmite (2006), Edgars Kaplers, Reinis Labzars (2007), Kristīne Čačka, Artūrs Gruduls (2008), Iveta Plociņa, Inguna Žerbiņa (2009), Linda Stabiņa un Valda Kjakste (2010). Kuŗš būs šīgada fonda stipendiāts, uzzināsim Madonas Valsts ģimnazijas 12. klases izlaidumā 18. jūnijā.

Paulis Dzintars dzimis Madonā, un katru ritu, izejot no mājas,

ģimnazijas ēka kalna galā bija pirmā, kas viņu sveicināja. Atceroties savus ģimnazijas gadus, viņš ir rakstījis: „Nebiju neko sajūsmināts, ka biju skolotāju dēls, kam jābūt visur par paraugu. Likās, ja kādas nerātnības tika plānotas, tad bieži netiku informēts, lai varbūt neteiktu vecākiem. Tā nu kādreiz pāršāvu par stripu uz otru pusi.”

Pēc ģimnazijas beigšanas Paulis izvēlas studēt medicīnu, bet pirmajā gadā netiek uzņemts Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē un iepazīst reālo darba dzīvi Rīgā. Tad – Latvijas okupācija, medicīnas studijas, kara laiks, medicīnas studijas Mīnsteres Universitātē, un kopš 1951. gada nu jau 60 gadus Pauļa Dzintara dzīve rit ASV. Viņa vecāki palika Latvijā un atdusas Madonas pilsētas kapsētā, un par



Foto no Madonas Valsts ģimnazijas arhīva

Paulis Dzintars Madonas Valsts ģimnazijā sarunā ar direktori Vandu Madernieci 2005. gada 31. maijā.

viņu kapa vietas sakopšanu rūpējas Madonas Valsts ģimnazija. Bet par savu dzīvi vislabāk laikiem ir uzrakstījis pats Paulis Dzintars grāmatā „Prērijas ārsts”.

29. maijā Paulim Dzintaram

jubileja – 90! Madonas Valsts ģimnazijas saime un fonda stipendiāti sveic viņu šajos skaistos svētkos, vēlot arī turpmāk tikpat dzirkstošu humoru, optimismu, dzīvesprieku!

Laimdota Ivanova

Latvieši Saginavā priecājas par pavasari un dzied



Foto: Lija Romence

Dzied „Trejpilsētu ansamblis”. Priekšā: Daina Bartela, Skaidrīte Ģibiete, Ieva Hartvela, Rita Skostiņa, Aija Straumane, Rita Martinsone, Skaidrīte Spūle, Zeltīte Gudrā; aizmugurē: Indulis Piziks, Valdis Piziks, Andrejs Straumanis, Jānis Skābardis, Dainis Martinsons, Leons Gudrais, Valdis Spācs

Saginavas latviešu kluba (SLK) pavasara sarīkojumā 7. maijā piedalījās „Trejpilsētu ansamblis”, svinot divdesmit gadu aktivitāti mūsu vietējā sabiedrībā, kluba un draudzes sarīkojumos. Šoreiz nodziedājām vienpadsmit dziesmas.

SLK kasīere Ieva Hartvela atcerējās ansambļa darbības sākumu. Pavasara sarīkojumā 1991. gadā pie mums viesojās dziedātāju kopa „Mēs paši” ar jauku tautisku uzvedumu. Nopriedām, ka arī mūsu sabiedrībā ir dziedāt gribētāji ar labām balsīm, vajadzētu tikai piestrādāt, un mēs paši arī varētu sagatavot priekšnesumus kādam sarīkojumam. Tovakar Oļģerts Skostiņš runāja ar vietējiem un vairāki neka vēloties piekrita sanākt kopā un ik pārnedēļas padziedāt savam priekam. Zeltīte Gudrā un Aija Keņģe apņēmas ansambli vadīt, un drīz pievienojās Vija Āriņa, spēlējot klavierpavadījumu.

Jubilejas sarīkojumā Ieva Hartvela pasniedza Zeltītei Gudrai, Vijai Āriņai, Oļģertam Skostiņam un vecākai dziedātājai Ludmilai Špacai piemiņas veltes – krūzīti ar Trejpilsētu ansambļa emblēmu un fotogrāfijām, kuŗāsatspoguļoti ansambļa vēsturiskie brīži. Aija Keņģe daudz citu sabiedrisku pienākumu dēļ nevarēja ierasties, viņai piemiņas velti nosūtīs pa pastu. Ansambļa dziedātāju skaits svārstās, agrāk bija 25, tagad 15-17. Viņus var raksturot

ar tautasdziesmas vārdiem: „Dziedot dzimu, dziedot augu, dziedot mūžu nodzīvoju...”

Ansambļa bijušā vadītāja Aija Keņģe bija atsūtījusi rakstveida apsveikumu, viņas ģimene tagad dzīvo pie Gaŗezera.

Kluba priekšnieks Dainis Martinsons apsveica vakara dalībniekus un angļu valodā amerikāņu draugus un ģimenes piederīgos. Vismaz trešdaļa sarīkojuma dalībnieku bija Skābaržu dzimtas pārstāvju, daudzi jaunieši.

SLK sadarbojās ar Vitolu fondu un nodrošina divas stipendijas sekmīgiem studentiem Latvijā, un klubs katru gadu saņem viena lāta monētu atzinības zīmi – 2010. gadā saņemto monētu D. Martinsons pasniedz par piemiņu dāsnēm dziedātājiem, Lijai un Džekam Romencēm. Viņu vairākkārtējais devums SLK stipendijām ir vislielākais.

Pēc uzkodām un vakariņām notika izloze. Ļoti skaista bija Ievas Hartvelas darinātā fotokollāža, kuŗā attēloti zīmīgi brīži Trejpilsētu ansambļa vēsturē. To ieguva kluba priekšnieks Dainis Martinsons un Rita Martinsone.

Priekšnieka vietnieks Jānis Skābardis gādāja, lai skanētu mūzika un vakara apmeklētāji būtu apmierināti. Dainis Martinsons pateicās visiem apmeklētājiem, kuŗi bija sapulcējušies skaistajā vakarā pirms Ģimenes dienas.

Rita Skostiņa

Līgošana Gaŗezērā!



Garšīgi ēdieni, zaļumballe, līksmošana!

Sestdien, 18. jūnijā, Dziesmu lejā plkst. 19:00

Ieeja \$20, bērniem zem 12 g.v. bez maksas

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE



Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniem: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

CIEMS LATVIJA (MI)

• 14. jūnijā plkst. 1.00 pie pieminekļa „Nomocītiem un izsūtītiem” Gažezē 1941. gada 14. jūnijā uz Sibīriju aizvesto godināšana; sadraudzības stunda pie kafijas galda.

DENVERA (CO)

• 25. jūnijā plkst. 6.00 Jāņu sarīkojums Kolorado latviešu Kultūras centrā (10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO, tālr. 303-986-5337 vai A. Humeijumteva: 303-733-9495). Būs alus, vēlami groziņi. Pīsim vainagus no ozolzariem un pļavu puķēm, svinēsim vasaras saulgriežus.

• Līdz 18. jūnijam *David B. Smith Gallery* (1543 A Wazee Street Denver CO 80202), tālr.: 303-893-4234 latviešu izcelsmes mākslinieka Krisa Lūisa (Kris Lewi) izstāde.

• 15. un 16. jūlijā lietoto mantu tirgus latviešu centrā. Sīkāku informāciju iespējams uzzināt, zvanot Titai Jergensenai, tālr.: 303-424-4442.

DETROITA (MI)

• 5. jūnijā plkst. 11.30 (pēc dievkalpojuma) Sv. Pāvila draudzes baznīcā dārzā (lietus laikā sabiedrisko notikumu ēkā) dāmu komitejas un Daugavas Vanagu apvienības rīkoti dārza svētki.

FILADELFIJA (PA)

• 7. jūnijā plkst. 11.00 Filadelfijas pensionāru kopas saiets Brīvo latvju biedrības telpās. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas

par notikumiem, beigās dzimšanas atceres dienu svinēšana un kafijas galds. Viesi laipni gaidīti.

GRANDRAPIDI (MI)

• 30. maijā pensionāru biedrības saiets; Indulis Mednis lasīs referātu par architektūru.

KALAMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vingrošanas nodarbības vada dr. E. Balka-Valtere.

KLĪVLANDE (OH)

• 28. un 29. maijā Klīvlandes latviešu atlētikas klubs (KLAK) rīko ALAs 14. un 58. ASV latviešu meistarsacīkstes volejbolā, basketbolā un ASV un Kanadas vienības draudzības spēli ledus hokejā *Ohio Nets Sports Complex*, Parma, OH. 28. maijā draudzības vakars, 29. maijā apbalvošanas balle un vakariņas *German Central (Deutsche Zentrale)* telpās Parma, OH. Sīkāku informāciju iespējams uzzināt, rakstot Jānim Ģigam: gbgiga@verizon.net vai Aivaram Bāram: Aivars@njkursas.com, par hokeju, rakstot vai zvanot M. Lazdiņam, tālr.: 201-317-6448, e-pasts: mlazdins@hotmail.com Informācija: www.meistarsacikstes2011.org

• 1. jūnijā pensionāru sanāksme.

• 12. jūnijā plkst. 2.00 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievkalpojums lietuviešu baznīcā (18022 Neff Rd.).

• 18. jūnijā plkst. 5.00 Jāņu svinības *Brecksvilles Metropark* laukumā. Būs jāņusiers un miesiņš, citi atspirdzinājumi un groziņi jāņem līdz pašiem.

Dalības maksa pieaugušiem par vismaz piecu dolaru ziedojumu. Atlikums aprūpes darbam. Ielūdz Klīvlandes DV apvienība.

• 23. jūnijā Zāļu vakara koncerts Apvienotās draudzes namā, piedalīsies mūziķi un aktieři no Latvijas. Pirms koncerta pusdienas no plkst. 6.50 līdz 7.30.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 11. jūnijā plkst. 7.00 vīru koŗa „Uzdiedāsim, brāļi!” koncerts latviešu namā.

• 12. jūnijā igauņu namā 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas pēcpusdienu.

• 25. jūnijā Jāņu svinības pie Baltakmeņu ezera.

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKLB informācijas tālrunis: 323-663-6267. DKLB Informācijas biļetens timekl: www.biletens.com

ŅUJORKA (NY)

• 29. maijā Ņujorkas latviešu koŗa koncerts kopā ar Ventpils koŗi Katskiļos. Ieeja \$25, bērniem brīva; pirms koncerta uzkodas. Informācija: www.NYLatvianConcertChoir

PRIEDAINĒ (NJ)

• 4. jūnijā plkst. 10.00 Ņudžersijas latviešu skolas mācību gada beigu sarīkojums. Informācija par Ņudžersijas latviešu skolu: www.njskola.org

• 25. jūnijā Jāņu svinības, līgotāji gaidīti no plkst. 4.00. Pēc plkst. 5.00 sāksies programma – skanēs līgodziesmas, tautasdejas dejas „Jumis” no Ņujorkas. Latvijas estrādes dziedoņa Žorža

Siksnas koncerts. Vakarā deju mūziku spēlēs „Pēdējais vilciens”, vadītājs Richards Skulte. Dalības maksa \$30, bērniem līdz 16 gadu vecumam ieeja brīva, 16-21 gada veciem studentiem \$15. Informācija: www.priedaine.com Tālr.: 732-610-8227

SANFRANCISKO (CA)

• 28. maijā plkst. 1.30 Sanfrancisko draudzes nama Rīgas zālē (425 Hoffman Ave) tikšanās ar vēsturniekiem Uldi Neiburgu un Kārli Kangeru. Izrādīs filmas „Latviešuleģions” un „Pretrunīgā vēsture”. Dalības maksa par ziedojumu.

Līdz 1. jūlijam Raimonda Staprāna personalizstāde „Glezna” *Hackett Mill* (201 Post Street, Suite 1000 San Francisco, CA, 94108) Sanfrancisko, tālr.: 415-362-3377; www.hackettmill.com

SIETLA (WA)

• 28., 29. un 30. maijā talka Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā. Pieteikties, zvanot vai rakstot Valdim Riekstiņam, tālr.: 206-313-4874; e-pasts: valdisr@gmail.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 9. jūnijā plkst. 1.00 biedrības namā videoizrāde Jāņu ieskaņai – „Sanākam, sadziedam, sasadancojam!” Būs kafija un cepumi. Ieejas ziedojums \$3.00.

• 16. jūnijā plkst. 2.00 biedrības literārā pulciņa sanāksme bibliotēkas telpās. Informāciju iespējams uzzināt, zvanot Mārai Ritumai, tālr. 727-797-193.

• 23. jūnijā plkst. 4.00 biedrības namā Jāņu ielīgošana. Līdzī jāņem groziņi ar jāņusieru un līgodziesmu krājums. Jāņabērņus sagaidīs un Jāņa tēvs un Jāņa māte, būs alus un jāņusiers. Varēs noskatīties videoierakstu, kas jādara Jāņu vakarā. Ieejas ziedojums par vismaz \$5.00.

VASINGTONA (DC)

• 31. maijā plkst. 7.30 filmas „Pretrunīgā vēsture” izrāde draudzes nama mazajā zālē (400 Hurley Avenue Rockville, MD 20850). Pēc izrādes tikšanās un pārrunas ar filmas autoru Uldi Neiburgu un vēsturnieku Dr. Kārli Kangeru.

• 5. jūnijā draudzes 60 gadu jubileja un latviešu skolas mācību gada beigas.

Līdz 5. jūnijam Vašingtonas latviešu draudze rīko mākslas darbu kluso izsoli. Darbus var apskatīt draudzes nama lielajā zālē. Sīkāku informāciju var iegūt, zvanot vai rakstot draudzes priekšniecei Inārai Apinei, tālr. 703-790-0833, e-pasts: inaraizaiga@yahoo.com Visi izsoles ienākumi – dāmu komitejas darbam.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** 29. maijā dievk. nebūs. Māc. J. Mingina.

• **Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.:** 12. jūn. plkst. 1.00 Vasarsvētku un 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafija. 19. jūn. plkst. 3.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievg. 26. jūn. plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija.

māc. Dr. R. Ziedone un māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Čikāgas latviešu katoļu kopa:** *Immaculate Conception* baznīcā (7711 W Talcot).

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI) dievk.: 29. maijā (ar dievg.), 5. jūn.; 12. jūn. Vasarsvētku dievk. (ar dievg). 19. jūn. Trīsvienības svētku un 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. 26. jūn. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Draudzes mācītājs diakons Fricis M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; māc. A. Greiems tālr.: 517-614-4853. Ērg.: Dr. S. Lizlova, L. Upīte un A. Greiema.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale) Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 29. maijā dievk. nebūs. 5. jūn. dievk. angļu val. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latlanluthchurchphila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): 12. jūn. Vasarsvētku dievk. un iesvētības. 19. jūn. Tautas sēru dienas dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. I. Larsena, tālr.: 269-637-0460; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** 29. maijā plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. sadraudzības stunda Māc. B. Puīķe.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): 22. un 29. maijā dievk. 5. jūn. iesvētību dievk., 12. jūn. Vasarsvētku dievk. ar dievg. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** 5. jūn. Vasarsvētku dievk. plkst. 2.00 *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI), māc. A. Greiema. Pēc dievk. kafija.

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** 29. maijā plkst. 11.00 dievk. ar dievg.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): 29. maijā dievk. 5. jūn. dievk., pēc dievk. pikniks. 7. jūn. plkst. 7.00 vakarā draudzes valdes sēde. 9. jūn. plkst. 10.00 Bībeles stunda. 12. jūn. Vasarsvētku dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukee-draudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622: 29. maijā dievk. 5. jūn. Debesbraukšanas dienas dievk. ar dievg.

(Turpināts 23. lpp.)



Mūžībā aizgājusi mūsu miļā

**ELVĪRA LŪCIJA SENKOLOVIČS,
dzimusi BAGĀTAIS**

dzimusi 1914. gada 28. martā Balvos
mirusi 2011. gada 20. februārī Sidnejā, Austrālijā

Miļā piemiņā viņu paturēs
MEITAS: INESE ERDMĀNIS AR VĪRŪ ULDI
ASTRID ELSEGOOD AR VĪRŪ BRUCE

MAZMEITAS: INGRĪDA, KĪRA, LARISSA, UN CARLA AR ĢIMENĒM

RADI UN DRAUGI ASV, KANADĀ, AUSTRĀLIJĀ, UN LATVIJĀ

Ceļi tuvi, ceļi tāli sauca mani iet un iet
Izstaigāt tos nepaspēju, saulei bija jānoriet.



Mūžībā aizgājusi

MUDRA V. CIRULIS

dzimusi 1926. gada 6. jūnijā Liepājā
mirusi 2011. gada 14. maijā Charlotte

Miļā piemiņā paturēs
MEITAS BARBARA LIPSCOMB UN JANE MCSAIN AR VĪRŪ LON
DĒLS ANDREW CIRULIS AR SIEVU CONNIE
DIVI MAZBĒRNI ANDREW UN ALEXANDRA
MĀSĪCA REBECCA,
VELTA EIDINS AR ĢIMENI LATVIJĀ

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 22. lpp.)

12. jūn. Vasarsvētku dievk. ar dievg. un īpašu mūziku. 19. jūn. kopējs baltiešu dievk. angļu valodā ar dievg., pieminot 1941. g. 14. jūnijā deportētos baltiešus; īpaša mūzika, piedalīsies igauņu dr. mācītāja Nelli Vahtera. 26. jūn. dievk. ar Bībeles stāstu lasījumiem. 3. jūl. dievk. nebūs. 19. jūl. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Bībeles stunda 2. jūn. un 16. jūn. plkst. 10.30. Māc. Maija Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: m a i j a . c z @ g m a i l . c o m Informācija: www.mndraudze.org

• Nujorkas latv. ev. lut. dr.: 29. maijā plkst. 12.00 kapusvētki Katskiļu Brāļu kapos.

• Sandiego latv. ev. lut. dr.: 17. jūn. plkst. 12.00 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. Grace Lutheran Church (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116) prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• Saginavas latv. ev. lut. dr. (128 N. Elm Str.): 12. jūn. plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. 17. jūl. plkst. 11.00 kapusvētki Forest Lawn kapsētā. Māc. R. Franklins.

• Sanfrancisko latv. ev. lut. dr. (425 Hoffman Ave.): māc. Kārlis Žols, e-pasts: kazols@msn.com; informācija: www.lvnc.org

• Sentluisas latv. ev. lut. dr.: katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. Christ Lutheran bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• Sietlas latv. ev. lut. dr. (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 29. maijā plkst. 10.30 dievk., diak. Gija Galiņa. 5. jūn. plkst. 10.30 dievk. ar dievg. 12. jūn. plkst. 11.00 Vasarsvētku un 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk., kopā ar igauņiem un lietuviešiem; pēc dievk. piemiņas sarīkojums. 19. jūn. plkst. 11.00 Trīsvienības svētku un Jāņu dievkalpojums brīvdabas dievnamā Izglītības centrā Šeltonā. 26. jūn. plkst. 10.30 dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas

Piedāvāju miklu grāmatīnu LATVIEŠU KRUSTVĀRDU MIKLAS cena \$6 - ar piesūtišanu ASV un Kanādā
Jānis Reveliņš
6509 Trumbull, Lincolnwood, IL 60712
e-pasts: astra.janis@gmail.com

mājaslapa: www.seattletlatvianchurch.org

• Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: dievk. notiek „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 – 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707). 5. jūn. dievk. plkst. 2.00, piedalīsies I. Vilmanis. 12. jūn. plkst. 2.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk., piedalīsies A. Ritums. Bībeles stunda: 29. maijā un 19. jūn. plkst. 11.00 biedrības namā. Ziedojumus pieņem biedrīniece R. Blumentāle, var sūtīt arī pa pastu: 1365 Snell Isle Blvd. NE, #7-D, St. Petersburg, FL 33704-2447. Pieteikumus

altāra puķēm pieņem Z. Dambe, tālr.: 727-527- 5053. ; Māc. A. Pelds, draudzes priekšniece A. Norberga.

• Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr. (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-312, tālr. bazn.: 301-251-4151): 29. maijā dievk. ar dievg. 5. jūn. Vašingtonas ev. lut. dr. un draudzes latviešu skolas 60 gadu jubilejas svinības – plkst. 11.00 dievk., pēc tā dārza svētki. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

ADVOKĀTS

PĒTERIS JURJĀNS

Kārtoju nekustamo īpašumu atgūšanas, pārdošanas un dāvinājuma jautājumus Latvijā, kā arī mantojuma jautājumus.

ASV

38021 Euclid Avenue
Willoughby, OH 44094
Tel.: (440) 951-6665
Fakss: (440) 951-4797
jurjans@prodigy.net

LATVIJĀ

„Jaunvēji”, Salas pagasts,
Babītes novads LV-2105
Mob. tel.: (371) 29496870
Fakss: (371) 67502251
jurjans@apollo.lv

Lūdzu ievērot, ka mantiniekiem Latvijā ir jāpiesakās viena gada laikā.

Apskatiet

Trimdadimdbooks.com

Interesantas, lietotas grāmatas latviešu valodā
Galvenokārt trimdā izdotas
Literatūra, vēsture, folkloras un vēl!



ŠĪ VASARA KATSKIĻOS

Esat mīļi gaidīti 17. - 19. jūnija nogalē uz jaunās ēdamzāles- Zariņa zāles- iesvētīšanu

un sekojošo saviesīgo pēcpusdienu pie Melnā Lāča. Būs nodarbības bērniem, voleja turnīrs, sporta spēles. Sestdienas vakarā: pirmā Dinejballe jaunajā ēdamzālē. Deju mūziku spēlēs “Lugers”.

Pieteikšanās pie Noras Aivaras:

aivars@verizon.net vai pa tel.: 201-337-3120

Sīkāka informācija par dienas kārtību, reģistrācijas maksu un naktsmājām atrodama draudzes mājas lapā: www.nydraudze.org

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas
virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojam nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810



Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

Rīdziniece 55 gadi meklē darbu pensionāru aprūpēšanai ASV.

Ir vīza un pieredze.
Tālr. + 371 67956760,
mob. +371 28861325

MEKLĒJU UN VĒLOS PIRKT

Margaritas Kovalevskas
grāmatas:
18 (astoņpadsmit) un
19 (deviņpadsmit)

E-pasts: LAIKSDSR@AOL.COM

ETNOGRAFIKI PAREIZAS

latviešu
tautas tērpu
brunču drēbes
no vairākiem
novadiem
732-842-4867



Piedāvāju savu grāmatu tiem, kas nelasa latviski “I GREW UP IN LATVIA”

Tā domāta latviešu izcelsmes jaunākām paaudzēm,
kam interesētu zināt kaut ko par jauna cilvēka dzīvi
pirmskaņā Latvijā un abu okupāciju laikā.

Zigrīda Vidners

Tel: 530-345-9296 e-pasts: vidners@sbcglobal.net

Adrese: 739 Brandonbury Ln. Chico, CA 95926

Cena: \$23.- ar piesūtišanu.

Izdevīgi apdrošinājumi
un biedru benefiti
visiem vecumiem.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

- » Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

ALAAs simtgades testamentāro novēlējumu fonds ALA century bequest fund

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru. ALA dara daudz un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē.

Informācijas brošūra par šo fondu ir pieprasāma ALAs birojā,
400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850. Tālr.: 301-340-1014, e-pasts: alainfo@alalusa.org

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@lrfa.org // www.lrfa.org



SPORTS

Ņujorkas trenerim Indulim Raņķim 400 uzvaru

Bijušajam basketbolistam un Barucha kolledžas vīriešu basketbola trenerim Indulim Raņķim šogad janvārī bija izcils sasniegums – četršimtā uzvara. Neviena Ņujorkas pilsētas universitātes (CUNYAC) līgas treneris nav bijis tik ilgi amatā kā I. Raņķis – 27 gadus! Šosezon Baruch atkal ierindojās pirmā vietā CUNYAC Ziemeļdivīzijā ar rezultātu 9:4, sezonas kopsumma: 15:10.

Induli Raņķi arī šoziem iecēla par Barucha kolledžas sporta direktoru (Athletic Director). Kopš 1983. gada, kad I. Raņķis uzņēmās galvenā basketbola trenera pienākumus, viņa vien-

bas izcīnījušas deviņus Ziemeļdivīzijas (CUNY North Division Champion) meistara nosaukumus un 2000. gadā CUNYAC turnīra meistara nosaukumu. Indulis Raņķis 2000. gadā ieguva Ņujorkas valsts trešās divīzijas visizcilāko trenera goda apbalvojumu – New York State Division III men's basketball „Coach of the Year”.

Indulis Raņķis 20 gadu spēlēja basketbolu Ņujorkas latviešu vienībā „Rakte” un desmit reizi bijis ALAs meistarsacīkstes meistarvienībā spēlētājs vai treneris. I. Raņķis divas reizes atzīts par labāko basketbolistu ASV finālspēlēs un saņēma Vis-

valža Meldeņa piemiņas balvu. Par izcilu darbošanos basketbola laukumā un ārpus tā I. Raņķis apbalvots arī ar Imanta Štāla piemiņas kausu.

Studiju gados Indulis spēlēja Lēmaņa (Lehman) kolledžas basketbola vienībā, un viņu iekļāva pirmās vienības sastāvā CUNYAC (First Team All-CUNYAC). Par izcilajiem panākumiem basketbolista Induļa Raņķa vārds ierakstīts Lēmaņa kolledžas Sports Hall of Fame. Par sasniegumiem latviešu sportā ārpus Latvijas I. Raņķim 1993. gadā piešķīra Latvīšu sporta pārvaldes ārzemēs „Lielo nozīmi”.

ER & JĢ



Indulis Raņķis ar Baruch spēlētājiem plāno kārtējo uzvaru

Foto no Barucha kolledžas arhīva



Māra Grīva

ASV studentu sacensībās veiksmīgi startē tāllēcēja Māra Grīva. „Kanzasas stafetēs” Lourensā Māra Grīva (Nebraskas universitāte.) tālumā aizlēca 6,58 m. Diemžēl ceļavēja ātrums (2,1 m/sek.) par nieka tiesu pārsniedza pieļaujamo. Ļoti tāls bija vēl viens Māras lēcieni – 6,46 m (arī ar +4,6 m/s ceļavēju).

Linkolnā Māra Grīva pirmo reizi tika nominēta par Lielā divpadsmitnieka nedēļas labāko vieglatlēti.

Pēc veiksmīgā starta Demoinā

Māras Grīvas panākumi

(uzvara trīsollēkšanā ar rezultātu 13,20 m), Māra Grīva tikpat sekmīgi startēja Nebraskas universitātes sacensībās Nebraska Open Linkolnā. Tālumā viņa aizlēca 6,54 m un vēlreiz pierādīja, ka šobrīd ir ne tikai labākā Nebraskas universitātes tāllēcēja, bet ir visveiksmīgākā arī starp NCAA pirmās divīzijas tāllēcējām. Augstlēkšanā Māra, veicot augstumu 1,70 m, atkārtotā personīgo rekordu.

Pēc lieliskās uzvaras tāllēkšanā Big 12 konferences sacensībās Normenā (6,70 m ar pavēju)

Māra Grīva vēlreiz apliecināja, ka patiešām ir Nebraskas universitātes „zvaigzne”, pie tam jauniņā, pirmā gada studente.

Katra uzvara konferenču sacensībās ir liels notikums un panākums ikvienam studentam - vieglatlētājam. Nebraskā vēl joprojām ar cieņu atceras Inetas Radēvičas slavas laikus arī studentu un gūstot panākumus šajā universitātē.

Māra Grīva lieliski startēja Normenā 15. maijā. Pirmajā finālmeģinājumā viņa trissoli aizlēca 13,81 m. Arī vējš bija ideāls

– 2,0 m/sek. Arī visu sešu lēcienų sērija bija lieliska 13,29 – 13,51 – 13,16 – 13,81 – 12,50 – 13,33. Jau otrā uzvara Big 12 konferences sacensībās! Sestais visu laiku labākais rezultāts Latvijas trīsollēkšanas vēsturē. Šobrīd 21. rezultāts pasaulē ((jeb sestais – Eiropā). Lai sasniegtu pasaules meistarsacīkšu vai Londonas olimpisko normatīvu (14,10 m) vēl jāpieliek vismaz pēda. Tāllēkšanā (6,70 m) normatīvs (vismaz 6,65 m) neskaitās, jo rezultāts sasniegts ar pavēja palīdzību.

Rīgas maratonā uzvar Afrikas skrējēji

Nordea Rīgas maratonā uzvaru izcīnīja kenijietis Julioss Kuto un etiopiete Desta Girma. Kuto distancē veica divās stundās, 16 minūtēs un 57 sekundēs, par divām minūtēm apsteidzot etiopieti Ademu Huseinu, trešais bija baltkrievs Andrejs Gordejevs.

Labākais no Latvijas skrējējiem Mareks Florošs ieguva astoto vietu.

Sievietēm Girma finišēja pēc divām stundām, 38 minūtēm un 23,3 sekundēm, gandrīz par 50 sekundēm apsteidzot etiopieti Dinkinašu Mekešu. Trešo vietu ieņēma kenijiete Karolīna Čepkorira Kvambai.

No Latvijas sportistēm labākā bija talantīgā Dace Lina, izcīnot sesto vietu.

Pusmaratonā uzvarēja krievs Sergejs Lukins -1.07:37. Otrā vietā ierindojās Latvijas rekordists Valērijs Žolnerovičs, trešajā - lietuvietis Kēstutis Jankūns. Sieviešu konkurencē uzvarēja Krievijas sportiste Ļubova Orlova, nākamās vietas ieņēma Inna Poluškina no Latvijas un zviedriete Frida Lundēna.

10 km distancē pirmajā trijniekā bija Kaspars Briksa, Aigars Matisons un Dmitrijs Galašins, sievietēm - Ilona Merchele, Linda Batiņa un Jekaterina Medvedeva.

Piecos kilometros pie uzvaras vīru konkurencē tika Dmitrijs Serjogins, apsteidzot Jaroslavu Halimoškinu un Dani Stepī. Savukārt dāmām uzvarēja Lāsma Grīnberga, apsteidzot Elizabeti



Rīgas maratona dalībnieki distancē

Foto:LETA

Priekuli un Diānu Pankovsku.

Nordea Rīgas maratonā šogad bija dalībnieku rekordskaits – 16 358 (pērn startēja 11 450). 5 km distancē startēja 10 564, 10 km – 2260, pusmaratonā – 2569, pilnā maratonā – 965 skrējēji.

Maratona skrējienā piedalījās arī Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs. Pusmaratona distancē īsi pirms finiša viņš bija spiests izstāties pārkaršanas sindroma pēc. Ušakovs tika nogādāts Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas intensīvās terapijas nodaļā.

Latvijas basketbolistu pārbaudes spēles

Latvijas sieviešu basketbola izlase piedalījās vairākās pārbaudes spēlēs Lielbritānijā. Pirmajā sacensībā Latvijas vienība ar 60:73 (35:45) zaudēja Kubas izla-

sei, pēc tam ar 56:78 Vācijai un ar 64:67 – Lielbritānijai.

Latvijas izlases galvenais treneris Georgs Dikeulaks notikumu komentēja īsi: „Valsts izlase vēl ne tuvu nav gatava nopietnām spēlēm, tāpēc neesmu ne satricēts, ne dusmīgs. Joprojām trenējami, spēlētājas vēl ir atšķirīgā kondīcijā. Pārbaudes spēles ir domātas tieši tam, lai noskaidrotu trūkumus un visu, kas jāuzlabo.”

Armrestlings (roku cīņa)

Eiropas meistarsacīkstēs armrestlingā Turcijas kūrortā Antalijā piedalījās vairāk nekā 500 sportistu no 26 valstīm. Latviju pārstāvēja trīs sportisti. Divi ieguva sudraba medaļu.

Žanna Čingule kļuva par Eiropas vicečempioni smagā svara kategorijā. Finālā viņa zaudēja Lietuvas sportistei Eglei Vaitkutei.

Otra sudraba medaļa tika Raimondam Antonovičam. Viņš izcīnīja otro vietu svara kategorijā līdz 100 kg. Interesanti, ka Raimonds atgriezies uz goda pjedestāla Eiropā pēc divpadsmit gadu pārtraukuma. 1999. gadā viņš bija Eiropas meistarsacīkšu bronzas medaļas laureāts.

Normunds Tomsons izcīnīja ceturto vietu.

Autoavarijā cieš olimpiskais vicečempions Juris Šics

Olimpiskais sudraba medaļnieks kamanīņu braukšanā Juris Šics nopietni cietis autoavarijā. Satiksmes nelaimes gadījums notika netālu no Inčukalna uz Inčukalna-”Sēnītes” ceļa stiprā lietū. Juris Šics vakarā brauca mājās no treniņa, kad sliktas redzamības apstākļos viņa automašīnai pretim no mazāka ceļa izbraucis cits spēkrats. Lai izvairītos no sadursmes, Juris Šics veica manevru, pēc kuŗa viņa vadītais auto nenoturējās uz ceļa un sānslidē aizķēra koku. Sportists guvis vairākus kaulu lūzumus. No negadījuma vietas cietušo ātrā palīdzība nogādāja slimnīcā. Avarijas izraisītājs no nelaimes vietas aizbēga.

Steidzami veicama operācijai bija nepieciešams daudz asiņu. Ziedot asinis Jurim Šicam piedāvāja arī viņa kolēģas sportisti.

Latvijas Basketbola savienības (LBS) valdes sēdē izskatīts un atbalstīts “TTT Dāmu kluba” iesniegums, lūdzot veicināt trīskārtējās pasaules čempiones Skaidrītes Smildziņas-

Budovskas uzņemšanu FIBA basketbola Slavas zālē. LBS ģenerālsēkretārs Edgars Šneps informēja, ka Skaidrītes Smildziņas-Budovskas un vēl 16 Latvijas basketbola personību kandidātūras tika izvirzītas jau 2007. gadā, kad Starptautiskā Basketbola federācija (FIBA) paziņoja par pasaules basketbola Slavas zāles nodibināšanu. Togad Madrides priekšpilsētā tika atklāts īpašs muzejs un starp pirmajiem 20 uzņemtajiem bija arī Uljana Semjonova.

Kopš tā laika Slavas zālē katru gadu tiek uzņemti ne vairāk kā seši jauni dalībnieki. Līdz šim augsto godu izpelnījušies 22 spēlētāji, astoņi treneri, seši tiesneši un pieci basketbola organizētāji no visas pasaules. Kandidātus izvērtē īpaša FIBA komisija. LBS valde nolēma nosūtīt papildu ieteikuma vēstuli, lūdzot pievērst īpašu uzmanību Skaidrītes Smildziņas-Budovskas kandidātūrai.

FIBA Slavas zāles oficiālajā kandidātu sarakstā ir 16 Latvijas basketbola personību vārdi: nominācijā “Spēlētāji” - Dzidra Uzdupe-Karamiševa, Skaidrīte Smildziņa-Budovska, Helēna Bitnere-Hechta, Silvija Ravdone-Krodere, Dzintra Grundmane, Maija Saleniece-Šiliņa, Rūdolfs Jurciņš, Jānis Krūmiņš, Valdis Muižnieks, Maigonis Valdmanis un Valdis Valters. Nominācijā “Treneri” - Valdemārs Baumanis, Oļģerts Altbergs un Raimonds Karnītis. Nominācijā “Tiesneši” - Imants Pļaviņš un Miervaldis Ramāns.

P.Karlsons